The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Editorial and Business Office: 123 Huron St. Toronto, Ontario, Canada.
Telephones: EM 8-0792, EM 8-3239.
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. IRBE,
87 Ellwood St., New York 40, N. Y., USA.
Tālrunis LOrraine 7-6470.
Chicago: Editor — K. KEZBERS,
2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA.

WEDNESDAY, AUGUST 8, 1962.

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 62. TREŠDIEN, 1962. GADA 8. AUGUSTĀ 12. GADS

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".
REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Redakcija un kantoris: 123 Huron Street Toronto, Ontario, Canada. Telefoni: redakcijas — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792 vakaros tālrunis — 766-2001.
Nujorkas redakcijas vaditājs red. V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., USA. Tālrunis LOrraine 7-6470.
Čikagas redakcijas vaditājs red. K. KEZBERS 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA. Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.

Atklājot Saulaines gadskārtējos bērnu svētkus, dalībniekus uzrunāja pārvaldes pr-ks E. Buka. Priekšnesumu daļā bērni iepriecināja skatītājus ar tautisko deju uzvedumu. Foto JAK

Mēris – briesmīgākais nākotnes kaŗa ierocis

Trieciens Ženēvas konferencei. Japāna noskaitusies par mēģinājumu atsākšanas datumu. Sarežģījumi kopīgā tirgus sarunās Briselē. Bakterioloģiskā kaŗa upuris Anglijā. Izraēla atsakās pārvest spiegu Soblenu uz Sav. Valstīm. Indonēzija iegūs Jaungvineju. Jauna komūnistu partizānu aktivitāte Dienvidvietnamā.

Kamēr Sav. Valstīs vēl nav skaidri izlēmušas par vēl vienu vai vairākiem atombumbu sprādzieniem augstu atmosfairā, piedraudēto atomieroču mēģinājumu atsākusi Padomju Savienība. Ar komūnistiem tik parasto cinismu padomju jaunās sērijas atomierocis, gigantiska 40 megatonu bumba, tika detonēta Novaja Zemja apkārtnē šī gada 5. augustā — vienu dienu pirms pasaules pirmā atombumba 1945. gadā iznīcināja Hirošimu. Par padomju mēģinājuma datuma izvēli jo sevišķi sašutusi Japāna. Padomju Savienība, no otras puses, var droši rēķināties, ka tās ciniskā rīcība būs vismaz viens arguments par Japānas eventuālo izšķiršanos attīstīt savu atomrūpniecību.

Kamēr Sav. Valstīs savā 1962. gada vasaras sērijā izmēģināja vienīgi mazas un vidēja lieluma atombumbas, ar tikai dažiem megatonu apmēra sprādzieniem, Padomju Savienība savu sēriju atsāk ar otru lielāko cilvēka radito eksploziju pasaules vēsturē. Rekords šai laukā arī pieder Padomju Savienībai — 1961. gada 30. oktobrī tās zinātnieki, pēc Rietumu kalkulācijas, izmēģināja atombumbu, kuŗas sprādziena spēks līdzinājās 58 milj. tonnu dinamīta. Hirošimu iznīcināja no 20.000 - 30.000 kilotonnu liela atombumba, tā tad ap 2000 reižu mazāka par tagadējiem padomju ražojumiem.

PADOMJU SAVIENĪBA TIKAI ATSPĒLĒJAS

Sav. Valstu zinātnieku un militāristu uztverē draudi par tagadējo sēriju un tās patiesais sākums 5. augustā nav tik daudz, lai izmēģinātu jaunus atomieročus, kā lai mēģinājumu gaitā paliktu vienu soli priekšā Sav. Valstīm.

Tas, ko tagad darīs Padomju Savienība, nosacīs tālāko Sav. Valstu atompolitiku. Vispirms, vai Padomju Savienība turpinās detonēt tālākus atomieročus, vai tās sērija apstāsies pie viena varenā sprādziena — 40 megatonu bumbas. Tāda iespēja pastāv. Pat ir tikpat labi iespējams, ka padomju atommēģinājumi tiek stiepti garumā un šādā gadījumā Sav. Valstīm nepieciešama pilnīga atompolitikas pārorientēšana. Tādā gadījumā no līdz šim nesekmīgām Ženēvas sarunām netkas tālāk nav sagaidāms arī nākotnē. Tādā gadījumā nepieciešama sīka un steidzama padomju mēģinājumu datu analize, un, pie pirmām pazīmēm, ka Padomju Savienība uzrādījusi tālāku progresu, nepieciešama Sav. Valstu mēģinājumu turpināšana.

No pagātnes notikumiem vadoties, visdrošāk liekas, rēķināties ar atomieroču bruņošanās sacensības turpināšanos. Pašreizējos apstākļos tā liekas visreālākā no visām varbūtībām.

Ar mēģinājumu atsākšanu Hirošimas uzbrukuma priekšvakarā pirms septiņpadsmit gadiem, Padomju Savienība nokaitināja ne tikai japāņus. 1945. gada 6. augusta uzlidojuma atceres dienā sabiedrotie bija paredzējuši iepazīstināt ar jauniem un Padomju Savienībai potenciāli akceptējamiem priekšlikumiem.

ANGLIJAS PRASĪBAS AIZKAVĒ KOPĪGĀ TIRGUS LĪGUMU

Pagājušās nedēļas nogalē Briselē tika pārtrauktas sarunas par Anglijas iestāšanos Rietumeiropas sešu valstu kopīgā tirgus saimē. Sarunas tiks atsāktas oktobrī.

Briseles konferencei tuvu stāvošas personas paskaidro, ka zināmos jautājumos vienošanās panākta, bet ka vēl vienmēr palikusi neatrisināta problēma attieksmē uz lauksaimniecības ražojumu ievedumiem no Kanadas, Jaunzēlandes un Austrālijas. Līdz šim visi pārtikas produktu importi no augšminētām trim britu kopvalsts nācijām Anglijas tirgū parādījās bez ievedmuitas. Anglija, arī pēc iestāšanās Eiropas kopīgā tirgū, gribētu panākt līdzšinējā stāvokļa turpināšanos.

MĒRIS BRITU LABORATORIJĀ

Anglijas kaŗa ministrija, sazinā ar veselības ministriju, atklājusi, ka kādos baktērioloģiskā kaŗa pētījumos laboratorijas zinātnieks Džekijs Bētons, pēc saskares ar pasteurella pestis baktēriju — vislipīgāko no mēra pasugām — pēc trīs dienu ilgas slimošanas miris Oldstonas slimnīcā Viltšairā, Anglijā.

Cik britu veselības iestādēm zināms, pēdējo dienu laikā pirms slimības simptomu parādīšanās Bētons bijis saskarē ar vismaz četrdesmit personām, kas tagad visas atrodas zem tiešas ārstu uzraudzības.

Apstākļi, kādos zinātnieks saslimis ar slimības dīgli, ziņo angļu prese, vēl nav atklāti un šai virzienā izmeklēšana turpinās. Pašreiz ir zināms tikai tikdaudz, ka Bētons strādājis laboratorijā, kas nodarbojusies ar pētījumiem aizsardzībai pret baktērioloģisko kaŗu. Acīmredzot angļi baidās, ka baktērioloģiska kaŗa gadījumā mēris varētu būt viena no tām daudzām iespējamām sērgām, ko ienaidnieks varētu palaist pret Rietumiem.

Mēris, katrā ziņā, ir labi pārbaudīts ierocis. Vidus laiku epidēmijās Eiropā slimībai par upuri krituši desmitiem miljonu cilvēku.

BEZPAJUMTNIEKS SOBLENS VĒL ANGLIJĀ

Par spiegošanu Pad. Savienības labā Sav. Valstīs uz mūžu cietumā notiesātais Dr. Soblens vēl vienmēr atrodas Anglijā un turpina fanātisku legālu cīņu pret deportēšanu uz Sav. Valstīm. Sav. Valstu oficiālās iestādes paskaidro, ka Dr. Soblena mūžs cietumā patiesībā nebūtu ilgāk par dažiem gadiem — ja pat tik ilgi. Notiesātais spiegs slimo ar leukēmiju, nerāstējamo asins vēzi, kas viņa dzīvību var izdzēst jau vistuvākā nākotnē.

Sav. Valstu cīņa par Soblena ievietošanu cietumā ir tikai principa jautājums. Kopš mūža cietumsoda spriedumu pasludināšanas Soblens atradās brīvībā Ņujorkā pret 1000:000 liru drošības naudu. Bet, kad visas legālās cīņas bija zaudētas un bija pienācis laiks ievietošanai federālā cietumā, kur nāktos nodzīvot dažus atlikušos mūža gadus, Soblenam ar mirušā brāļa Kanadas pasi palaimējās izbēgt uz Izraēlu. Prieki tomēr bīja īsi. Soblenu izdeva amerikāņiem. Bet, tikpat cītīgi kā amerikāņi cīnījās par Soblena ievietošanu cietumā, pēdējais cīnījās par brīvību. Atceļā no Izraēlas uz Sav. Valstīm, izraēļu gaisa līnijas El Al lidaparātā, Soblenam izdevās viltots pašnāvības mēģinājums. Viņa lidojums uz Sav. Valstīm tika pārtraukts un viņš, vismaz uz īsu laiku, atrada patvērumu kādā Londonas slimnīcā, Anglijā.

ČEHOSLOVĀKIJA PIEDĀVĀJAS UZŅEMT SOBLENU.

Anglijā cīņa par brīvību turpinājās, bet nesekmīgi. Vispirms, Anglijas valdība padomju spiegam liedza azīla tiesības. Otrkārt, pēdējam tāpat tika liegtas tiesības izbraukt uz kādu citu valsti, kas būtu mierā viņu uzņemt. To, starp citu, bija piedāvājusi Čehoslovākija. Atlika vienīgi atceļš uz Sav. Valstīm. Bet radās jauni sarežģījumi. Anglija izdeva rīkojumu El Al gaisa līnijai Soblenu nogādāt Sav. Valstīs. Tā savukārt atteikusies rīkojumam paklausīt. Rezultātā Anglijai tagad jāmeklē jauni legāli ceļi, kā tikt vaļā no Soblena.

Situāciju sarežģīja apstāklis, ka El Al atteicās tālāku spiega transportēšanu uz Sav. Valstīm. Aiz izraēļu gaisa līnijas lēmuma stāv Izraēlas valdības deklarācija, ka Anglijai nav nekādu tiesību pavēlēt, kur izraēļu lidmašīnām jālido un kādi pasažieri jāpārved.

No Anglijas valdības viedokļa raugoties nevis tā, bet gan El Al ir atbildīga par Soblena nogādāšanu uz Sav. Valstīm. Pēdējā legālie padomnieki paskaidro, ka viņš visiem spēkiem apkaros katru mēģinājumu Soblena El Al sabiedrības lidmašīnas biļeti pārdot kādai citai gaisa līnijai. Tas nozīmētu deportāciju un pietiekamu pamatu legālas cīņas turpināšanai — un, protams, Soblena uzturēšanās paildināšanu Anglijā.

SUKARNO UZVAR JAUNGVINEJĀ

Ar Sav. Valstu starpniecību Vašingtonā noslēgušās vairāku mēnešu ilgās sarunas starp Indonēziju un Holandi, kuŗās tika izlemta Holandes Jaungvinejas nākotne.

Par Jaungvinejas pievienošanu Indonēzijai Sukarno cīnījies divpadsmit gadus. Sākumā ar labu, pēdējos gados ar ļaunu, mēģinot piespiest Holandi atstāt savas kolonijas 700.000 iedzimto pārvaldi Jakartai.

Jo sevišķi asi Indonēzijas prezidents par Jaungvineju sāka cīnīties 1962. gadā, kad subversijai nāca klāt ne tikai kā mīlītāri draudi, bet pat militāra akcija.

No Holandes viedokļa raugoties, sākums beigām pienāca šī gada martā, kad Holande piedāvāja Jaungvinejas pārvaldi nodot Apvienotām Nācijām, bet Indonēzijai tikai pēc tam, ja par to nobalsotu Jaungvinejas iedzīvotāju vairākums. Sukarno piedāvājumu noraidīja, un sekojošos mēnešos Holande tika spiesta vairāk un vairāk. Rezultātā Apvienotās Nācijas gan pārraudzīs notikumus Jaungvinejā, bet tās administrācija tiks nodota Indonēzijai jau 1963. gada maijā. Pret šādu Holandes piekāpību Indonēzija savukārt apsolījusies, ka, ne vēlāk kā 1969. gadā, Apvienoto Nāciju uzraudzībā noturēs nobalsošanu Jaungvinejā, dodot pēdējās iedzīvotājiem izdevību izvēlēties vai nu neatkarību, vai piesaistīšanos Indonēzijas republikai.

Vašingtonā nevienam nav nekāds noslēpums, ka Holandes un Indonēzijas sarunas augšminētā veidā noslēdzās tikai tādēļ, ka starpnieka lomu bija uz-

(Nobeigums 8. lpp.)

LATVIJAS NĀKOTNE - VIENOTĀ EIROPĀ

LIELAIS DV SALIDOJUMS HANOVERĀ

VĒSTULE „LA" NO VĀCIJAS.

26. un 29. jūlijā Hanoverā notika Rietumvācijas DV salidojums. Dalībniekus un viesus apsveica nodaļas valdes priekšsēdis V. Kadiķis un CV priekšsēdis plkv. V. Janums salidojumu atklāja. Svētbrīdi vadīja un DV Rietumvācijas karogu iesvētīja mācītājs J. Pīpe. Dziedāja Hanoveras DV nodaļas koris R. Alberinga vadībā. Svinīgo daļu kuplināja Bilefeldes transporta vienības latviešu taurų orķestris Heinrichsona vadībā. Varoņu teiku — Zemgaliešu aiziešana — deklamēja Līcītis.

Sekoja apsveikumi. Dalībniekus Lejassaksijas valdības vārdā sveica bēgļu ministrijas pārstāvis Vronks, pilsētas galva Hazemans, tautību pārstāvis Hanoverā Mencinskis un LCK apgabala pārstāvis Dr. J. Bračs. Savā runā Dr. J. Bračs norādīja, ka DV ir mūsu trimdas mugurkauls. Tā ir lielākā cīnītāju organizācija trimdā.

Kuplā skaitā bija ienākuši rakstiskie sveicieni: sūtnis R. Liepiņš, Brīvās pasaules latviešu apvienības — prof. P. Lejiņš, DV fonda valdes — pr-dis L. Rumba, DV Austrālijas valdes — pr-dis V. Aufmanis, DV Zviedrijas valdes — pr-dis L. Talters, LCK izglītības nozares vaditājs un apgabala pārstāvis J. Daģis, bēgļu ministrs Bonnā V. Mišniks, Lejassaksijas ministru prezidents Dr. G. Diderichs, Vestfāles darba ministrs Diseldorfā K.Grundmans, no bēgļu ministrijas Bonnā Dr. Maurachs un Diders, no darba ministrijas Diseldorfā — Dr. Landsbergs, Dr. Graniskis, A. Bekers un Zanders, Minsteres pilsētas lielvecākais Dr.Peus, Lietuviešu centrālā komiteja Vācijā u. d. c.

Pēcpusdienā sekoja rakstnieka V. Lesiņa referāts — Latviešu karavīrs kā brīvības cīnītājs. Pēc referāta sekoja spraigas debates. Koncertā dziedāja operdziedātāja Paula Brīvkalne un Boriss Piekalnītis. Koncerta svinīgo un dziļo iespaidu vēl padziļināja junda, kas notika pēc koncerta brīvā dabā — parkā.

Jundu komandēja kpt. Žanis Jansons, un to pieņēma plkv. V. Janums. Lielo jundu un mūsu valsts himnu spēlēja Bilefeldes latviešu taurų orķestris. No Vācijas bij. karaviriem sveicienus nesa bēgļu ministrijas pārstāvis Beiske, norādot uz mūsu kopīgām cīņām pret komūnismu.

Jundā piedalījās arī Hanoverā dzīvojošo citu tautību pārstāvji ar karogiem.

Svētdienas pēcpusdienā salidojumu pagodināja Lejassaksijas bēgļu ministrs Šollhaus. Ministra runa bija veltīta pašreizējam politiskam stāvoklim un komūnisma spiedienam uz brīvo pasauli. Ministrs teica: „Visa pasaule satraukta par varas lietošanu, bet Chruščevs ciniski saka: — Lai neviens rietumos nemaldās! Nedaudzos gados sarkanais karogs plīvos visas pasaules galvas pilsētās. Tāpēc arī esot jābūt skaidrībā par mūsu nostāju — kapitulācija vai cīņa pret komūnismu! Šai attistībai varbūt esot arī labā puse: spiež politiski pasīvajiem izšķirties par atbildību pašreizējā laikā. Iespējams, ka daži kaunēsies par to, ka līdz šim nav domājuši par atbildību ģimenes un tautas priekšā. Šeit vairs neizšķiras privātais likteņis, bet gan visas tautas un tautu nākotne. Šodien 250 milj. atrodas sarkanās varas verdzībā, un tikai nedaudziem izdevies izkļūt brīvībā — arī latviešiem. Mūsu uzdevums esot atjaunot brīvību visā pasaulē. Dzīvot brīvībā nozīmē dzīvot apzinīgu dzīvi, dzīvot mīlestībā un atbildībā par citiem, saviem kaimiņiem austrumos un rietumos. Tikai gļēvuļi un bezsirds cilvēki var šodien būt par visu vienaldzīgi, kas notiek Berlīnē un citur.

„Kā bēgļu ministrs es jūs uzaicinu: cīnīsimies kopīgi par mūsu brīvību, par brīvību visiem apspiestajiem, par jaunu kārtību pasaulē uz vienlīdzības un taisnības pamatiem. Ja mēs visi saslēgsimies kopā, tad mēs atgūsim to, ko esam pazaudējuši. Lai dzīvo brīvība! Lai dzīvo Latvija brīvā Eiropā!"

(Nobeigums 8. lpp.)

SESTDIEN, 11. AUGUSTĀ, PLKST. 8.00 VAKARĀ
SIDRABENĒ UZVEDĪS
Annas Brigaderes 7 ainu lugu
„SPRĪDĪTIS"
Aktieŗi Sidrabenes bērnu nometnes dalībnieki.
Režisore Dagmāra GRIBUSTA. Dekorātors Ģirts TILTIŅŠ.
Ieeja pieaugušiem $ 1., bērniem 25 ¢.

LATVIJA

Nr. 62. TREŠDIEN, 1962. GADA 8. AUGUSTĀ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 — $ 6.40 par vienu collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

IMPERIĀLISMS

Rietumu izpratnē šis vārds apzīmē imperijas celšanas politiku. Amerikāņi tic un praktizē nacionālu pašnoteikšanos. Kaut gan viņi atzīst, ka daudzām atpalikušām tautām vēl arvien vajadzīga palīdzība un aizsardzība, un ka „koloniālisms" ir nogādājis moderno civilizāciju uz tām vietām, kur tā ir bijusi vajadzīga, tie tomēr atbalsta neatkarības kustības un citīgi palīdz „tālumnieku" tautām nodibināt pašām savu valdību.

Komūnistiem imperiālisms ir krāsaino tautu ekspluatācija. Pēc Ļeņina vārdiem imperiālisms radies tad, kad kapitālisms nav varējis iztikt bez plašas „kapitālu eksportēšanas" un kad „trestiem", lai novērstu savstarpīgo iznicināšanu ar konkurenci, bija „jāsadala pasaule". Koloniālie īpašumi ir kapitālismam vajadzīgi, lai tas varētu pastāvēt, bet ja reiz kapitālistu izmetīs ārā, kapitālismam ir jāsabrūk. Šis visai nepareizais pareģojums, kas atspoguļo Ļenina Amerikas saimniecības nepārzināšanu, vēl arvien ietekmē Kremļa stratēģiju.

Komūnisti ir darījuši daudz mazāk pašvaldības labā Krievijā nekā Sav. Valstis Āzijā, Afrikā un Dienvidamerikā darījušas un turpina darīt. Tomēr tie par jājamo zirdziņu izraudzījušies „anti-imperiālisma" līniju un izliekās, it kā pastāvētu dabīga „atkarīgo tautu" un Pad. Savienības alianse. 1958. g. Chruščevs apgalvoja, ka „imperiālistu aprindas" kavējot atpalikušo zemju industriālizāciju, lai saglābtu tās kā „kara materiālu apanāžus". ASV saimniecisko palīdzību, tehnisko atbalstu, ārējos ieguldījumus un tirdzniecības pasākumus tie sauc par „neokoloniālismu" un „neoimperiālistisku atpalikušo tautu ekspluatāciju". Tanī pašā laikā Pad. Savienības militāro okupāciju, demokratijas noliegšanu un saimniecisko ekspluatāciju augsti attīstītās Austrumeiropas zemēs tie sauc par „atbrīvošanu".

„Komūnistu kliegšana par „imperiālismu" ir līdzeklis, kā novērst uzmanību no padomju imperijas un koloniālisma. Ļenins teica, ka „ja kādu tautu ar varu tura . . . kādā valstī un . . . tai nedod tiesības", ārzemju karaspēka vai cita kāda spiediena netraucētas, „noteikt savas valsts dzīves veidu ar brīvu balsošanu", „tad šādas tautas pievienošana stiprākai valstij ir anneksija jeb tas ir paņemšana ar spēku un vardarbību". Šo kritēriju Ļenins pielietoja tautām, kas bija „ar varu aizturētas" 1917. g. Krievijas imperijā. 1961. gadā vina mēraukla vēl arvien ir spēkā. Ja Pad. Savienība spredikos par imperiālisma un nacionālas apspiešanas izbeigšanu, kāpēc tad viņa neuzsāk pati savas imperijas likvidāciju?

(Pēc ASV Senāta materiāliem).

AKL

OZOLIŅAM SIRDS BIJUSI PILNA

Kārsavas rūpniecības kombināta strādnieks A. Ozoliņš „Ciņā" sūdzas:

Vairums Kārvasas rūpniecības kombināta strādnieku saprot, cik liela nozīme šodien ir darba ražīguma celšanai, bet mūsu valdība, liekas, par to nedomā. Direktoram b. Stotlandam, galvenajam inženierim b. Salmanim ļoti nepatīk, ja kāds strādnieks viņus „traucē" ar ierosinājumiem darba ražīguma celšanā.

Mums jau parasts, ka racionālizācijas priekšlikumu izskatīšana vienmēr ievelkas vairākus mēnešus. Piemēram b. Ribakovs februārī iesniedza administrācijai priekšlikumu par pusautomāta konstruēšanu bultu galu apstrādei, bet vēl šodien atbildi nav saņēmis.

Pag. gadā, kā arī šogad sakaru iestādes pasūtīja mūsu rūpniecības kombinātam traversus. Lai tos piestiprinātu pie stabiem, vajag daudz bultu. Līdz šim, bultas izgatavojot, darba ražīgums bija visai zems. Kopā ar Vladislavu Morgu konstruējām un pa šī radījām ierīci, kas darbu pātrināja tris reizes. Mūsu darbu galdu ieviesa mechaniskajā darbnīcā.

Rūpniecības kombināta direktors b. Stotlands atteicās mums izmaksāt pēc vecajiem izcenojumiem darba algu, kas sešus mēnešus pienācās. Pēc tam, kad iegriezāmies partijas Ludzas rajona komitejā, direktors cecha meistaram izteica brīdinājumu par to, ka viņš man lāvis strādāt pie sava darbgalda, un pašreiz mani pie tā vairs pat klāt nelaiž.

Katrā organizācijā, katrā rūpnīcā racionālizācijas priekšlikumus — izskata īpaša komisija. Tāda ir arī mums. Bet tā skaitās tikai uz papīra vien, jo no tās nav nekāda labuma.

Mēs, strādnieki, pat neprasām, lai inženiertechniskais personāls mums palīdzētu ar padomu, aprēķiniem ieceru īstenošanā, kā tas notiek citos uzņēmumos. To jau ir grūti sagaidīt. Mēs vēlētos tikai, lai mūsu vadība kaut mazliet izkustētos no iesēdētās vietas un strādnieku iesniegtos priekšlikumus darba ražīguma kāpināšanā tomēr izskatītu laikā. Lai vispār racionālizātorus atbalstītu un nevis atstātu, tā sakot, likteņa ziņā.

BLĒDĀS ARĪ MEISTARI

Sapuvušo krievu komūnistisko koloniālo režīmu raksturo arī Ciņas 18. jūlija stāsti:

„Tautas saimniecības padomēs vietējās rūpniecības pārvaldes eksperimentāli mechaniskās rūpnīcas meistars Naums Budlikovskis nebija slikts organizātors. Tikai viņa organizātora spējas nenāca par labu ne rūpnīcai, ne strādniekiem, ne valstij. Saaicinājis rūpnīcā savus radus un paziņas, viņš radīja labu augsni pierakstīšanai un ilgu laiku krāpa valsti."

Tālāk pastāstīts, pēc „nedarbu" atklāšanas rūpnīcas partijas sekretārs Serebjakovs viņam izrakstījis slavinošu atsauksmi un Naums Budlikovskis varējis mierīgi iekārtoties darbā ķīmiskajā fabrikā.

Lūk, otrs stāsts: „TSP būvmateriālu rūpniecības pārvaldes mechaniskās rūpnīcas meistars Herberts Krūze izspieda no strādniekiem kukuļus, nodarbojās ar pierakstīšanu. VEF meistara Leonida Kotova lietu par neciešņigu uzvešanos Maskavas rajona tautas tiesa nesen nodevusi kollektīva izskatīšanai."

Lūk, zog un blēdī visi no augšas līdz apakšai.

MĒBEĻU RŪPNIECĪBA UZ ZEMA LĪMEŅA

Tā pati Ciņa citā rakstā attēlo okupētās Latvijas mēbeļu rūpniecības stāvokli: „Kaut arī pēdējos gados ir daudz darīts kvalitātes uzlabošanai, tomēr tā joprojām vēl ir zema. Uzņēmumos nelevēro technoloģiju, nepietiekami kontrolē detaļas un mezglus, pavirši veic vienu otru darbu, lieto sliktus materiālus. Arī ražošanas kultūra ir zema."

Lūk, spriedums par nozari, par kuŗu latviešu mēbeļnieki bija tik lepni pirms krievu okupācijas. Krievu tikumi ir iedarbojušies tik negatīvi, ka visa mēbeļu produkcija tiek vērtēta par zemas kvalitātes.

SKAIDRĀ PRĀTĀ KOMŪNISMA CEĻU NESAREDZ

Inčukalnā, 38. kilometrā no Rīgas, kur krūstojas vairākas šosejas, esot alkoholisko dzērienu veikals, kur apstājoties automašīnas un iedzerot arī šoferi. Sakarā ar to notikušas daudzas katastrofas. Pie dzertuves arī bieži kaujoties. Dzērāji klejojot apkārt un apgrūtinot arī Inčukalna astoņgadīgās skolas skolēnus.

Zalves skolas parkā nesen notikuši bēmu svētki, kur alkoholiskie dzērieni pārdoti visiem, kam vien deguns sniedzies pāri letei. Bufetē saldējumu un limonādes, kas derētu bērniem, nebijis, bet tās vietā bērniem piedāvāts alus.

Talsos veikalā Lielajā ielā 15 alkoholu pārdodot arī bērniem. Rīgā, Avotu ielā 75, nama gastronomijas veikalā dzērāji pulcējoties jau no agra rīta. „Cilvēki, kas diendienā apmeklē šo veikalu, dzer tepat durvju priekšā vai vārtos. Piedzērušies viņi ālējās, izsit parādes durvīm stiklus, dažkārt arī veikala logus. Par viņu izdarībām milicija neliekas ne zinis pat tad, kad dzērāji kāpņu telpā naktī izgul savu skurbumu", — tādu ainu no Rīgas dzīves attēlo rakstā okupantu oficiozs Ciņa 19. jūlija numurā. Un tā tas notiek visur. Visvairāk, protams, dzer iepludinātie krievi. Bet šis raksts arī parāda, kādā postā dzen jaunatni. Šī ir patiesība, kas ir pilnīgi pretēja krievu kroņa propagandai par „laimīgo jaunatni".

KOLCHOZOS TIKAI POSTS

Padomju Jaunatne 18. jūlija numurā apraksta Rīgas rajona kolchozu Ļeņina ceļš: „Sorīt atkal līst. Jau kuŗo dienu pēc kārtas. Untumaina gan šogad vasara," tā sūrojies kolchoza pridis Žukovskis. Viņam esot iemesls uztraukties, jo atceroties grūto stāvokli pavasarī, kad pietrūcis lopbarības. Tādēļ arī neesot veikts pirmā pusgada piena ražošanas plāns. Arī šogad lopbarības sagatavošana ritot neapmierinoši No sēto zālāju 90 ha nokopti 63, bet dabisko pļavu nopļauts tikai 15 proc. Sienu un ābolinu skābbarībā nesagatavojot. Kukuruzas 80 ha pārņēmušas nezāles.

SIENA PLAUJA ILGS LĪDZ SEPTEMBRIM

Vai citos kolchozos apstākļi labāki? Protams, apstākļi apmēram visur vienādi, atskaitot nedaudzos propagandas kolchozus, kas saņem pabalstus mašīnu iegādei un ar siena žāvējamām mašīnām sienu izžāvē, bet tādu ir 3—4 pa visu okupēto Latviju. Citur posts kā Ļeņina ceļā. Ciņa 17. jūlija numurā publicē veikto lauksaimniecības darbu tabulu uz 15. jūliju. No tās redzams, ka sētie zālāji pirmo reizi nopļauti no 54—58 proc. tikai trīs rajonos, bet visos citos no 17—42 proc. Dabiskās pļavas bijušas nopļautas no 6—23 proc., bet skābbarība sagatavota apm. 1 proc. un tikai 6 rajonos no 2—8 proc., bet piecos rajonos nemaz. Citos Ciņas numuros teikts, ka siena pļauja ievilkšoties līdz septembrim.

BEKONI GREMDĒ KRIEVU VALSTS MUIŽU

Ciņa 15. jūlija numurā aprakstā Taurupes padomju saimniecību, kur ar plānu veikšanu veicas ļoti slikti. Direktors okupants J. Fjodorovs atzīstot, ka gaļas plānu šogad neveikšot, saražošot apmēram tikai pusi. Bet, lūk, cūkgaļai esot augsta pašizmaksa un, pat saņemot paaugstināto valsts maksu, katru uz 100 kg smagu bekonu, vajadzēšot piemaksāt 102 rubļus un 36 kapeikas, ja pašizmaksa palikšot tāda kā pagājušajā gadā.

Tas rāda, ka pagājušā gadā piemaksa ir bijusi ļoti liela. Slikts vasaras dēļ var gan iznākt, ka pašizmaksa šogad ir vēl augstāka un piemaksa vēl pieaug. Tā okupētajā Latvijā saimnieko krievu valsts muižā — Taurupē.

RĪGAS VEIKALIEM MAZ GAUMES

Laikraksts Literātūra un Māksla 14. jūlija numurā iziet ciņā par Rīgas glītumu. Lūk, plaši pilsētas rajoni, tieši tie, kuŗos esot visvairāk iedzīvotāju, — esot bez zaļumiem.

Pilsētas varas organi nerūpējoties, lai nojauktu žogus. Tajos pilsētas rajonos, kur uzceltas jaunās personiskās mājiņas, esot pilnīgi pazudis pagalma jēdziens — tur nekārtīgi sacelti malkas šķūnīši, garāžas (tās krievu kungu mājās, ref.), izsvaidītas malkas krautuves un smiltis, smiltis. Neviena zaļuma. Neviena bērnu rotaļu laukuma. Vēl arvien Rīgai neesot piemērotu apgaismošanas ķermeņu, atkritumu tvertnes, paviljonu. Citās Krievijas pilsētās esot jau atraidīti salkanu detaļu pārblīvētie apgaismošanas ķermeņi, bet ne Rīgā. Uz ļoti zema mākslinieciskā un audzināšanas līmeņa esot Rīgas bērnu rotaļlaukumu iekārta. Vēl arvien nevarot atbrīvoties arī no ielas tirdzniecības. Gaumes pietrūcis veikalu skatlogu iekārtojumā.

TIE PODI VĒL AIZVIEN IR TUKŠI

MASKAVAS PUSAUDŽI IZGĒRBJ ANGĻU DELEGĀTU. AR PUPĀM UN KARTUPEĻIEM VĒDERĀ VAIRS NEPIETIEK.

(VĒSTULE NO ANGLIJAS).

(A. P.) „Es nekad neaizmirsīšu savu pirmo gājienu pāri Sarkanajam laukumam Maskavā," — šādiem vārdiem savu piedzīvojumu aprakstu kādā Ziemeļanglijas laikrakstā iesāk britu jauniešu delegāts, kas nule kā atgriezies no Pad. Savienības, kurp bija devies kopā ar citiem pārstāvjiem, lai uz vietas pētītu, kāda īsti ir dzīve daudzinātajā „paradīzē".

„Laukumā pie manis pieskrēja divi krievu pusaudži," — turpina paradīzes pētnieks, „un visai uzbāzīgā kārtā vēlējās nopirkt manu uzvalku un pat kreklu. Bet šis bija tikai pirmais no daudziem citiem līdzīgiem pirkšanas piedāvājumiem, un drīz vien es uzzināju, kāpēc gan šāda liela uzbāzība un vēlēšanās iegūt pat jau apnēsātus uzvalkus u. c. apģērba gabalus. Pamatā tam krievu pašu ražojumu gaužām sliktā kvalitāte un dārgās cenas. It sevišķi tas attiecināms uz vilnas izstrādājumiem. Piem., par ļoti sliktas kvalitātes uzvalku prasa 30 angļu mārc (ap $ 100,-), pat vienkāršs virskrekls maksā 4 mārc. (ap $ 13,-). Krievu jaunieši ir ļoti naski uz rietumu ražojumiem. Jo pat ja kabatās ir rubļi, tomēr nav iespējas pie šiem ražojumiem tikt. Un tur nu stāvēju es, tikko ātbraucis no vilnas rūpniecības zemes, apsēsts no krieviem, kas diedelējās pēc mana vilnas apģērba, pat manām zeķēm un kurpēm. Viņi bija pat ar mieru norunāt tikšanos nākošā dienā, ja vien es piekristu no kaut kā šķirties. Viens neatlaidīgi pat sekoja man līdz apm. 3 klm. attālai viesnīcai, cerībā, ka es tomēr pārdomāšu un pārdošu vismaz savu puloveru. Šādu „apburošu" iepazīšanos ar Maskavu nebiju paredzējis."

Mēs jau nu gan zinājām sen par šo „burvīgumu", tikai neticīgiem Tomiem to bija grūti iztāstīt. Labi, ka tagad viņu pašu pārstāvjiem radusies izdevība šo patiesību iepazīt un pareizi novērtēt.

★

Citēšu vēl dažus izvilkumus no kāda raksta par „farmeri" Chruščevu, kuŗa agrārpolitika, kā zināms, nedarbojas un arī nekad agrāk nav darbojusies.

Ko gan lidz kolchozu un citus augstākus birokratus apmainīt ar jauniem, ko līdz pavēles zemi apstrādāt intensīvāk un ko līdz izmisuma saucieni pēc vairāk lauksaimniecības mašīnām, vairāk mākslīgiem mēsliem u. c., ja nekas netop dots tam, kas zemi apstrādā un to apaļ, kas to apsēj un novāc arī augļus, gan ne sev, bet citiem."

Gaužām pareizs angļu autora atzinums, ka „kopas cūka nebaŗojas". Droši vien, šo patiesību apzinās arī pats „farmeris" Chr., bet komūnisma pravietis Markss, lūk, noteicis, ka tai cūkai tomēr jābaŗojas, un ar to pietiek.

Vai nebūtu beidzamais laiks lielo „Kapitālu" pārdēvēt par grāmatu „Kā ātrāk tikt pie nabadzības?"

★

Un noslēgumam vēl kāds cits angļu laikraksta visai laikmetīgs atzinums: „Ja Anglijā kādu ministru atstādina no amata, tad viņu parasti apbalvo ar goda zīmēm vai arī ieceļ dižciltīgo kārtā, bet Pad. Savienībā kādu atlaižot, labākā gadījumā aizsūta uz Sibiriju, sliktākā — vienkārši nošauj."

SOMI BOIKOTĒ KOMŪNISTU JAUNATNES SVĒTKUS

JAUNIEŠI DEMONSTRĒ

Helsinkos Olimpiskā stadionā, sākot ar 29. jūliju, notika 9 dienu ilgi Maskavas rīkotie jaunatnes svētki. Svētku rikotāji ir divas vadošas komūnistu organizācijas: viena, kas nosaukta Pasaules demokratisko jauniešu federācija un otra — Internacionālā studentu savienība ar centru Prāgā. Šīm organizācijām materiālo pabalstu sniedz krievu valdība un tā, piemēram, 142 britu delegāti izmanto šo krievu naudas izšķērdību. Viņi brauc uz Helsinkiem nevis pa tiešo ceļu cauri Zviedrijai ,bet caur Austrumberlīni, ko somi nosaukuši par „koloniju ceļu". Iemesls šim apkārtceļam bija tāds, ka galvenie britu un citu tautu delegāti uzkavējās 3 dienas Austrumberlīnē ,kur tiem ieskaidrota krievu ārlietu politika, kādu to Maskava grib izvest šajos svētkos. Tātad pēc plāna un grafikas!

Pašus svētkus vadīja no krievu kuģa „Gruzija", kas bija stingri apsargāts no civildrēbēs tērptiem krieviem. Krievu spiegi civildrēbēs uzmanot un fotografējot britu sūtniecību un citus rietumnieku iestādījumus.

Somu valdība būtu priecīga, ja varētu izvairīties no aukstā kara teātŗa savā valstī, bet šādu svētku aizliegšana somu valdībai nozīmētu Maskavas uzbrukumu par naidīgas nostājas izrādīšanu pret Pad. Savienību. Zem krievu spiediena pakļautā Somija to nevarēja atteikt, sevišķi vēl tāpēc, ka neitrālā Austrija atļāva rikot pēdējos svētkus 1959. gadā uz savas zemes un tāpat otra neitrālā Zviedrija ir atļāvusi komūnistu rīkotās „miera konferences" savā territorijā.

Galvenās somu jaunatnes organizācijas, ieskaitot Nacionālo studentu savienību, šos svētkus boikotēja. Viņi organizēja paši savu sanāksmi. Tāpat jaunatnes organizācijas no Zviedrijas, Norvēģijas un Dānijas organizēja sanāksmes Helsinkos, lai nāktu palīgā somu jauniešiem. Tāpat arī Nacionālā teātŗa vadība, galvenā izstāžu zāle un Helsinku universitāte atteicās dot lietošanā savas telpas.

Dienu pirms svētku atklāšanas ap 2.000 somu jauniešu maršēja garām valdības iestādēm, protestējot pret šiem sarkano jaunatnes svētkiem. Uz viņu plakātiem bija lasāms: „Nost ar svētkiem!" un „Nost ar komūnismu!".

Nacionālo somu studentu un sarkano delegātu starpā notikušas arī vairākas sadursmes.

J. R.

Munters meloja jau 1939. gadā

Pastāv nerakstīts vēstures likums, ka katram lielam valstsvīram, kuŗa rokās atrodas viņa vaditās tautas liktenis, neizbēgami klāt stāv viens vai vairāki ļaunie gari, kuŗi prot tik rafinētā veidā graut sava vadoņa darbu, ka pēdējais to nemaz nemana. Bieži vien vadonis aiziet nāvē, nezinādams, kas īsti bija vainīgs pie viņa bojā ejas ,vai arī uzzina to tikai savas dzīves pēdējās dienās, vai pat stundās, kad vairs nekas nav grozāms.

Šim likumam bija pakļauts arī Latvijas brīvības laika neapšaubāmi lielākais un dižākais latvietis — Kārlis Ulmanis.

Šodien mums nevienam nevarētu būt šaubas par to, ka Vilhelms Munters bija viens no mūsu valsts prezidenta Kārļa Ulmaņa ļaunajiem gariem.

Vai tikai Munters?

1919. gada sākumā, kad igauņu nacionālā armija atbrīvo savu zemi, pēc kādas kaujas viņas rokās krīt kāds zemāks sarkanarmiešu komandieris (it kā Kerenska laika praporščiks) Vilhelms Munters.

Der atcerēties, ka atbrīvošanas cīņās igauņi un somi ar saviem pretiniekiem rīkojās drusku nesaudzīgāk kā mēs. Sevišķi, ja šie pretinieki bija no pašu tautas, kā tas šinī gadījumā, kaut arī tikai daļēji, bija ar Munteru.

Bataljona štābā, kur tiek nogādāts Munters, tiek svinēta šīs dienas uzvara. Sarkano komandierim Munteram igauņi liek zemoties un atzīties. Nāves sods liekas neizbēgams.

Varbūt, ka Muntera nenoliedzamās diplomāta spējas palīdz tā dzīvību. Neviens gan neiedomājas, ka kādā dienā gūstekņis būs draugu — latviešu ārpolitikas vadītājs.

Munters iestājas igauņu armijā, bet, acīmredzot, nojausdams, ka pēc notikušā šinī zemē nekāda karjēra nav paredzama, pats uz savu galvu atvaļinās. Viņu izsludina par dezertieri. Munters steigā atstāj Igauniju, lai meklētu laimi Latvijā.

Ja Munters būtu vēlējies dienēt Latvijas armijā vai Iekšlietu ministrijā, tad liekas, ka varētu droši apgalvot, ka pēc attiecīgās izziņas iegūšanas neviena mūsu pulka virsnieku saime to neuzņemtu savā vidū. Pat neviens apriņķa priekšnieks to nepieņemtu kaut par jaunāko policijas kārtībnieku.

Bet . . . Munters bija pietiekami labs, lai ieņemtu atbildīgus amatus mūsu ārlietu ministrijā un beidzot kļūtu pat par ārlietu ministru.

Igauņi tomēr neaizmirsa kādreiz notikušo.

Kādā no Latvijas beidzamajiem gadiem Rīgā viesojās kāda igauņu virsnieku delegācija, kuŗas sastāvā bijis arī tā bataljona komandieris, kas 1919. gadā saņēma gūstā Munteru.

Pēc vakariņām virsnieku klubā iesilušais pulkvedis piezvanījis personīgi pazīstamajam Latvijas armijas komandierim ģenerālim Berķim un lūdzis to nogādāt viņa rīcībā igauņu armijas dezertieri Munteru. Dezertieris sodu vēl neesot saņēmis.

Ja atmiņa nevilj, tad šinī laikā Munters jau bija pilntiesīgs Latvijas ārlietu ministrs.

Par šo joku paklusām smējās visa Rīga, bet Munters palika amatā.

Muntera laulības ar krievu tautības sievieti radīja plašas pārrunas latviešu sabiedrībā, bet neatstāja iespaidu uz Muntera karjēru.

Spilgti atmiņā iespiedusies Muntera runa radiofonā latviešu tautai pēc viņa atgriešanās no Maskavas 1939. gada oktobrī, kad tika noslēgts tā saucamais „bāzu" līgums.

Šinī runā bija punkti, kas bija acīmredzami ačģārni un kas lika daudz ko pārdomāt.

Starp citu Munters apgalvoja, ka:

Sarunas noritējušas vislielākā draudzības garā uz vienlīdzības pamatiem ,kā līdzīgam ar līdzīgu.

— Praktiski tas nozīmēja, ka mēs esam vēlējušies, lai mums uzmauc kaklā cilpu, kuŗas otrs gals paliek pasaules vēstures lielākā slepkavas rokās. Ka šī cilpa kādā dienā netiks savilkta, par to varēja šaubīties tikai ģēķis vai ārprātīgais.

Mūsu suverēnitāte neesot aizskarta, un mums paliekot pilnīga politiskās un militārās ricības brīvība.

— Praktiski Latvija kā suverēna valsts taču beidza pastāvēt ar šī līguma parakstīšanu. Nododot krieviem visu Kurzemes piekrasti, mēs bijām iebāzti maisā ar tikpat kā aizsietu galu. Runāt šinī gadījumā par politiskās un militārās ricības brīvību bija bezgala smieklīgi.

Savu runu Munters beidza ar vārdiem: „Un to lai zina katrs, ka katra mūsu suverēnitātes aizskaršana sauks kaujā visu tautu!"

— Patosa pilni vārdi, bez jēgas un satura . . . Mūsu suverēnitāte taču bija jau sadragāta, un tika galīgi sabradāta no krievu dubļainiem zābakiem bez viena šāviena no mūsu puses . . .

Ne ar vienu vārdu Munters nepieminēja to apstākli, ka, labprātīgi ielaižot savā zemē kaŗojošā valsts kaŗaspēku (ar uzbrukumu Polijai 1939. gada 17. septembrī Pad. Savienība bija kaŗojoša valsts), mēs rupji laužam Latvijas valdības 1939. g. 1. septembrī pasaulei doto neitrālitātes solījumu . . .

Analizējot šo runu, paceļas jautājums:

Vai tā tika teikta bērniškīgā naīvitātē, neizmērojamā lielummānijā, jeb ar to apzināti ir kaisītas smiltis latviešu tautas acīs, lai novērstu pēdējās domas no notikušās nodevības.

Domāju, ka Munters nebijā ne bērniškīgi naīvs, ne arī lielummānijas pārņemts.

Viņš ļoti labi zināja, ka latviešu tauta ir gatava cīnīties jebkādos apstākļos par savu brīvību, bet acīmredzot viņa mērķis vai uzdevums bija gādāt, lai līdz šai cīņai nenonāktu un tauta tiktu nostādīta notikušā fakta priekšā.

Vai līdzīga satura runas mēs nedzirdējām arī no citas puses?

Ir grūti par šīm lietām domāt, un ir vēl grūtāk pateikt par to savas domas atklātībā.

Bet mana pārliecība ir, ka vismaz tagad mums vairs nav iemesla slēpt tās kļūdas, kas bija mums liktenīgas.

Taču mēs paši bijām vainīgi, ja mūsu valsts ārpolitiku noteica vīrs, kuŗš izrādījās par nodevēju.

Negribu pilnīgi piekrist teicienam, ka katra tauta dabū tādu valdību, kādu tā ir pelnījusi, taču attiecībā pret mums ir jāatzīst kaut daļēja šī teiciena patiesība.

Napoleons kādreiz teicis attiecībā uz toreizējiem franču emigrantiem: „Emigranti ir cilvēki, kas neatzīst nevienu savu pagātnē izdarīto kļūdu, kas neko neaizmirst un kas neko nemācās."

Vai šie vārdi neattiecas arī uz mums?

Man šķiet ,ka, atzīstot savas pagātnes kļūdas, atzīstot, ka savas brīvības zaudēšanā, kaut arī tikai daļēji, bijām vainīgi arī mēs paši ,mēs būsim vairāk cienīgi drīzāk sagaidīt mūsu tautas brīvību.

Tie ir rūgti vārdi, bet patiesībai acīs ir jāskatās vienmēr.

Munteru mūsu vidū nekad netrūks.

N. Līdeks

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

PĒDĒJĀ BRĪDĪ JĀM TEĀTŖA

Ilgi gaidīto un Ceļojošā teātŗa turnejai jau pieteikto Knuta Lesiņa jauno lugu „Vājuma spēks" skatītāji tomēr šogad neredzēs. Saprotamā kārtā par to nav priecīgs ne autors, ne turnejas vadītājs, bet pēkšņi radušies tādi apstākļi, kas pārvarami vienīgi tā, ka Ceļojošā teātŗa ansamblim steigā jāiestudē cita luga — L. Kiršfelda 3 cēlienu komēdija „Ziedonis septembrī". Lesiņa „Vājuma spēku" atliekot uz nākamo sezonu.

Iemesls tādai negaiditai lugu maiņai ir ļoti prozisks un tāds, kas reizē rakstuŗo grūtības, ar kādām jācīnās trimdas teātŗiem, plānojot un mēģinot īstenot plašākas turnejas. Knuta Lesiņa lugas galvenajai lomai paredzētā aktrise, kas bija cerējusi turnejas laikā atbrīvoties no mājzes darba, tomēr to nespēj. Līdz ar to nu bija radusies situācija, par kuŗu Jānis Šaberts saka: „Bez šīs aktrises mēs Knuta Lesiņa lugu spēlēt nevaram. Atlika vienīgā iespēja, lai saglābtu šā gada turneju, — nekavējoties ķerties pie citas lugas iestudēšanas. Tāda ir jau sameklēta — L. Kiršfelda „Ziedonis septembrī", ko kādreiz izrādīja Nacionālais teātris Rīgā — mēģinājumi norit pilnā sparā un pirmizrāde notiks izsludinātajā datumā — 15. septembrī Nujorkā. Tāpat jau izziņotajos datumos un vietās precīzi notiks visas tās lākās izrādes vējuma.

Sakarā ar ņu radusies pārkārtot ans Jānim Šaber vas sāpes te s neklīgu mīlē viņš tomēr nu no viņiem itin atjautīgā zvanījis kāda kūņu skatuves tūrai un apv sarakstos nav aktieris. Tāds jau minētais Vācijā piedā aktieŗu trupā, šanu spēlēm pilsētas. Bez lojis mazākas ņu armijas tajās filmās. šu aktieris a pieredzi, un S piebilst: „Cita skaists pēc v de," Tāda milētāja Dzid

MĀRIS RUTULIS
beidzis Rietumontario universitāti un ieguvis B.Sc. gradu ģeoloģijā.

PĀRI

Savās at jas tapša bet sirdī alkas .

Visā latvju kos plūda spēks un jūta du simtiem ši neatkarīgi, un varam lem pašiem. Tā bi aprakstāma s ikkatru. Šī sa ties darbos. K roku valsts ve

Tas neizpra ciskajā, politis slas un sabied binājās biedrī 1920. gadā nod jas Kultūras v ba, kuŗas 7 sta bija izcilus sa tiski darbinie Briedis, A. Kl nistrs u. c. ,arī Minētā biedrīb tiku, bet cen slas un sabiedr skolas darbu. uz laukiem dī nodaļas un ce

KURZEMES HERCOGA SIEVA

Par Kurzemes valdnieka hercoga Jēkaba laikmetu atrodam visvairāk vēsturnieku kā senākos darbos, tā arī visjaunākos, piem., Hermaņa Šreibera grāmatā „Land im Osten". Par šo laikmetu arī Vācijas, Zviedrijas un citu valstu archivos rodamas plašas ziņas. Kavēšos pie Vācijas archiva tādēļ, ka hercogs Jēkabs apprecēja Vācijas princesi. Bez tam visai interesanti redzēt, kā un kamdēļ rēķinājās ar Kurzemes hercogu. Valdnieku dzimtas precējoties allaž piegriezušas vērību politiskiem sakariem. Jaunajam Kurzemes hercoga Ketlera namam sakari bijuši jo nepieciešamāki savas mazās valsts dēļ. Ketlers piegriezis īpašu vērību savu pēcnācēju saistībām ar Vācijas galmu.

Hercogs Gothards apprecēja Meklenburgas princesi Annu. Kādreiz Jelgavas pilī varēja redzēt viņas izšūtos sienu gobelēnus. Tā toreiz bija modes lieta un arī citu valstu princeses šuva gobelēnus ,bieži attēlojot vēsturiskus notikumus pašu valstī. Līdz ar Annas kaulībām starp abiem valdnieku namiem nodibinājās ciešākas saites. Ar jauno hercogieni uz Kurzemi atnāca viņas pavadonība, kas zināmā mērā ietekmēja Jelgavas pils galma dzīvi. Hercogs Vilhelms apprecēja Prūsijas princesi Sofiju. Līdz ar to starp Kurzemes hercogu un Brandenburgas namu attiecības kļuva kad Kurzemes apprecēja prin tad saites ar L vā vēl ciešākas

Hercogam J turēt arī ciņu to lasām gālm kolā. Sāncensi Tā, piemēram, Vladislavs 4. u dēls Pfalcas pr viķis. Uzvarēj Kāmdēļ? Par kols: „Kaut g jas galmu būtu ticības starpi nav pieņemama cim bija lielas bija princis b precības ar vin me izšķirusies hercogu Jēkab stāsta: „Tas savā zemē un rā krita arī lis. Ketlera dzi no visas hercog skaitīja par Vācijas princi naudas trūkum nāja, ka viņam bājās pat skai starp princiem

Tomēr jautāj šķiršanu atstāj un viņas mātr ka ar Luizi mums, un šīs tāmas kā tīri

pašizmaksa un, pat saņemot paaugstināto valsts maksu, katru uz 100 kg smagu bekonu, vajadzēšot piemaksāt 102 rubļus un 36 kapeikas, ja pašizmaksa paliksot tāda kā pagājušajā gadā.

Tas rāda, ka pagājušā gadā piemaksa ir bijusi ļoti liela. Sliktas vasaras dēļ var gan iznākt, ka pašizmaksa šogad ir vēl augstāka un piemaksa vēl pieaug. Tā okupētajā Latvijā saimnieko krievu valsts muižā — Taurupē.

RĪGAS VEIKALIEM MAZ GAUMES

Laikraksts Literātūra un Māksla 14. jūlija numurā iziet cīņā par Rīgas glītumu. Lūk, plaši pilsētas rajoni, tieši tie, kuros esot visvairāk iedzīvotāju, — esot bez zaļumiem.

Pilsētas varas organi nerūpējoties, lai nojauktu žogus. Tajos pilsētas rajonos, kur uzceltas jaunās personiskās mājiņas, esot pilnīgi pazudis pagalma jēdziens — tur nekārtīgi sacelti malkas šķūnīši, garāžas (tās krievu kungu mājās, ref.), izsvaidītas malkas krautuves un smiltis, smiltis. Neviena zaļuma. Neviena bērnu rotaļu laukuma. Vēl arvien Rīgai neesot piemērotu apgaismošanas ķermeņu, atkritumu tvertnes, paviljonu. Citās Krievijas pilsētās esot jau atraidīti salkanu detaļu pārblīvētie apgaismošanas ķermeņi, bet ne Rīgā. Uz ļoti zema mākslinieciskā un audzināšanas līmeņa esot Rīgas bērnu rotaļlaukumu iekārta. Vēl arvien nevarot atbrīvoties arī no ielas tirdzniecības. Gaumes pietrūcis veikalu skatlogu iekārtojumā.

…N IR TUKŠI

…DELEGĀTU. AR PUPĀM UN …S NEPIETIEK.

…AS).

Ko gan līdz kolchozu un citus augstākus birokratus apmainīt ar jauniem, ko līdz pavēles zemi apstrādāt intensīvāk un ko līdz izmisuma saucieni pēc vairāk lauksaimniecības mašīnām, vairāk mākslīgiem mēsliem u. c., ja nekas netop dots tam, kas zemi apstrādā un to apar, kas to apsēj un novāc arī augļus, gan ne sev, bet citiem."

Gaužām pareizs angļu autora atzinums, ka „kopas cūka nebarojas". Droši vien, šo patiesību apzinās arī pats „farmeris" Chr., bet komūnisma pravietis Markss, lūk, noteicis, ka tai cūkai tomēr jābarojas, un ar to pietiek.

Vai nebūtu beidzamais laiks lielo „Kapitālu" pārdēvēt par grāmatu „Kā ātrāk tikt pie nabadzības?"

*

Un noslēgumam vēl kāds cits angļu laikraksta visai laikmetīgs atzinums: „Ja Anglijā kādu ministru atstādina no amata, tad viņu parasti apbalvo ar goda zīmēm vai arī ieceļ dižciltīgo kārtā, bet Pad. Savienībā kādu atlaižot, labākā gadījumā aizsūta uz Sibiriju, sliktākā — vienkārši nošauj."

…IKOTĒ KOMŪNISTU …ATNES SVĒTKUS

…svētku aizliegšana somu valdībai nozīmētu Maskavas uzbrukumu par naidīgas nostājas izrādīšanu pret Pad. Savienību. Zem krievu spiediena pakļautā Somija to nevarēja atteikt, sevišķi vēl tāpēc, ka neitrālā Austrija atļāva rīkot pēdējos svētkus 1959. gadā uz savas zemes un tāpat otra neitrālā Zviedrija ir atļāvusi komūnistu rīkotās „miera konferences" savā territorijā.

Galvenās somu jaunatnes organizācijas, ieskaitot Nacionālo studentu savienību, šos svētkus boikotēja. Viņi organizēja paši savu sanāksmi. Tāpat jaunatnes organizācijas no Zviedrijas, Norvēģijas un Dānijas organizēja sanāksmes Helsinkos, lai nāktu palīgā somu jauniešiem. Tāpat arī Nacionālā teātra vadība, galvenā izstāžu zāle un Helsinku universitāte atteicās dot lietošanā savas telpas.

Dienu pirms svētku atklāšanas ap 2.000 somu jauniešu maršēja garām valdības iestādēm, protestējot pret šiem sarkano jaunatnes svētkiem. Uz viņu plakātiem bija lasāms: „Nost ar svētkiem!" un „Nost ar komūnismu!".

Nacionālo somu studentu un sarkano delegātu starpā notikušas arī vairākas sadursmes.

J. R.

PĒDĒJĀ BRĪDĪ JĀMAINA LUGA CEĻOJOŠĀ TEĀTRA TURNEJAI

Ilgi gaidīto un Ceļojošā teātra turnejai jau pieteikto Knuta Lesiņa jauno lugu „Vājuma spēks" skatītāji tomēr šogad neredzēs. Saprotamā kārtā par to nav priecīgs ne autors, ne turnejas vadītājs, bet pēkšņi radušies tādi apstākļi, kas pārvarami vienīgi tā, ka Ceļojošā teātra ansamblim steigā jāiestudē cita luga — L. Kiršfelda 3 cēlienu komēdija „Ziedonis septembrī", Lesiņa „Vājuma spēku" atliekot uz nākamo sezonu.

Iemesls tādai negaidītai lugu maiņai ir ļoti prozisks un tāds, kas reizē raksturo grūtības, ar kādām jācīnās trimdas teātriem, plānojot un mēģinot īstenot plašākas turnejas. Knuta Lesiņa lugas galvenajai lomai paredzētā aktrise, kas bija cerējusi turnejas laikā atbrīvoties no maizes darba, tomēr to nespēj. Līdz ar to nu bija radusies situācija, par kuru Jānis Šaberts saka: „Bez šīs aktrises mēs Knuta Lesiņa lugu spēlēt nevaram. Atlika vienīgā iespēja, lai saglābtu šā gada turneju, — nekavējoties ķerties pie citas lugas iestudēšanas. Tāda ir jau sameklēta — L. Kiršfelda „Ziedonis septembrī", ko kādreiz izrādīja Nacionālais teātris Rīgā — mēģinājumi norit pilnā sparā un pirmizrāde notiks izsludinātajā datumā — 15. septembrī Ņujorkā. Tāpat jau izziņotajos datumos un vietās precizi notiks visas tālākās izrādes bez mazākā nokavējuma.

Sakarā ar piepešo lugas maiņu radusies arī nepieciešamība pārkārtot ansambļa sastāvu, un Jānim Šabertam vislielākās galvas sāpes te sagādājusi divu jauneklīgu mīlētāju atrašana. Tos viņš tomēr atradis, turklāt vienu no viņiem — Ivaru Šturmu itin atjautīgā ceļā. Šaberts piezvanījis kādai populārai amerikāņu skatuves mākslinieku aģentūrai un apvaicājies, vai viņu sarakstos nav arī kāds latviešu aktieris. Tāds tiešām atradies — jau minētais Ivars Šturms, kurš Vācijā piedalījies profesionālā aktieru trupā, kas ar Kristus ciešanu spēlēm apbraukājusi vācu pilsētas. Bez tam Šturms vēl tēlojis mazākas lomiņas amerikāņu armijas vajadzībām uzņemtajās filmās. Tātad jauns latviešu aktieris ar zināmu skatuves pieredzi, un Šaberts par viņu vēl piebilst: „Cita starpā viņš ir arī skaists pēc vaiga, taisni kā bilde," Tāda būs arī otra jaunā mīlētāja Dzidra Mindere, kas pirmo skatuves pieredzi guvusi Priedaines brīvdabas izrādēs, Skroderdienās Silmačos un Vermlandiešos.

Lugas „Ziedonis septembrī" galveno lomu tēlotāji visi latviešu teātra publikai jau labi pazīstami, tie būs: pats jubilārs Jānis Šaberts, Tonija Kalve un Ksenija Brante.

„Es šai lugā vēl dabūšu nospēlēt īstu mīlētāju, kaut arī mīlētāju vecākos gados," piebilst Šaberts. „Bet tad nu gan publikai svēti apsolos, ka mīlētājus nekad vairs nespēlēšu un nākamos 25 gados pāriešu uz raksturiem, īpaši drāmatiskiem raksturiem."

Kā redzams, tad Jāņa Šaberta 50 g. skatuves darba jubilejas turneja visādi solās būt interesanta un skatītāju interesi par izrādi, bez šaubām, vēl kāpinās arī pilnīgi jaunas dekorātores debija, jo dekorācijas Ziedonim decembrī darinās Anna Annus, profesora Augusta Annus meita.

T. Zeltiņš.

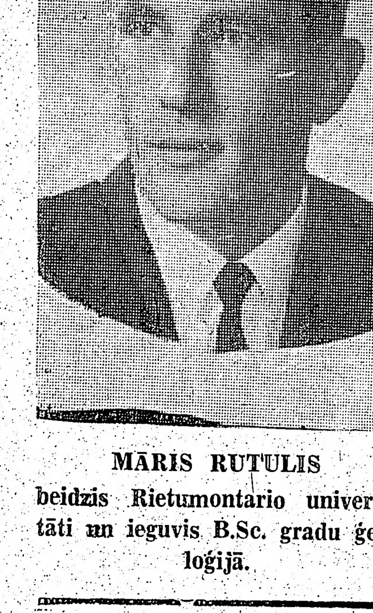

MĀRIS RUTULIS
beidzis Rietumontario universitāti un ieguvis B.Sc. gradu ģeoloģijā.

Eduards Freimanis

PIEMINĒŠANA

Svešuma zaigojums pazudis dienām:
Dārgumus saracies, nabags vien esmu.
Tālajos tīreļos zemdegu dūmus
Skatu ik dienas un dzeru to dvesmu.

Dūksnājā dūmi ar ūdeņiem jaucas;
Mākoņi smagi — nāk akačos dusēt.
Atkal tur aizbēgu dievaiņu dienās.
Pasaulei pazudis, gribu kad klusēt.

Pilsētai virmojot, tālumā redzu
Siliņos staigājam aizsaules tēlus:
Dievaiņiem līdzīgas mātes un tēvi
Sūneklī meklē vēl aizsauktos dēlus.

Dzimtenes tīreļi zemdegu dūmi
Dievaiņu tēlus ar dzīvajiem sajauc.
Pelēka, pelēka dievaiņu tauta
Apraudā dēlus ,ko nesaule aizsauc.

DZEJAS UN SEJAS

LATVIEŠU DZEJA SVEŠUMĀ. SAKĀRTOJIS TEODORS ZELTIŅŠ. GRĀMATU DRAUGA APGĀDS, 1962.

Šī ļoti ievērojamā antoloģija atspoguļo latvju trimdas dzeju 76 autoru dažādās individuālitātēs. No viņiem četri jau atstājuši šo pasauli: Dambergs, Švābe, Kārlis Ābele, Zinaīda Lazda. Pašā jaunākajā laikā viņiem pievienojies Jānis Veselis, bet viņa aiziešana vēl nevarēja būt grāmatā atzīmēta. (Varēja grāmatā būt arī Kārlis Skalbe, kura pēdējās dzejas, jau trimdā radušās, tik neaizmirstami izteica bēgļu pārdzīvojumus).

Antoloģija atšķiras no citām ar to, ka dzejas izraudzījušies paši autori. T. Zeltiņš ar redaktoriem (V. Kalvi, E. Raisteru, G. Saliņu, Linardu Taunu) tikai savukārt izvēlējušies no autora iesniegtajām dzejām, turklāt sijājuši arī pašus autorus, jo, droši vien, iesniedzēju bija vairāk nekā šeit atrodami. Tiešām žēl, ka no vecākajiem trūkst 88 gadīgā Andreja Papardes (Dr. M.Valters), kam vēl nesen periodikā bija īpatnēji dzejoļi (no vecajiem viņš vistuvāks modernistiem). Tāpat no mazliet jaunākiem velti meklēju K. Dzelzīti, A. Plensneru. No jaunākajiem varēja būt Ed. Salna, N. Lečmanis, tāpat A. Apse, Ilmars Batraks, Oļģerts Rūsis. No dzejniecēm nesastopam Mariju Urnežu, Zeltīti Avotiņu, Indru Gubiņu, Elgu Leju, jauno Sulamīti Tepferi, kuras dzejoļi Eiropas trimdas periodikā rādīja neapšaubāmu talantu.

Protams, katra šāda izlase ir subjektīva; var jautāt: ja ir kāds „tas un tas", kādēļ trūkst kāds cits līdzvērtīgs vai pat vērtīgāks „tas un tas"? Bet ir saprotams: lai grāmata neiznāktu pārāk plaša, izlase bija vajadzīga. Tomēr neuzņemto žēl, jo tik drīz (ja vispār kādreiz) šāda antoloģija nevarēs iznākt.

Dzejnieki paši iesnieguši savus darbus. Tā nu iznācis, ka tagadnes latviešu lielākā dzejniece Veronika Strēlerte atturībā vai pazemībā (?) iesūtījusi tikai 7 (!) dzejoļus, kaut pelnījusi viņa bija vismaz divtik. Arī Ivars Lindbergs ar tikai vienu dzejoli (!) vāji pārstāvēts.

Bet beidzot taču jārunā nevis par to, kā šai grāmatā nav, bet par to, kas tur ir. Te redzama trimdas dzeja visos virzienos un noskaņojumos, sākot ar 92 gadnieka L. Bērziņa cēlo, spēcīgo korāli Tu esi mūsu patvērums, beidzot ar 25 gadnieka Ed. Silkalna dīvaini jocīgo Brandavīnu, kur viss svars „steikiskās" atskaņu rotaļās. Bagātīgi iepazīstamies ar jaunās izteiksmes meklētājiem pēdējos 10 gados. Iepriecina, ka varam iepazīties ar daža spējīga, bet maz ievērota dzejnieka sniegumiem, piem., Jāņa Radāna. Tāpat skaidrāk varam saskatīt Lijas Kronbergas dzejnieces vaibstus. Labi, ka pārstāvēts sirsnīgi vienkāršais Ed. Tūters. Tāpat labi, ka parādīts kā dzejnieks tikpat kā nepazīstamais Jānis Kadilis. Interesanti, ka no dažiem autoriem pārstāvētas divas paaudzes: Jānis Sarma — Vidvuds Kļava; K. Ābele — seniors un juniors; Aida Niedra — A. Salmiņš; Herta Krauja — J. Klāvsons. Grāmatas vadmotīvs: sāpes par pazaudēto dzimteni un jaunās svešās vides iespaidi.

Beidzot jācildina apgādnieks H. Rudzītis par skaisto izdevumu. Ne „dzeja" vien, arī „sejas" (76 ģīmetnes) brīnumlabā tehniskā izdevumā saista katru, kas grāmatu tikai pašķirsta vien. Dāvinājumiem un galda rotai grāmata ļoti ieteicama.

P. Ērmanis.

VAI LAIKA ZĪMES?

Parīzes krievu emigrantu žurnāla „Vozroždenie" š. g. jūlija numurā ir iespiests mazs rakstiņš ar virsrakstu „Briesmīgi vārdi". Tajā autors (A. Kasimovs) stāsta, ka padomju rakstnieks I. Ērenburgs nesen Parīzē „Salle de Horticulteurs telpās uzrunājis dažus simtus Parīzes proletāriešu un progresīvo inteliģentu. Kaut gan šī zāle atrodoties netālu no krievu sūtniecības, viņš tomēr atļāvies teikt visai atklātus vārdus. Ērenburgs pateicis, ka sociālisms nebūt neizslēdzot obligāti arī kretinismu. Sākumā minējis ,ka amerikāņu veids izvērtēt kādas zemes kultūru ar aizrādījumu uz to, uz cik cilvēkiem esot pa auto mašīnai vai ledus skapim, vien neapmierinot. Tāpat arī sengrieķu tempļi un pilis vēl neesot īstas kultūras pazīme. Tās cēluši vergi, kas nespējuši izjust to skaistumu, — to spējis vienīgi niecīgs mazākums. Eiropas viduslaikos arī klosteros bijis zināms kultūras cilvēku slānis, bet arī tas bijis visai plāns, jo tautas palikušas tumsā. Pēc līdzīgām ievada piezīmēm E. bezbailīgi atzinis, ka kapitālistiskā iekārta esot pielikusi lielas pūles, lai ievestu kultūrā plašākus sociālus slāņus. Staļina laika galma ievadnieks atzinis ,ka padomju laikraksti esot ļoti garlaicīgi. Tādos pašos ieskatos viņš esot arī par tagadējām padomju grāmatām. Bet tādas grāmatas kā Hamlets, Don Kichots, Karš un Miers un vesela rinda citu klasisko darbu esot paturējušas vēl arvien savu agrāko interesi. Žēl esot, ka mums neesot vairs ne Tolstoju, ne Čechovu, ne Stendalu u. t. t.

Vienīgais mierinājums esot, ka pašreizējais lasītājs stāvot pāri šī laikmeta literātūras ražojumiem. Sociālistiskais reālisms viņu vairs neapmierinot. Pēc pasūtījuma uzrakstīto romānu par tekstilnieču dzīvi tekstilstrādnieces neesot lasījušas, bet tā vietā ar interesi lasījušas Annu Kareņinu. Vēl vairāk — kādas šīs tekstilrūpnīcas darbnīcā pie sienas bijusi neliela glezna, uz kuras viens vienīgs ceriņu zariņš. Šūniņa gribējusi šo gleznu apmainīt ar lielu audeklu, uz kura attēlota 1. maija parāde Sarkanajā laukumā. Izdarījuši aptauju pie strādniecēm — tās izšķīrušās paturēt ceriņu zaru.

I. Ērenburgs parasti esot ļoti uzmanīgs un nekad neizlecot un nepārsteidzoties, bet viņš arī protot vienmēr nojaust īsto plašāko aprindu noskaņojumu un turpmāko notikumu norisi. Ja nu viņš sācis runāt drošus vārdus šādā virzienā (un tādus pašus viņš lietojis kādā studentu sanāksmē Maskavā), tad tā esot visai raksturīga laika zīme.

Tajā pašā laikā iespējams, ka Ērenburgs savu „atklāto" valodu lietojis tikai rietumu sabiedriskās domas iemidzināšanai, lai radītu iespaidu ,ka Pad. Savienībā pūš brīvāki vēji.

A. S.

PĀRI MĪNU LAUKIEM NĀVES SALĀ KONCERTĒT

Savās atmiņās O. Krolls stāsta par laiku patstāvīgās Latvijas tapšanas posmā, kad „zeme bija neiztaisīta un tukša", bet sirdīs kvēloja un dega dzimtenes mīlestība un brīvības alkas.

Visā latvju zemē, visos cilvēkos plūda varens ,aizrautīgs spēks un jūtas, ka pēc daudz gadu simteņiem esam atkal kļuvuši neatkarīgi, esam kļuvuši brīvi un varam lemt par savu zemi un pašiem. Tā bija neizsakāma, neaprakstāma sajūta, kas pildīja ikkatru. Šī sajūta centās izpausties darbos. Katrs vēlējās pielikt roku valsts veidošanas darbā.

Tas neizpaudās tikai saimnieciskajā, politiskajā, bet arī mākslas un sabiedriskajā laukā. Dibinājās biedrības, koŗi, skolas. 1920. gadā nodibinājās arī Latvijas Kultūras veicināšanas biedrība, kuras 7 statūtu parakstītājos bija izcilus sabiedriski un politiski darbinieki: dep. Augusts Briedis, A. Klīve, sen., kaŗa ministrs u. c. ,arī šo rindiņu autors. Minētā biedrība nepiekopa politiku, bet centās stiprināt mākslas un sabiedrisko rosmi, ārpusskolas darbu. Citās pilsētās un uz laukiem dibinājās šīs b-bas nodaļas un centrs, kura priekšnieks bija autors, atbalstīja katras nodaļas vai jau b-bas centienus darbības kopšanā un izveidošanā.

Biedrības centrā pulcējās mākslinieki un sabiedriski darbinieki. Nodaļas griezās pie centra un lūdza gan teātra izrādes, gan māksliniekus koncertiem un lekcijām. Reizēm bija apvienotas lekcijas ar mūzikāli - drāmatiskiem priekšnesumiem. Klausītāju netrūka, un bieži uz sarīkojumu brauca no liela attāluma, neskatoties uz slikto laiku, kad sniegs putināja, vai rati grima kaŗa ceļu izbrauktajos dubļos līdz pat asīm.

Bija gadījumi, ka sabiedriskās telpas bija nopostītas, un lekcijas notika vēl daudzmaz lietojamās mājās — kūts augšās. Apakšā māva govis, bet uz kūtsaugšas runāja lektors un klausījās jauni, klausījās veci. Tā iznāca braukt arī uz LKV b-bas nodaļu Nāves salā, kur vēl nesen jo nikni cīnījās mūsu strēlnieki. Ja atmiņa nevil, tad šīs nodaļas rosīgs vadītājs bija Jansons. Un tā arī sakārtoju programmu. Kā lektoru vēlējās šī raksta autoru, lai runājot par jaunatni. Brauca līdzi pianists - komponists Jānis Ķepītis, Žanis Balodis, Tonija Šmite, vijolnieks Baude.

Iznākot Salaspils stacijā, jau krēsloja. Vedējs gaidīja ar kažokiem. Satuntuļoja un ietina mūs, tad uzplikšķināja zirģelim, un — aiziet. Garastāvoklis visiem bija možs. Sāka snigt. Ionācis Daugavas kreisajā pusē, vedējs it kā apmaldījās, bet „gan jau pareizi nonākšot". Protams. Pēkšņi sasverāmies uz kreisiem sāniem un visi ievēlāmies bedrē. Labi, ka zirgs palika ārpusē. Citādi tas būtu uzgāzies mums virsū un tad — nezin — kā ar sarīkojuma izpildītājiem būtu. Izkūņojušies, sakārtojāmies un līgsmi devāmies tālāk. Nebija arī vairs tālu jābrauc. Sasniedzām nodaļas priekšnieka jaunsaimniecību, kur mūs, gan vēl nepabeigtā celtnē, gaidīja silta istaba un vakariņas. Pie vakariņu galda stāstījām saimniekam par klizmu. Viņš sasita rokas un izsaucās, ka pats Dievs esot mūs pasargājis, jo vedējs iemaldījies vēl nenovāktajā mīnu laukā un mēs esot ievēlušies Vilku bedrē.

Uz sarīkojumu sabrauca kupls, tajos apstākļos pat ļoti kupls klausītāju skaits. Tā bija īpaši uzmanīga auditorija. Pēc runas kāds vecs zemnieks pienāca, spieda man roku, drebošu balsi sakot: „Paldies, jaunskungs, tas gāja pie sirds." Es vēl tagad jūtu šīs sastrādātās latviešu zemnieka rokas spiedienu un dzirdu viņa balsi.

O. Krolls.

KURZEMES HERCOGA JĒKABA SIEVA

Par Kurzemes valdnieka hercoga Jēkaba laikmetu atrodam visvairāk vēsturnieku kā senākos darbos, tā arī visjaunākos, piem., Hermaņa Šreibera grāmatā „Land im Osten". Par šo laikmetu arī Vācijas, Zviedrijas un citu valstu archīvos rodamas plašas ziņas. Kavēšos pie Vācijas archīva tādēļ, ka hercogs Jēkabs apprecēja Vācijas princesi. Bez tam visai interesanti redzēt, kā un kamdēļ rēķinājās ar Kurzemes hercogu. Valdnieku dzimtas precējoties allaž piegriezušas vērību politiskiem sakariem. Jaunajam Kurzemes hercoga Ketlera namam sakari bijuši jo nepieciešamāki savas mazās valsts dēļ. Ketlers piegriezis īpašu vērību savu pēcnācēju saistībām ar Vācijas galmu.

Hercogs Gothards apprecēja Meklenburgas princesi Annu. Kādreiz Jelgavas pilī varēja redzēt viņas izšūtos sienu gobelēnus. Tā toreiz bija modes lieta un arī citu valstu princeses šuva gobelēnus ,bieži attēlojot vēsturiskus notikumus pašu valstī. Līdz ar Annas laulībām starp abiem valdnieku namiem nodibinājās ciešākas saites. Ar jauno hercogieni uz Kurzemi atnāca viņas pavadonība, kas zināmā mērā ietekmēja Jelgavas pils galma dzīvi. Hercogs Vilhelms apprecēja Prūsijas princesi Sofiju. Līdz ar to starp Kurzemes hercogu un Brandenburgas namu attiecības kļuva radniecīgas. Bet kad Kurzemes hercogs Jēkabs apprecēja princesi Luizi - Šarloti, tad saites ar lielo kurfirstu kļuva vēl ciešākas.

Hercogam Jēkabam nācies izturēt arī cīņu ar sāncenšiem, kā to lasām galma slepenajā protokolā. Sāncenši bijuši ievērojami. Tā, piemēram, Polijas ķēniņš Vladislavs 4. un „Ziemas ķēniņa" dēls Pfalcas princis Kārlis - Ludviķis. Uzvarējis tomēr Jēkabs. Kamdēļ? Par to pasaka protokols: „Kaut gan saites ar Polijas galmu būtu vēlamas, tomēr ticības starpības dēļ prasības nav pieņemamas. „Pfalcas princim bija lielas izredzes. Bet viņš bija princis bez valsts. Tādēļ precības ar viņu noraidītas.Padome izšķīrusies par Kurzemes hercogu Jēkabu un protokols stāsta: „Tas ir gudrs valdnieks savā zemē un cienīts virs." Svarā krita arī materiālais stāvoklis. Ketlera dzimtai piederēja ⅔ no visas hercogistes, kādēļ viņus skaitīja par bagātiem, kamēr Vācijas prinči allaž cīnījās ar naudas trūkumu. Par Jēkabu zināja, ka viņam Amsterdamā glabājās pat skaidra nauda. Tas starp prinčiem bija liels retums.

Tomēr jautājuma galīgu izšķiršanu atstāja pašai princesei un viņas mātei. No tā secināms, ka ar Luizi - Šarloti darīts izņēmums, un šīs laulības nav uzskatāmas kā tīri politiskas. Princese Luize - Šarlote teica „ja" nevis tādēļ, ka viņa Jēkabu sevišķi mīlētu, bet „uz lielā kurfirsta noteiktu norādījumu".

13. jūlijā 1645 .gadā Karalaučos sastādīja laulības aktu. Hercogs Jēkabs bija luterticīgs, bet princese Luize piederēja protestantiem. Vienojās, ka, saskaņā ar Kurzemes noteikumiem, dēli palliek tēva, bet meitas mātes ticībā. Bez tam hercogs savai jaunajai sievai novēlēja vienreizēju „rīta velti" — 1000 valsts dālderu un 8000 valsts dālderu gadā kā laulības pūru. Šīs dižās dāvanas nepalika bez iespaida un dažs princis to sadzirdēja ar lielu nenovīdību. Tā arī kurfirsts nevarēja palikt aiz hercoga un no savas puses deva kāzu dāvanai 15.000 valsts dālderu un 7500 valsts dālderu rotu naudai. Laulības aktā teikts, ja laulības būtu bez bērniem un hercogs mirtu, tad pēc viņa nāves valsts piekristu viņa sievai, princesei Luizei - Šarlotei. 10. oktobrī 1645. g. Karalaučos notika kāzas. Tās esot bijušas greznas, bet ne pārsmalcinātas. Kāzās piedalījušies ļoti daudzi valsts augstāki vadītāji un citu valstu prinči un pat valdnieki. Visi vēlējušies uzturēt jo labas attiecības ar gudro un bagāto Kurzemes valdnieka galmu un ar pašu hercogu. Kaut gan princese bija rakstījusi, ka iziet par sievu, kurfirsta vēlmi pildot, tomēr gluži tā nav bijis, jo laulības bijušas ļoti laimīgas un tās noderējušas par priekšzīmi citiem. Princese Luize kā īsta sieva balstījusi sava vīra, hercoga Jēkaba, pasākumus saimnieciskajā un politiskajā laukā. Piemēram, kad Kurzemes hercogam Jēkabam piekrita visai svarīgais pienākums veicināt Dānijas - Krievijas tuvināšanos, tāpat lielā kurfirsta izlīgšanu ar Poliju, Luize aktīvi atbalstīja hercogu, kas ar Kurzemes kancleru aizbrauca pat uz Karalaučiem. Viņas iespaids uz kurfirstu bija tik liels, ka izlīgšana notika. Lielais kurfirsts ļoti mīlējis un cienījis princesi Luizi - Šarloti. Viņas ģīmetne savā laikā bija Berlīnes un Potsdamas pilī izcilus vietā.

Princese Luize - Šarlote bija iepreцējusies visai darbīgā hercoga valstī, kas tajos laikos bija kas neparasts, jo valdnieku sievas laiku pavadīja tāpat kā valdnieki paši dīkdienībā. Visas viņu lietas kārtoja kanclers ar ministriem. Ne tā bija Kurzemē. Vēlākais Kurzemes valdnieks Jēkabs kā Gotharda Ketlera mazdēls jaunībā izrādījis lielu interesi par citām zemēm. Šo interesi Gothards ļoti atbalstījis un ļāvis princim apceļot Angliju, Franciju, Holandi, pavadot šajos ceļojumos no 1635. līdz 1638. gadam. Jēkaba krusttēvs, Anglijas karalis Jēkabs I. Stuarts, ievadījis krustdēlu valsts darbos, jo priecājies par jaunekļa lielo interesi visu redzēt un arī saprast. Tomēr vislielāko iespaidu Jēkabs guvis Holandē ,jo Holande bijusi mazākā Eiropas valsts, tomēr bagātākā. Tāpat tautas izglītība Holandē stāvējusi uz augstas pakāpes. Tai bijušas kolonijas un lielākā flote. Princis Jēkabs sevī stingri apņemas tad, kad valsts vara nonāks viņa rokās, izbūvēt Kurzemi tāpat kā Holandi, — pat to pārspēt. Tas viņam arī izdodas. Jau 1640. g. Tobago sala nonāk Kurzemes īpašumā. Sala atrodas pie Dienvidamerikas krastiem un ir bagāta, jo tur ražo dažādas garšvielas, cukuru u. c.

1651. gadā hercogs nopērk Andreja salu Gambijas upes lejas galā. Arī šīs salas vērtības plūst uz Kurzemi. Ar katru dienu Kurzeme top varenāka un bagātāka, tik bagāta, ka var aizdot pat Anglijas karalim naudu, kuģus un lielgabalus, ko visu būvēja un gatavoja Kurzemē. Nu arī tai bija lielākā flote, kas brauca ar Kurzemes karogu: Cik lielu darbu veic Kurzeme, to rāda kaut vai tas, ka Ventspilī vien uzbūvē 120 kuģus, pie kam trešā daļa no tiem ir kaŗa kuģi. Hercogs būvē kuģus arī citām valstīm, piem, Francijai. Viņš slēdz tirdzniecības un politiskus līgumus. Ir saprotams, ka lielais Kurzemes uzplaukums nedeva miera citiem, un tie labprāt būtu Kurzemi pievākuši. Pat Zviedrijai tas neiet pie sirds, un Kārlis X ir tas, kura kaŗaspēks izposta Jelgavu 1658. gadā. Izlaupa arī citas Kurzemes pilsētas. Aizved pašu hercogu Jēkabu gūstā, tā laužot visus neitrālitātes līgumus. 1660 .gadā hercogu Jēkabu atbrīvo no gūsta. Viņu Rīgā sagaida apmēram 2000 zemnieku. Atgriezies dzimtenē, hercogs Jē-

(Nobeigums 8. lpp.)

Pētī vēža ārstniecības metodes

Astotajā vēža pētnieku kongresā Maskavā bija ieradušies 5.000 ārsti un zinātnieki no 70 valstīm. Kongresā dažādu zemju speciālisti iepazīstināja savus kollēgas ar dažādām vēža ārstēšanas metodēm un pētīšanas rezultātiem, taču nevienai valstij līdz šim nav izdevies atrast brīnumlīdzekli vēža ārstēšanai.

SIEVIETE PILSOŅU KAŖA KORESPONDENTES LOMĀ

„WHAT'S A WOMAN DOING HERE?" by Dickey Chapelle, William Morrow & Co (Kanadā — George J. McLEOD, LTD.) izdevums, 287 l .p. un 24 l. p. ar foto attēliem ,cena — $ 5.95.

Mūsu laikos jau ir visai parasta lieta, ka arī sievietes diezgan plašos apmēros piedalās žurnālistikas darbā, bet mazliet retākas ir sievietes, kas darbojušās kā kaŗa un revolūcijas notikumu novērotājas. Viena šāda sieviete ir žurnāliste, kas sarakstījusi šo atmiņu grāmatu. Kā ziņotāja viņa nav atteikusies no uzdevumiem, no kuriem pat dažs vīrietis, varbūt, būtu atteicies . . . Tas viņai devis iespēju vērot ASV jūras kājnieku kaujas dzīvi, Ungārijas brīvības cīnītājus un viņu bezcerīgo cīņu, krievu slepenpolicijas darbību, Kubas revolūciju un Alžīras revolūcionārus, kā arī amerikāņus visā pasaulē. Uztraucošu memuāru cienītājiem šī grāmata sniegs meklēto lasāmvielu.

Toronto DV grāmatnīcā arvien var sastapt rakstītā vārda draugus. Uzņēm.: rakstn. B. Senkēviča un DV KV kultūras d. vad. J. Treijs Austrālijas ciemiņu I. Gruznas un A. Sapales vidū. Foto JAK.

Latvieši Kanadā

SAULAINES PĀRVALDE rīko

BRĪVDABAS TEĀTRA IZRĀDI SAULAINĒ

ar Londonas teātŗa trupas viesošanos š. g. 11. augustā.

Uzvedīs E. ŪDRA 5 cēlienu dziesmu spēli T. ZANDERSONA režijā

MEŽKUNGS SILIŅŠ

Teātŗa sākums plkst. 7.30. Pēc teātŗa D E J A.

Pieaugušiem ieeja $ 1.- no personas, bērniem ieeja brīva. ★ 50 ¢ auto novietošana.

Visa Saulaines territorija minētā dienā ir sarīkojuma vieta.

Visus laipni ielūdz SAULAINES PĀRVALDE.

Nelaikis archibiskaps T. Grīnbergs īsi pirms nāves par pašaizliedzīgu un nenogurstošu darbu pieškīra draudzes pr-ka amata nozīmi H. Greblem Sv. Katarīnēs. H. Greble Sv. Katarines ev.-lut. draudzes pr-ka amatu pilda jau 11 gadus kopš dibināšanas. Šo draudzes pr-ka nozīmi H. Greblem pasniedza archibiskapa pārstāvis Kanadā prāv. A. Skrodelis (uzņēmumā pa labi). Kreisajā pusē Sv. Katarines draudzes māc. J. Prauliņš.

TORONTO

Liberāļu partijas Nacionālās vēlēšanu komitejas priekšsēdis Valters L. Gordons piesūtījis redakcijai vēstuli, kurā izteic pateicību par mūsu laikraksta objektīvo nostāju notikušās Kanadas federālā parlamenta vēlēšanās.

Līdzīga satura vēstuli redakcijai piesūtījis arī Konservatīvo partijas vārdā Kjels Andersons.

DV Kanadas valdes nākošā sēde 18. augustā, plkst. 10-os DV namā, 123 Huron ielā.

Māc. Ad. Cops kristījis Dainu Lindu Arviku — Ernesta un Lindas meitiņu; Jāni Alfredu Rāviņu — Alfreda un Gaidas dēliņu; Litu Brendu Norstrandi — Egona un Vijas meitiņu un Intu Lindu Šulci — Arisa un Ausmas meitiņu.

3. augustā Mandale slimnīcā miris 70. g. v. latviešu lauksaimnieks Kārlis Skribis. Nāves cēlonis — laundabīgs audzējs. Nelaiki 6. augustā uz Bramptonas kapiem izvadīja māc. Ad. Cops.

Sidrabenes nometnē patlaban vasaras atpūtu bauda 16. g. vecais Juris Smilktiņš. Viņa pastāvīgā dzīves vieta ir Bafalo. Nesen, būdams amerikāņu skautu nometnē Aleganu kalnos, Juris izglāba kādu nometnes zēnu no noslīkšanas. Par varonīgo pašaizliedzību Bafalo lielākais juvelieru veikals „Ray" Jurim uzdāvināja zelta pulksteni. Juris drīzumā cer iegūt savā skautu vienībā Ērgļa pakāpi.

Klasiskās baleta skolas vadītāja Daina Jablokova - Vorpa iecerējusi ar saviem audzēkņiem apmeklēt lielākos latviešu centrus Sav. Valstīs un Kanadā.

Toronto latviešu mākslinieku un sab. darbinieku aprindās radies ierosinājums nākamos Dziesmu svētkus Kanadā rīkot brīvā dabā kādā no latviešu sabiedrībai piederošiem vasaras atpūtas īpašumiem.

Svētku estrādes celšana varētu izmaksāt ap $5000. Šai idejai pagaidām ir piekritēji un tikpat daudz noliedzēju.

Lai ateramies, ka Latvijā visi dziesmu svētki notika brīvā dabā.

Augstākās algas fiziskā darbā patlaban ir Britu Kolumbijas meža strādniekiem. Strādājot ar motorzāģi, koku cirtēji tur izpelna līdz $ 45,- dienā. Pat meža strādnieku arodbiedrība iedomājas, ka tāda izpeļņa esot drusku par lielu un ieteic 8 stundu dienā noteikt augstāko izpeļņu $ 32,- apmērā.

Toronto centrā, Allena dārzā grupa kanadiešu dzejnieku lasa savus jaunākos sacerējumus brīvā dabā pie Kanadas ievērojamā dzejnieka Būrnsa pieminekļa. Pilsētas noteikumi šādu mūzu kalpu uzstāšanos publiskā parkā nepieļauj. Izņēmums ir High parks, bet uz turieni spītīgie dzejdari pārcelties atsakās.

Tautietis K. T., kuŗa dzejas mūsu laikraksts līdz šim nav varējis ievietot, raksta, ka arī viņš Allena parkā nolasījis kādu īpatnu un modernu dzejoli, pie tam latviešu valodā.

Jaunā dzejnieka K. T. nolasītais darbs ir ļoti īpatnējs. Ja neticiet — te tas ir negrozītā veidā:

RIEBUMS

Man riebjās viss!
Man riebj un riebj
un riebj un riebj un riebj.
Es tveru akmeni un sviežu
to pret seju smaidošu.
Es sariedinu suni,
lai tas mīlētājus trenc.
Un vēl man riebj
un riebj un riebj un riebj.
Es klibam viram spieķi
izsitu no rokas,
Un bērnam smiltis
acīs beŗu.
Es skatos spogulī un šņācu,
spārdos, un es kliedzu:
Man riebj un riebj
un riebj un riebj un riebj.

VALTERA ZIEDIŅA SPIESTUVE GREENWOOD PRINTERS

Izpilda augstas kvalitātes drukas darbus latviešu valodā /Letterpress - Offset/. Mūsu darbus atzinīgi vērtējuši daudz latvieši un organizācijas A. S. V. un Kanadā. Ja Jūsu problēma, kur iespiest drukas darbus, kā piem.: vizītkartes, iesvētību, kāzu, jubileju, organizāciju sarīkojumu un cita veida sarīkojumu ielūgumus, programmas, aploksnes, vēstuļu papīru, katalogus, brošūras, kam kvalitatē jāatbilst ši kontinenta prasībām, lūdzam rakstīt: Greenwood Printers, 218 Greenwood Ave., Toronto 8, Canada. Telefons: 465-8646. Pasūtinājumiem no A. S. V. rakstīt Post".

BĒRNU SVĒTKI SAULAINĒ

Gadskārtējie bērnu svētki Saulainē svētdien sākās ar māc. A. Lūša vadīto dievkalpojumu.

Sestdien paredzēto lielo ugunskuru lietus dēļ nācās pārcelt uz nākamo dienu.

Svētki sākās ar bērnu kopīgo gājienu. Saulaines nometņotāji bija priecīgi savā vidū redzēt draugus — Sidrabenes bērnus.

Pēc Ed. Bukas ievadvārdiem svētkus atklāja LNAK skolu daļas vadītājs J. Mežaks.

Nometnes vadītāji bija rūpējušies par interesantu priekšnesumu programmu. Jāatzīmē Ineses Akmenes iestudētās tautas dejas un precīzie meiteņu vingrojumi. Tāpat patika arī M. Pones, G. Ozoliņa un A. Pērkoņa sagatavotie zēnu vingrojumi.

Svētdienas lielāko daļu aizņēma nodarbības 15 atjautību, veiklības un latvisko zināšanu pārbaudes novietnēs.

Krēslai iestājoties, iedegās lielais ugunskurs. To vadīja draudzes mācītājs. Bērnu jautrie priekšnesumi izpelnījās nedalītu skatītāju atzinību.

Pirmdien svētku turpinājumā notika sporta sacensības. Degpunktā bija Sidrabenes un Saulaines nometņotāju mērošanās spēkiem volejbolā.

Arī šoreiz divos setos uzvarēja saulainieši.

Svētku atlikumu Saulaines pārvalde izlietos nometnes tālākai izveidošanai.

Bērni un svētku ciemiņi pavadīja Saulainē divas patīkamas dienas.

K.

LATVIEŠI SVEIC IGAUŅU SKAUTUS 50 GADU JUBILEJĀ

Mūsu kaimiņi igauņu skauti šogad svin savas organizācijas 50 gadu pastāvēšanu.

Pirmais igauņu skautu pulciņš dibināts 1912. gadā Pērnavā. Tajā bez igauņiem darbojās arī latvieši un krievi. 1917. gadā šī pulciņa sastāvā bija tikai igauņi.

Savas organizācijas jubileju laikā no 28. jūlija līdz 6. augustam igauņu skauti atzīmēja ar pasaules mēroga nometni Kanadā, pie Port Sidnejas.

Nometnē kopā ar gaidām bija 800 dalībnieku, bet 4. augustā ugunskurā bija klāt ap 1200 viesu.

Bez Kanadas, Sav. Valstu un Zviedrijas vienībām nometnē piedalījās arī pārstāvji no Austrālijas, Somijas un Vācijas.

Jubilejas nometnē latviešus pārstāvēja Rīgas mazskauti vad. I. Batraka vadībā.

4. augustā nometni apmeklēja Latviešu skautu priekšnieka pārstāvis vad. E. Ozols, lai nodotu skautu sveicienus un pieminas velti.

Igauņu skautu priekšnieks Akselis Vaigurs šķiroties vad. Ed. Ozolam un vad. I. Batrakam pasniedza igauņu skautu goda zīmi.

PIANISTS GLENS GULDS — KOMENTĀTORS

Piektdien, 10. augustā, Stratfordā notiks pēcpusdienas koncerts. Šajā koncertā viens no trim Mūzikas festivāla direktoriem — pianists Glens Gulds uzstāsies starp citu arī komentātora lomā.

Koncertā izpildīs š. gadsimta 20to gadu mūziku. Orķestri vadīs Viktors di Bello. Solisti būs latviešiem no operas izrādēm Toronto labi pazīstamais sopráns Ilona Kombrinka un pianists Mareks Jablonskis.

Bez šī koncerta šajā nedēļā paredzami vēl divi mūzikāli sarīkojumi: sestdien, plkst. 10.30, kamermūzikas rīts, kuŗā pianists M. Jablonskis spēlēs Šuberta Forelu kvintetā klavierēm un stīgu ansamblim, un svētdienas vakarā sarīkojums ar klasiskās mūzikas programmu.

Saulaines bērnu svētkos zēni rādīja savu māku vingrošanā. Foto JAK

GENERĀLKONSULS

Mr R. N. BRYSON

Toronto, tel. HO 3-5861, 118 DANFORTH AVE.

KONSULS

VILIS TOMSONS

Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q., 5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

I. Andrejsons C. L. U.

41 MUIRCREST DRIVE, DON MILLS, ONT. — HI 7-4322.

Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

ALEKSANDRA KĀNBERGA

RAKSTU DARBU BIROJS

65 Ferrier Ave., Toronto, (pie Danforth & Carlaw)

Tel.: HO 3 2667

Pieredzes gaismā

OTAVĀ IR CILVĒKS, KAS ZINA, BET NEVAR RUNĀT

Kalvins Makdonalds vairāk kā 10 gadus bijis komūnistu partijas biedrs un organizētājs un tajā pašā laikā fotogrāfējis partijas dokumentus policijas vajadzībām. Beidzot īstie komūnisti izpratuši viņa lomu un to izslēguši. Pag. nedēļā Makdonalds nu varēja sākt brīvi runāt. Patiesībā nekā jauna viņš nepateica: ka partijas lēmums ir iefiltrēties jaunajā sociālistu partijā (NDP), ka komūnisti ir noorganizējuši vairākus šīs partijas klubus, ka komūnisti atrodami Unitāristu baznīcā un ka jāiefiltrējas arī „Sieviešu Balsī" (VOW — pacifistu, kreiso līdzskrējēju organizācija).

Partijas mērķi tuvākai nākotnei: vispirms — nepielaist atomieročus Kanadā (bet lai tie būtu Pad. Savienībai, ref.), tad — izstāties no NATO un Z-Amerikas gaisa aizsardzības līguma, un beidzot — Kanadas neitrālitāte aukstajā karā (t. i. neapkarot komūnismu idejiski). Kā ziņams, par pirmo mērķi kopā ar komūnistiem un sociālistiem stāv arī Kanadas liberāļi, par pārējiem — sociālisti. Ja vēl pieskaita daudzās atbrunošanās un „miera" grupas, kuŗu lozungi tik bieži „sakrīt" ar komūnistu mērķiem, tad pēdējie var būt apmierināti.

Bet teikt to ir bīstami. Makdonaldu ir jau apmeklējušas pacifistu sievietes un ar juristu palīdzību zem tiesas draudiem dabūjušas parakstu, ka viņš neviena iefiltrējušos komūnistu personīgi nepazīst. Pazīstamais amerikāņu rabīns Abrams Feinbergs (pēc 18 gadiem Kanadā nav vēl ticis pie pavalstniecības) Toronto nosaucis Makdonalda atklājumus par „ķengu kampaņu" un izteicis pārliecību, ka „kanadieši ar šiem uzbrukumiem miera kustībai neļaus sevi piemuļķot."

Savelkot visu kopā, jāsecina, ka rabīna cerības var piepildīties: policija atteicās kaut ko paskaidrot, ievadraksti presē problēmai par komūnistu ietekmi pat nepieskārās, atreferējumi avīzēs atļāva secināt, ka darīšana tikai ar kādu Makdonaldu, privātu, varbūt neatbildīgu cilvēku. Un bez tam — jums ir jāpierāda ar faktiem un personām, ja jūs politiskā vērtējumā runājat par komūnistu darbību.

Morāle: lieciet mierā komūnistus! Ja kādam gribas kaut ko atklāt, tad ieteicams uzbrukt t. s. „labajam spārnam", fašistiem un nacistiem, kam Kanadā ir medību laiks visu cauru gadu. Katru, kas aktīvi uzstājas pret komūnistiem, var bez bailēm nosaukt par fašistu vai „labā spārna ekstrēmistu". Prese to atbalstīs demokratijas vārdā. Rabīns Feinbergs ir atkārtoti apvainojis Austrumeiropas iecelotājus kā grupas (ne individus), kas vainīgas nacismā. Prese to ir pasniegusi bagātīgās slejās bez komentāra. Tā nav tikai veselu tautu defamācija un naida sēšana. Tā ir laika zīme. Kanada ir brīva zeme, kur demokratijas vārdā var pastāvēt divējādas mērauklas.

Vai viņiem ir kas kopīgs, jeb — vai sociālisti ir nepacietīgi liberāļi?

Toronto Telegrammas arodkustības redaktors Franks Dreas zina teikt, ka liberāļu un sociālistu (NDP) partiju pamatos attīstoties kustība par sava veida sadarbību. Arī daži augstāki vadītāji esot šai lietā runājami. Viņš min trīs iemeslus: nesenās papildus vēlēšanas Stormontā rādīja, ka konservatīvie arī pēc dolara devalvācijas pārvalda lielu piekritēju pulku, ka kons. un soc. kredita partijas kopā dabūjušas vairāk balsu kā liberāļi un sociālisti, un ka, pēdējām sadarbojoties, tās varētu cerēt sastādīt valdību.

No savas puses mēs varētu pēc 7 gadu personīgām sarunām ar liberāļu politiķiem pievienot ceturto iemeslu: Kanadas sociālisti vēl īsti paši nezina, cik maz vai daudz viņi ir marksisti, un liberāļi dažkārt apzinīgi kokетē ar sociālistu idejām. Jau St. Lorāns, bij. min. prezidents, teica: „Sociālisti ir tikai nepacietīgi liberāļi." Viņš tātad nojauca principiālo robežu starp abām partijām, atstājot atšķirību tikai taktikā. Tāpēc bij. CCF parlamenta līders Argus un bij. dep. Tačers (tagad liberāļu līders Saskačevanā) varēja tik viegli pāriet pie liberāļiem. Ticības maiņa neprasīja visu veco bausļu atmešanu.

Žīdu avīze apvaino slovāku

Pad. Savienība dažus gadus bija pārtraukusi bēgļu apvainošanu visādos briesmu darbos pēc tam, kad pirmie mēģinājumi neizdevās.

Tagad komūnisti Čechoslovakijā piegādājuši apsūdzības materiālus pret Toronto dzīvojošo slovaku darbinieku Dr. J. Kiršbaumu, ka tas palīdzējis Adolfam Eichmanim iznīcināt žīdus. (Globe & Mail, 27. jūl. n-rā). Toronto žīdu avīze „Canadian Jewish News" šo ziņu ir iespiedusi. Dr. Kiršbaums to nosauc par pilnīgu izdomājumu.

Jamaika — brīva valsts, jeb — kaut mēs būtu Anglijas kolonija!

Vēl viena kolonija atgūst brīvību — apm. četrreiz mazāka par Latviju ar 1,6 milj. iedzīvotājiem: Jamaika 8. augustā ar lielgabalu šāvieniem un dejām svinēja pirmo neatkarības dienu, ko kolonizātori angļi bija palīdzējuši tai piedzīvot.

Sala ir maza, arī ne bagāta, un stāv saimniecisku grūtību priekšā, kad izbeigsies Anglijas palīdzība.

Mūsu labākie vēlējumi iet līdzi laimīgajiem jamaikiešiem. Bet lai viņi neņem ļaunā: viņu brīvības gaisma apspīd mūsu verdzības tumsu un tajā mēs asāk redzam viņu priekšrocības, kuŗas mums nav: mēs esam baltie, un tie pēc Apv. Nāciju oficiālās nostājas nevar būt apspiesti „un mūsu kakla kungi ir komūnisti, kuŗi — atkal pēc AN uzskatiem — ir pret kolonizmu.

Mēs tur nekā nevaram grozīt: mēs nevaram būt melni, un Latvijai nav tā laime būt par Anglijas vai Francijas koloniju . . .

Vai Difenbēkers palīdzēs liberāļiem?

Kā zināms, ārpolitikā Difenbēkera valdībā visus šos gadus pārstāvēti divi virzieni — kaŗa ministra un citu ministru stingrāk formulētā ārpolitika, pamatota uz rietumu ideāliem, un ārlietu ministra Grīna sarunu un atbrunošanās taktika, kas ir izpelnījusies ne tikai liberāļu, bet pat sociālistu atzinību.

Tagad sagaidāmā valdības pārkārtošanā nekā nedzird par ārlietu ministra nomaiņu. Ja tā, tad nākošās vēlēšanās Grīna apbrīnotāji var labāk balsot par liberāļiem, kas Kanadā ir sadarbības un kompromisu autori ārlietu politikā, nekā par Grīna partiju, kuŗā viņš ir tikai ciests.

V. Atāls

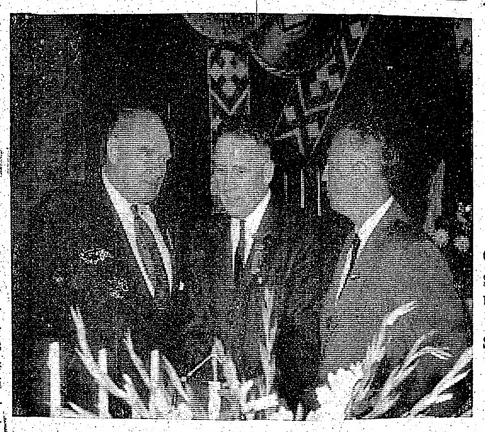

Draudzības dienās Niagarā šo gad piedalījās arī pazīstami vecākās paaudzes sabiedriski darbinieki. Uzņēmumā no kreisās: prof. Dr. P. Starcs, rīcības kom. pr-dis P. Treijers un māc. A. Voitkus. J. Ligera uzņ.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

11. augustā — brīvdabas teātŗa viesizrāde (Londonas trupa) Saulainē.
1.—3. sept. — Tautas deju svētki Sidrabenē.
8. un 9. septembrī gaidu un skautu 40 un 45 g. jubilejas nometne Saulainē.
12. septembrī — dziedones A. Sapales un pianistes I. Gruznas (no Austrālijas) koncerts Sv. Andreja b-cas zālē.
22. septembrī — Ilonā auditorijā Amerikas ceļojošā teātŗa izrāde „Ziedonis decembrī" un — J. Šāberta 50 g. skatuves darba jubileja.
27. septembrī — Normas Auziņas (vijole) un Ronalda Leonarda (čello) koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
6. oktobrī — DV Toronto gada svētki — Leaside Memorial Gardens.
19. oktobrī — TLB Inženieŗu un techniķu kopas slēgta balle.
20. oktobrī — DVTK teātŗa pirmizrāde Royal Ont. mūzejā.
27. oktobrī — Toronto Studeņu korporāciju kopas slēgts tējas vakars Royal Curling kluba telpās.
3. novembrī — Dainas kora koncerts — Parkdale Collegiate auditorijā.
10. novembrī — Mārtiņu balle — Columbus Hall.
24. novembrī — Klīvlendas latviešu teātŗa viesizrāde B. Šova lugā Šokolādes zaldātiņš.
24. novembrī — jauktā kora Dziesmu Vairogs koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
1. decembrī — TLB dāmu komitejas balle, Ungāru zālē, 245 College St.
8. decembrī — TLB Drāmatiskā ansambļa izrādē R. Blaumaņa Uguni.
1963. gada 7. februārī — pianista Artūra Ozoliņa koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
1963. gada 7. martā — dziedones Ritas Dzilnas-Zaprauskas koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.

HAMILTONĀ

13. oktobrī — DV gada svētki Royal Connaught viesnīcā ar svinīgu jundu. Priekšnesumu daļā Dīdancis no Toronto.
17. novembrī — 18. novembŗa svinības Royal Connaught viesnīcā. Svētku runu teiks Komitejas Latvijas brīvībai pr-dis V Hāzners no Ņujorkas.
25. novembrī Klīvlendas DV teātŗa viesizrādē — B. Šova „Šokolādes zaldātiņš".

KIČENERĀ

22. septembrī, plkst. 12 dienā — DV vispārējās meistarsacīkstes šaušanā River Valley Lodge šautuvē. Šai pat vietā plkst. 7 vakarā DV Kičeneras -Vaterlū nod. rīkotais 10 g. darbības atceres sarīkojums ar deju.

THE UNDEFEATED NATION

Grāmata par Latviju — angļu valodā dāvināšanai kanadiešiem un amerikāņiem.

(NEUZVARĒTA TAUTA)

Sarakstījis *Ādolfs Blodnieks.*

310 lpp. Glīti iesieta.

Cena $ 4.00.

Pasūtināma

DV GRĀMATNICĀ,

123 Huron St., Toronto 2-B, Ontario, Canada.

GENERALKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

I. Andrejsons C. L. U.
41 MUIRCREST DRIVE,
DON MILLS, ONT. — HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

ALEKSANDRA KANBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

11. augustā — brīvdabas teātra viesizrāde (Londonas trupa) Saulainē.
1.—3. sept. — Tautas deju svētki Sidrabenē.
8. un 9. septembrī gaidu un skautu 40 un 45 g. jubilejas nometne Saulainē.
12. septembrī — dziedones A. Sapales un pianistes I. Gruznas (no Austrālijas) koncerts Sv. Andreja b-cas zālē.
22. septembrī — Itona auditorijā Amerikas ceļojošā teātra izrāde „Ziedonis decembrī" un — J. Šāberta 50 g. skatuves darba jubileja.
27. septembrī — Normas Auziņas (vijole) un Ronalda Leonarda (čello) koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
6. oktobrī — DV Toronto gada svētki — Leaside Memorial Gardens.
19. oktobrī — TLB Inženieru un techniķu kopas slēgta balle.
20. oktobrī — DVTK teātra pirmizrāde Royal Ont. mūzejā.
27. oktobrī — Toronto Studenšu korporāciju kopas slēgts tējas vakars Royal Curling kluba telpās.
3. novembrī — Dainas koŗa koncerts — Parkdale Collegiate auditorijā.
10. novembrī — Mārtiņu balle — Columbus Hall.
24. novembrī — Klīvlendas latviešu teātŗa viesizrāde B. Šova lugā Šokolādes zaldātiņš.
24. novembrī — jauktā koŗa Dziesmu Vairogs koncerts, Koncertapvienības sarīkojums.
1. decembrī — TLB dāmu komitejas balle, Ungāru zālē, 245 College St.
8. decembrī — TLB Drāmatiskā ansambļa izrāde R. Blaumaņa Uguni.
1963. gada 7. februārī — pianista Artūra Ozoliņa koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
1963. gada 7. martā — dziedones Ritas Dzilnas-Zaprauskas koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.

HAMILTONĀ

13. oktobrī — DV gada svētki Royal Connaught viesnīcā ar svinīgu jundu. Priekšnesumu daļā Diždancis no Toronto.
17. novembrī — 18. novembra svinības Royal Connaught viesnīcā. Svētku runu teiks Komitejas Latvijas brīvībai pr-dis V. Hāzners no Ņujorkas.
25. novembrī Klīvlendas DV teātŗa viesizrādē — B. Šova „Šokolādes zaldātiņš".

KIČENERĀ

22. septembrī, plkst. 12 dienā — DV vispārējās meistarsacīkstes šaušanā River Valley Lodge šautuvē. Šai pat vietā plkst. 7 vakarā DV Kičeneras-Vaterlū nod. rīkotais 10 g. darbības atceres sarīkojums ar deju.

THE UNDEFEATED NATION
Grāmata par Latviju — angļu valodā dāvināšanai kanadiešiem un amerikāņiem.
(NEUZVARĒTA TAUTA)
Sarakstījis *Ādolfs Blodnieks.*
310 lpp. Glīti iesieta.
Cena $ 4.00.
Pasūtināma
DV GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron St., Toronto 2-B,
Ontario, Canada.

Dzīve Savienotās Valstīs

UZ SAULAINIEM DIENVIDIEM

PRETSTATU ZEME DŽORDŽIJA

Džordžijas ziemeļrietumu pusē vēl ir kalnains, kaut arī koki vairāk tādi, kas mīl siltāku klimatu. Bet tālāk uz dienvidiem var redzēt pretstatus, kas ikvienam uzkrīt. Ir skaisti krāsotas dzīvojamās mājas, visvairāk baltas vai sarkanas, bet ir arī nabadzīgas būdiņas, kur logu vietā atstāts caurums, ko lietus laikā aizver ar slēģiem, vai arī logs aizklāts ar sarūsējušu drāšu sietu. Laikam nav jāmin, ka skaisti krāsotajās mājās dzīvo baltie, noplukušajās — melnie. Šīs nekrāsotās mājas izskatās pēc leģendārām tēvoča Toma būdām, kas stāv vai nu kokvilnas un tabakas lauku vidū, vai arī pilsētiņās atsevišķos rajonos.

Kaut arī pēc tagadējās ASV valdības politikas varētu domāt, ka visur baltiem un melniem vienādas tiesības, vērojot dienvidus, nevar teikt, ka arī te melnajiem būtu viss iespējams. Iemesls meklējams verdzības laikos. Vēl nav aizmirsta starpība starp melno vergu un balto kungu, un liekas, dienvidnieks to tik drīz arī neaizmirsīs.

Dzerot benzīna pildītavā ledus ūdeni, kas dienvidos ir nepieciešams iekārtojums, varēju vērot uzrakstus, ka tas domāts tikai baltajiem. Pilsētās bija vērojami uzraksti, kur atrodas melno motelis vai kafejnīca. Melnie pazemīgi iet gar grāvmalu, kamēr baltais vienmēr pa ietnes vidu. Vienu otru reizi vērojama arī melno bravūra, kas arī izmēģina ietni.

Te valda uzskats, ka melnais ir darbu darītājs, bet baltais vēl vienmēr kungs, kaut arī Kenedija valdības politika nosaka, ka abi ir līdzīgi. Melnais iepilda mašīnā degvielu un noslauka logus, baltais saņem samaksu. Restorānos baltā pieņem pasūtinājumu, melnā pienes ēdienu un, protams, baltā saņem arī samaksu un dzeramnaudu. Apstājoties pārnakšņot motelī, melnais jauneklis viesus sagaida ar aukstu ledus ūdeni, bet pavēles dod baltie īpašnieki.

Arī Džordžijas dabā valda pretstati. Ziemeļos ir lapu koki, dienvidos — priedēm līdzīgi koki ar daudz gaŗākām skujām. Dienvidos daudz krūmu ar iesārtiem ziediem, kas atgādina ceriņus, tikai spilgtākā krāsā. Pie Floridas ir purvi ar maziem kociņiem, vietām arī baltās ūdensrozes. Šur tur redzamas stādītas palmas māju pagalmos.

Zeme ir sarkana un daži jokodamies saka, ka no tās cēlusies ūdens melones sarkanā krāsā, jo melone ir viens no visvairāk audzētiem produktiem. Džordžijā par dolaru var dabūt 6 vai 8 melones, kamēr Ņujorkā viena maksā vairāk.

Vieni no visvairāk piedāvātiem augļiem Džordžijas dienvidu daļā ir firziķi. Uzraksti par firziķu pārdošanu redzami uz visiem ceļu krustojumiem, un nevar nobraukt jūdzi, lai tos nesastaptu vairākas reizes. Bušels firziķu Džordžijā maksā tikpat, cik Ņujorkā 5 mārciņas, bet atsevišķi firziķi ir trīs reizes lielāki.

Pretstati ir arī alus pārdošanā, bet neņemos spriest, vai tas arī ir alus patērēšanā. Dažos apriņķos alus pārdošana nav atļauta, citur to pārdod. Džordžija un abas Karolīnas uzskatāmas par daļēji „sausām" pavalstīm, ko izšķīruši attiecīgo apriņķu likumdevēji un vēlētāji. Ja nākamais apriņķis būs „sausais", tad iepriekš uzraksts brīdina, ka vēl ir pēdējā izdevība nodzerties aukstu alu. Ka „sausajā" apriņķī patērē alu ,to atzīst šo apriņķu iedzīvotāji, neviens tomēr nevar pateikt, cik daudz.

Salīdzinot ar ASV ziemeļiem, pretstats ir tas, ka klimats te daudz siltāks un ceļojuma laikā sasniedza 100 gradus. Vietējie gan teica, ka parasti tik silts neesot. Atšķirība arī ēdienu pagatavošanā, kas ne katru reizi atbilst ziemeļnieku garšai. Ir pat jauni ēdienu nosaukumi, un, vienu tādu nogaršojot, otru reizi ēdienu ar nepazīstamu nosaukumu vairs neuzdrošinājos pasūtināt, jo tādu ēdot, mute palika vaļā no lielā piparu daudzuma. Vērojams arī tas, ka daļa preču lētākas kā ziemeļos, un liekas, ka dolaram šeit lielāka vērtība.

V. Irbe

ASV LATVIEŠU SKAUTI UN GAIDAS CEĻA JŪTĪS

UZ 8 DIENU NOMETNI KALAMAZŪ

Līdz lielajai latviešu skautu un gaidu nometnei „Latvija", kas notiek pirmo reizi visas ASV apmērā no 25. augusta līdz 2. septembrim Kalamazū pilsētas tuvumā, atlikušas vairs tikai dažas nedēļas, tamdēļ Jelgavas skautu un Gaujas gaidu vienību, kā arī vecāku padomes Kalamazū rosība nometnes sagatavošanā ikdienas pieņemas, iesaistot arvien vairāk palīgu un darbinieku.

Nometne, kurā sagaida vairāk kā 500 jauniešu un ap 90 šo jauniešu vadītāju, notiek reizē kā Latvijas skautu 45 gadu un gaidu 40 gadu jubilejas nometne. Sagaida, ka nometni apciemos arī nom. goda kom. prdis sūtnis A. Spekke. Skautu nometnes priekšnieks būs jendas un Zemgales novada pr-ks vad. A. Artmanis, gaidu nometnes pr-ce, jendas pr-ce vad. Z. Gaujeniece, komandants skautiem: vad. R. Rollis, gaidām — novada pr-ce vad. G. Ķeņģis - Sīka. Kā gaidas, tā skauti nometņos pa darbības pakāpēm, un mazskautu pr-ks būs vad. E. Avots, guntiņu — vad. R. Vesele; skautu — vad. I. Nīgals, gaidu — vad. L. Klētniece, dižskautu — vad. A. Gaujenieks un roveru — vad. Fr. Sīpols. Kā ziņo rīkotāji, visu nometnes laiku dalībnieki atradīsies dežūrējošā ārsta Dr. A. Birzgaļa vai viņa vietnieka uzraudzībā. Bez vingrināšanās pašiem gatavot maltītes, dalībnieki veiks latviskās zināšanas gan dziedāšanā, gan skautu mākās, pētniecībās, tautas rotaļās, kopīgā nometnes „labā darbā" un daudz citās nodarbībās speciālistu vadībā. Programmā paredzētas arī nodarbības uz ūdens, airēšana un peldēšanās. Nometnes laikā notiks jendu roveru un lielgaidu apspriedes, draudzības vakars un debates par tematu „Kas ir latvietis?"

Nometnes vieta „Rota-Kiwan" atrodas izmeklēti skaistā vietā, visapkārt Basa ezeriņam, un aizņem 206 akru lielu platību, kas izveidota par priekšzīmīgu skautošanas vietu ar kabīnēm, saimniecības ēkām un citām labierīcībām. Latviešu nometņotāji tomēr dzīvos pašu celtās teltīs, bet izmantot varēs visas labierīcības, ieskaitot arī siltas dušas. Nometne atrodas 11 jūdzes no Kalamazū pilsētas centra un sasniedzama,braucot pa South Westnedge ielu līdz Milham Rd., pa kuru, nogriežoties pa labi, sasniedzami nometnes vārti ceļa labajā pusē. Nometnes viesiem, iepriekš piesakoties pie vienību vadītājiem, iespēja izmantot nometnē esošās kabīnes par 50 centiem diennaktī, tāpat par $ 1,- saņemt uzturu nometnes galvenajā ēdienu telpā.

Ierašanās nometnē — 25. aug., atklāšana — 26. aug. plkst. 11.30 no rīta, lielais ugunskurs notiks 1. sept., plkst. 8.00 vakarā, nometnes slēgšana — 2 sept., plkst. 4.30 p .p.

„Jācer, ka šī būs latviešu gaidu un skautu lielākā pulcēšanās vietā trimdā, un tamdēļ jādara viss, lai jaunatne arī izjustu un baudītu latvietību," par nometni izsakās kāds no rīkotājiem.

V. Boķis

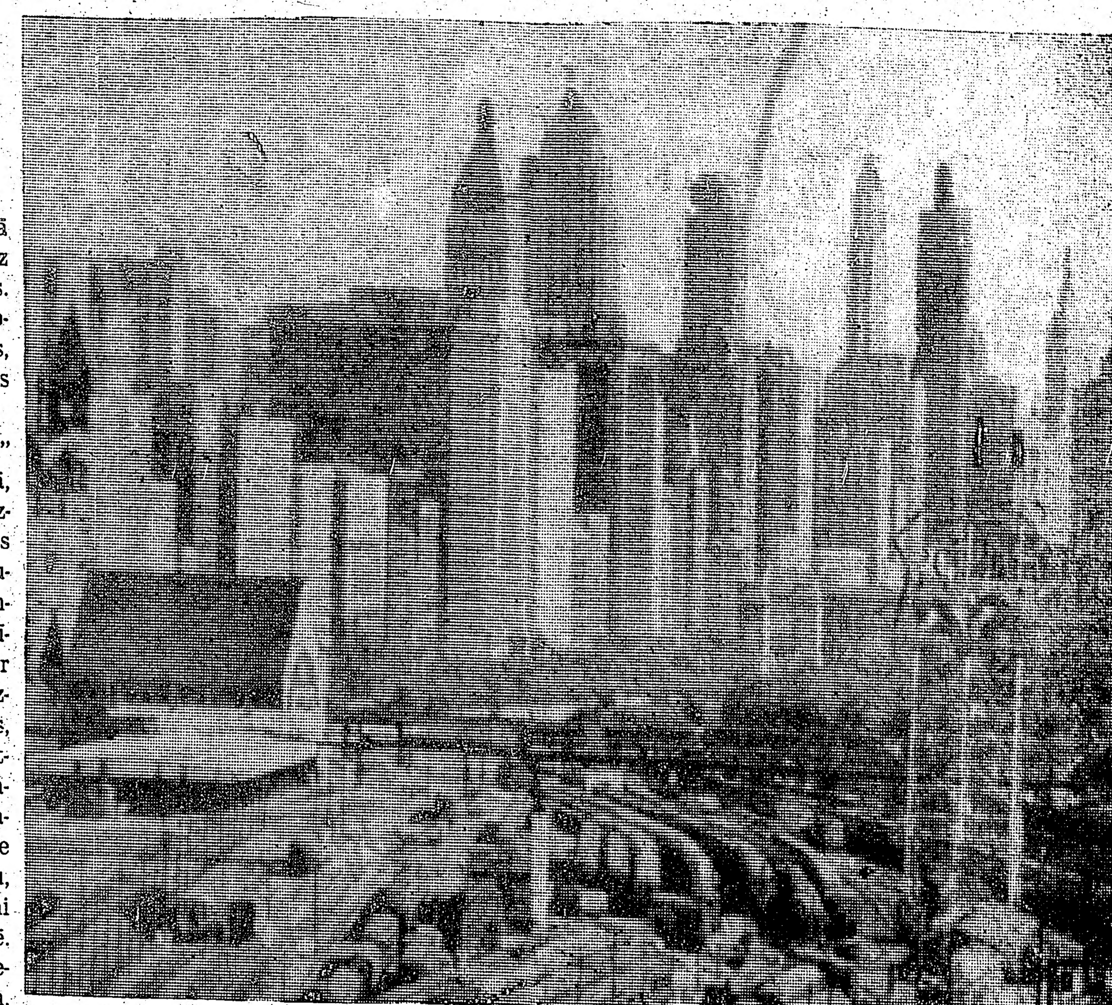

Čikaga vasaras tveicē.

Puķes un idejas

ILGAS REKES GLEZNU IZSTĀDE ČIKAGĀ

Gleznotāja Ilga Reke savu mākslinieciško izglītību sākusi Vācijā un turpinājusi šeit, iegūdama Viskonsinas universitātē MA gradu. Vēl zināšanu somā jāpiemin gandrīz pabeigtas architektūras studijas. Māksliniece pašreiz strādā kā zīmēšanas skolotāja kādā vidusskolā Milvokų apkārtnē, izstādījusies patstāvīgi un piedalījusies ar labiem panākumiem vairākās amerikāņu rīkotās izstādēs. Latviešu sabiedrībai ar savu skati viņa debitēja 1961. gada rudenī Milvokos.

Mākslinieces izstāde Čikagā lieku reizi apliecināja, ka veidojas nopietns talants.

Izstādes katalogā bija atzīmēti 82 darbi — eļļas, temperas, akvareļi un tušas. Sarakstā neievesti, bet izlikti ērtai apskatīšanai novietnēs vēl ap 25 citi darbi — zīmējumi, skices un darbi speciālās technikās.

Ieejot skatē, jaušams, ka māksliniecei ir ko teikt — resp. rādīt, un ka viņas māksla sniegta lielā sirsnībā un īsti bajāriskā devībā un pārpilnībā. Ilga Reke ir ekspresioniste bez šaubām un atlikuma. Izteiksmes spēks — ekspresija ir noteicošais elements viņas mākslā. Būtu bijis interesanti, ja gleznotāja savus darbus būtu izvietojusi laika secībā, sākot ar vēl mākslas klasēs zīmētām divminūšu modeļu skicēm dināmiski drošā tušas rakstā, pēc tam nāktu šķautnainas, kompozīcijā stingras pilsētu ainavas sarkanos, zili melnos un dzeltenos toņos, kur maz jaušams atsevišķs otas vilciens, bet dominē plaknes un plakņu attiecības, akvareļi pludinātām krāsām, pārsegti melni ņirbīgu, reizēm nervozu ,reizēm vijīgu tušas zīmējumu, apstājoties pāris pasausās abstrakcijās, beigās nonākot pie puķēm un meža ainām, kur brīvi plūstošs un spēcīgs otas triepiens ir suverēns un reizēm valda tīras, nesajauktas krāsas. Tomēr māksliniece darbus izvietojusi, agrāko sajaucot ar jaunāko, nebaidīdamās parādīt savu veidošanos.

Eksperimentēšanas prieks, vitālitāte, rada arvien jaunus meklējumus un mazāk redzētas technikas. Tā „Tur palika mājas" (36) gleznotāja krāsu audeklam uzsmidzinājusi. „Īris" (39), šaura vertikāla tempera radusies, salejot dažādas krāsas uz papīra, kurš tad saritināts. Atritinot un izžāvējot papīru, ievelkot pāris vijīgas vertikālas līnijas kompozīcijas sasaistīšanai, radies acij it tīkams darbs, kur, ja labi grib, var pat saskatīt īrisu atēnas. Temperā „Migla" (78) māksliniece panākusi brīnumaini mīkstu un gaisīgu iespaidu, lietojot uz nožuvuša darba dzēšamo gumiju. Vēl cits darbs serigrafijas (silk screen) technikā, cits tušas zīmējums, lietojot nolobāmu līmi balto gaismas laukumu izcelšanai, „Figūra" (23).

No izstādītajiem darbiem visvairāk patika eļļā gleznotās puķes. „Skarbie ziedi" (51) iesārtos un dzelteni brūnganos toņos ir, labs piemērs mākslinieces vašanai .Viņas puķu gleznās nav ne vāzu, ne interesantu gaismas efektu, ne dekorātīvas aizmugures, bet tikai ziedi. Ziedi, kam maz līdzības ar dabu, bet kas plaukuši un zied mākslinieces pašas dvēseles gaismā, piem., gleznā „Pīpenes" (18), kur puķes, liekas, plūst kā ziedu upe no logata ārā. Pavisam savāda ir lielā formāta glezna „Āboliņš" (3). Tur parādītas tikai nedaudzas baltā āboliņa ziedu galviņas, mākslinieces skatījumā palielinātas, sasniedzot cilvēka galvas izmēru. Šāds sniegums, kas viegli var izvērsties par pārsteidzošu, bet lētu efektu ,mākslinieces uztverē ieguvis vai mistisku dziļumu un nozīmību. No spēcīgiem triepieniem gleznotām meža ainavām labākā liekas „Saules stars" (50), kur gaismas efekts atdzīvina gleznas uzbūvi.

Eļļa Capital Court (32) ir kā labs piemērs agrākiem darbiem. Dzeltenās debesis izrobo greizi, šķautnaini zvērojoši sarkani nami. Plata zvīļojoša zili melna asfalta iela. Tālumā stāv vientuļš auto, kas satrauc, jo kaut kā liekas, ka zilganajai, spīdīgajai, mīkstajai masai, kas veļas pret skatītāju, nav dibena. Protams, zinātāji paskaidros, ka šāds iespaids ir kreisās diagonāles kompozīcijas nopelns. Interesanti ir darbi, kā „Augsme" (25), „Nezāles" (12), ,Apspiestās nācijas" (9) „Bezcerība" (33), kur gleznotāja veiksmīgi attēlojusi tīri abstraktus jēdzienus saprotamos tēlos.

Par Ilgu Reki mēs vēl dzirdēsim, jo māksliniece tikai tuvojas savu spēju briedumam.

O. Cakars

STIPRAIS MUGURKAULS VAŠINGTONĀ...

Ja „LA" 59. n-rā iespiestais raksts „ASV stiprina mugurkaulu" būtu parādījies 1 aprīlī, es, un jādomā, arī daudzi citi lasītāji to būtu uzņēmuši kā aprīļa joku.

Rakstā starp citu lasām:

„Kenedija nostāja pret komūnistiem ir bijusi nesalīdzināmi noteiktāka un asāka nekā tas bija republikāņu dienās."

„Attieksmēs pret Maskavu Kenedijs izveidojis skaidri salasāmu un nepārprotamu simbolu grupu . . . "

Sāksim tieši ar šiem „simboliem". Eizenhauera valdības 8 gados komūnisti neieguva savā varā ne pēdu jaunas zemes (izņemot daļu franču Indoķīnas). ,Jūs teiksiet: „Arī Kenedijs neko nav atdevis sarkanajiem." Tā Vašingtonas prese šo lietu arī nostāda. Patiesībā — komūnistu ietekmes joslas visās pasaules malās pēdējos pāris gados paplašinātas.

„Akadēmiķis Rasks, kuŗu ārlietu ministra amatam ieteica Sairusa Itona „Miera mīļotāju grupa", prot tiešām savus uzdevumus nokārtot „akadēmiskā mierā" un slepenībā, tā kā lielā pasaule nemaz nepamana, ka vienā vai otrā attālākā pasaules malā „bambuka aizkars" tīri neuzkrītoši pavirzās par vairākām simtu jūdzēm uz priekšu.

Raska „akadēmisms" izveidojies jau Rūzvelta un Trūmena laikos, kad uz Vašingtonas spiedienu komūnistiem atdeva visu Ķīnas cietzemi. Nesen sarkanajiem šādā pašā veidā atdeva Laosu, it kā zem „neitrālas" valdības maskas.

Rasks ir tas, kas atzina sarkano Mongoliju un bija ar mieru uzņemt arī sarkano Ķīnu Apvienotās Nācijās.

Rasks panācis, ka Amerikas prestižs daudzās agrāk draudzīgās valstīs ,kā Beļģijā, Portugalē, Francijā, Vācijā, Irānā, Pakistānā un citur ir nokritis neiedomājami zemu.

Ģen. Teiloru Eizenhauers neatstādināja vis par cīņu pret komūnismu (kā to Kenedijs izdarīja ar ģen. Vokeru), bet gan viņa lielās stūrgalvības dēļ pret atomieroču apbruņojuma paplašināšanu armijā, sevišķi asās nostājas dēļ pret aviāciju un jūras spēkiem.

Vašingtonai tiešām ir jāstiprina savs mugurkauls.

Alberts Kalniņš

Iegādājaties piemiņai!
3. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKU KANADĀ SKATU ALBUMU
Cena $2.50 + 6¢ pārsūtīšanas izd.
8½" x 11" formāts,
32 lappuses ar foto attēliem par dziesmu svētku norisi. Jaukā apdarē.
Daugavas Vanagu grāmatnīcā,
123 Huron St., Toronto 2-B,
Ontario, Canada.

ŅUJORKA

⊙ Ņujorkas latviešu ev. - lut. draudzes bērnu vasaras nometnes trešais periods Katskiļu kalnos sākās 30. jūlijā. Šinī periodā piedalās 112 bērni un 12 audzinātāji, nometnes vadītājs šim periodam ir māc. A. Ozols. Bērni novietoti 5 barakās, divās teltīs un ezera mājā. Vietu trūkuma dēļ daži bērnu pieteikumi šim periodam bija jānoraida. Nometņošanas otrā periodā, kas izbeidzās 30. jūlijā ,bija 107 bērni.

⊙ Prof. P. Starcs paredzējis 15. septembrī Ņujorkā sasaukt latviešu akadēmisko mācības spēku sanāksmi ar pārrunām. It sevišķi gaida ierodamies tos jaunos latviešu zinātniekus, kas akadēmiskos gradus ieguvuši pēdējā laikā un tagad strādā amerikāņu augstskolās vai nodevušies zinātniskiem pētījumiem.

⊙ Ņujorkas organizāciju padomei septembŗa otrajā pusē pieteikti šādi sarīkojumi:

15. septembrī Jāņa Šāberta jubilejas izrāde Bruklinas mūzikas akadēmijas zālē. 29. septembrī Latvijas universitātes gada svētki Woodstock viesnīcā. 30. septembrī paredzēts Ņujorkas latviešu draudzes Bronksas rajona rīkotais Miķeļa tirgus Vebstera lielajā zālē Manhatenā, kur paredzēti arī priekšnesumi. Dziedātājas L. Sepes - Ešes koncerts pārcelts uz 3. novembri Bruklinas mūzikas akadēmijas zālē, bet Bostonas ansambļa viesošanās ir atsaukta.

⊙ Latviešu preses biedrības jaunās valdes un revīzijas komisijas vēlēšanu zīmītes bija iesūtamas līdz 1. jūnijam. Vēlēšanu komisija konstatējusi, ka nav ienākuši vēlēšanu rezultāti no Austrālijas. Starplaikā noskaidrots, ka vēlēšanu zīmītes Austrālijā nav saņemtas, jo adresāts mainījis dzīves vietu un līdz ar to sūtījums atnācis atpakaļ. Tagad nosūtīti jauni vēlēšanu materiāli, lūdzot Austrālijas vēlēšanu rezultātus iesūtīt līdz 20. augustam. Domājams, ka jaunā valde savus pienākumus varēs uzņemties ar 1. septembri. Tā kā kandidāti jaunajai valdei visi dzīvo Ņujorkā un apkārtnē, tad nākamā valde atradīsies Ņujorkā. I.

⊙ Jāņa Šaberta jubilejas izrāde notiks 15. septembrī Bruklinā, Mūzikas akadēmijas zālē. Izrādīs L. Kiršfelda 3 cēlienu komēdiju „Ziedonis septembrī" ar Jāni Šabertu milētāja lomā, Toniju Kalvi, Kseniju Branti, Dzidru Minderi un Ivaru Šturmu. Dekorācijas gatavojusi Anna Annusa.

Izrādei sākumā bija paredzēta K. Lesiņa „Vājuma spēks", bet radās sarežģījumi, jo nevarēja piedalīties visi paredzētie aktieŗi. Jaunās lugas iestudēšana notiek Jāņa Šaberta mājā Ričmond Hillā.

⊙ Sakarā ar svešvalodu nodaļas vadītāja H. Fogeļa nāvi ieguldījumu firma King Merrita & Co. izbeigusi savu darbību. Firmā savus kontus bija atvēruši daudzi latvieši. Latviešu noguldītāju lietas tagad kārto Margita Ikaunieks Longailendā.

⊙ Pēc pēdējā Ņujorkas banku kursa Kanadas dolars nokritis uz 92 centiem amerikāņu naudā. Šis, liekas, ir zemākais kurss Kanadas dolaram. Pirms piecіem gadiem tas bija lielāks kā Amerikas dolars, un tūristiem Kanadā ,maksājot ar amerikāņu naudu, bija viens vai divi centi jāpiemaksā. I.

KALAMAZŪ

⊙ Rietumu Mičigenas universitāti beiguši un 27. jūlijā diplomus saņēmą ar BA gradu — Erika Zadiņa, ar BS — Rasma Kupsis, Adolfs Langens un Maija Rava.

⊙ Valija Melliņa - Bumbulis beigusi Čikagas konservatoriju, iegūstot BA gradu. Vokālās studijas viņa iesāka Kalamazū pie H. Overlys un turpināja Toronto konservatorijā. Šinīs dienās jaunā dziedone kādā plaša apmēra konkursā, kas notika Mičigenas pilsētā Indiānā, par solo dziesmām ieguvusi pirmo godalgu.

V. B.

LIETDERĪGĀ UN PATĪKAMĀ APVIENOJUMS

Īstenojot gada sapulcē pieņemto lēmumu — vanadžu darba sēdes vismaz divas reizes gadā rīkot nedēļas nogalē, lai arī tās vanadzes, kuŗas darba apstākļu dēļ darbdienu vakaros nevar sēdēs piedalīties, varētu iepazīties ar darba sēžu norisi, Čikagas kopas 13 vanadzes 29. jūlijā pēcpusdienā izbrauca pie valdes loc. Valentines Daly uz Edžinu.

Darba sēdi atklāja vanadžu priekšniece L. Rozentāle, sekretāre H. Rudzīte nolasīja iepriekšējās sēdes protokolu. Kā iepriekšējos gados, tā arī šogad DV lēmuši segt divu biedru bērnu vasaras nometnes izdevumus, bet apv. pr-ks Uldis Vītols ziņoja, ka šogad pieteicies viens nometņotājs.

Piknika izbraukums būtu bijis teicami izdevies, ja vien agrā pēcpusdienā nebūtu piedzīvota lietus gāze, kuŗas dēļ 80 agrāk iebraukušo zaļumnieku steigā meklēja patvērumu, bet vēlākie braucēji, nesasniedzot ceļa mērķi, atgriezās mājās. Piknikā izlozēja latvisku gredzenu un vanadzes A. Jurevičas darinātu spilvenu.

DV ASV priekšnieces amatam uzstādītas 3 kandidātes: Verena Freija, Irma Dankere un Auguste Breice.

DV dienās Ņujorkā Čikagas kopas vanadžu pārstāves pienākumus lūgta uzņemties Olga Ozoliņa.

Nākamā darba sēde notiks pie Štrausas 16. augustā, plkst. 7 v., 104 S. Waller Ave. V. H.

PA SKUJU CEĻU

Pavisam negaidot, pusmūžā aizsaules pulkiem pievienojusies Elza Vītoliņa. Viņa dzimusi Rīgā, 1904. gada 30. jūlijā, kur arī nodzīvojusi visus dzimtenē pavadītos gadus, jo vīrs strādāja Latvijas bankā. 1944. gadā izceļoja uz Vāciju.

1949. gada decembrī Vītoliņu ģimene iebrauc Sav. Valstīs un apmetas uz dzīvi Niagara Falls, (Sav. Valstīs), pieslēdzoties Bafalo latviešu kolonijai.

Elza Vītoliņa bija liela individuāliste, — būdama laipna, sirsnīga, tā tomēr bija ļoti uzmanīga draugu izvēlē, ar tendenci nevienu neapgrūtināt. Šogad Vītoliņu ģimene bija nodomājusi doties Eiropas ceļojumā ,kur nelaiķe pēc 13 gadiem gribēja apciemot māsu Vācijā un svaini Anglijā, bet ļaunais liktenis visus nodomus izjauca. Trimdas apstākļi iedragāja viņas veselību, un līdz pēdējai dienai viņa šeit nejutās kā mājās. Slimodama — ar pārtraukumiem — veselu gadu, viņa savas gaitas pēkšņi izbeidza St. Mary's slimnīcā Niagarā.

Uz pēdējo dusu no Redanz bēru nama uz Oakwood kapiem Niagarā viņu izvadīja mācītājs J. Prauliņš 28. jūlijā, piedaloties lielam pavadītāju pulkam no Toronto, Bafalo, Niagaras u. c.

No Niagaras latviešu luterāņu draudzes pēdējos sveicienus nesa, vainagu noliekot, draudzes priekšnieks P. Treijers, no Bafalo katoļu draudzes bijušais Saeimas deputāts Lukass Ozoliņš, no Ņujorkas valsts „Association of Public Accountants" R. Longs, no „National Association of Public Accountants" Wm. Mayne (jāpiezīmē, ka vīrs ir zvērināts revidents, abu minēto organizāciju biedrs) un daudzi citi. Pēc viņas sēro vienīgā meita studente Anita, vīrs, māsa Vācijā un svaine Anglijā.

Lai vieglas svešās zemes smiltis krietnai latvietei!

E. Alka

ASV BAZNĪCĀS

ČIKAGA

Čikagas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

12. augustā, plkst. 10 dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds.

BURLINGAMA

Burlingamā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

11. augustā, plkst. 7 vak. dievkalpojums.

OKLANDE

Oklandē, Centrālā luterāņu baznīcā, 215. Ridgeway avenijā.

19. augustā plkst. 3 p .p. dievkalpojums.

9. septembrī, plkst. 3 p. p. dievkalpojums.

SANA - ROSA

Santa - Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

12. augustā, plkst. 2 dienā dievkalpojums.

SAKRAMENTO

Sacramento, Sv. Krusta ev. lut. baznīcā, 45. un H ielā.

Nepatikami jautājumi

Nesen atpakaļ Britanijā pavadīja 10 dienas čechu nacionālās sapulces priekšsēdis Zdeneks Firlingers — kā Interparlamentārās ūnijas viesis. Preses konferencē viņam nācās atbildēt uz veselu rindu nepatīkamu jautājumu. Viņa vārds tiek saistīts ar Jana Masarika traģisko nāvi, komūnistiem sagrābjot varu Čechoslovakijā. Firlingers gan noliedza katru līdzdalību resp. līdzināšanu šinī notikumā, jo Jans Masariks bijis viņa „draugs".

Nepatikami Firlingeram bija arī jautājumi par Čechoslovakijas iekšējo stāvokli. Ir ziņas par šķelšanos Čechijas komūnistu partijā un gaidāmo prezidenta Novotnija atcelšanu no partijas vadītāja (I sekretāra) posteņa sakarā ar viņa staļiniskām simpatijām. Firlingers apgalvoja, ka viņam par to nekas neesot zināms. Runā tomēr, ka minētā atcelšana notikšot nākamajā partijas kongresā, kas gan esot atlikts uz decembra mēnesi, jo „pārāk liela uzmanība tiekot veltīta šim jautājumam ārzemēs". Pagaidām Novotnijs tomēr paturēšot prezidenta posteni. No jautājumiem sakarā ar minēto tematu Firlingers izvairījās ar frazēm, ka staļinistiski ekscesi esot bijuši visās komūnistu valstīs: tie esot „neizbēgama revolūcionārā procesa attīstības pakāpe". — Protams, nesaputes priekšsēdis Zdeneks Firlingeram bija arī jautājums par Čechijas grūtībām iedzīvotāju apgādē ar pārtiku. Viņš apgalvoja, ka tāds esot stāvoklis visā pasaulē (kapitālistiskās valstīs tomēr pārtikas trūkuma nav!), bez tam Čechijas saimnieciskās dzīves un it sevišķi rūpniecības attīstība esot noritējusi pārāk straujā tempā līdz šim.

Saprotams — Firlingers negātīvi izteicās par Eiropas kopējā tirgus organizēšanu. Kad Firlingeram aizrādīja, ka arī komūnistu bloka valstis ir saslēgušās īpašā saimnieciskā organizācijā, Firlingers atbildēja, ka to nevarot salīdzināt ar rietumu organizēšanos, jo rietumiem esot pavisam citas saimnieciskas problēmas.

Savos izteicienos par Vāciju un Berlīnes jautājumu Firlingers stingri sekoja Kremļa „ģenerāllīnijai". Berlīnē slēpjoties starptautisku konfliktu dēļi; britu sabiedrība pārspīlējot Berlīnes mūra un dzeloņstiepļu nozīmi un negribot redzēt iemeslus, kas tos izsaukuši.

Pret Firlingera viesošanos Britanijā atskanēja diezgan daudz protestu, jo viņa vārds ir saistīts ar parlamentārās iekārtas iznīcināšanu un komūnistu apvērsumu Čechijā. Tādēļ daudzi jautāja, vai viņam ir tiesība uzturēties Britanijā kā Interparlamentārās ūnijas viesim?

Čechu trimdinieki vienmēr atrod oriģinālu un asprātīgu veidu, kā izteikt savu protestu čechu komūnistu viesošanās gadījumos. Tā kā Firlingera dzimšanas diena iekrita viņa viesošanās laikā Britanijā, tad viņš saņēma „dzimšanas dienas dāvanu": sarūsējušas dzeloņstieples gabalu, izgrieztu no „dzelzs aizkara" starp Rietum- un Austrumberlīni ar vēstuli un sveicieniem no 4.500 čechu trimdiniekiem Britanijā. Vēstulei bija šāds saturs: „Dārgais biedri Firlinger! Mums ir ļoti žēl, ka jums ir jāpavada dzimšanas diena ārpus dzimtenes. Lai jūs justos vairāk kā mājās šinī ziņā, mēs nosūtām jums šo dzimšanas dienas dāvanu." Dāvana bijusi ielikta kastītē ar uzrakstu „Dzelzs aizkars" un adresēta Firlingeram Britu parlamentā (c/o The Interparliamentary Union" — jo pēdējā ir uzaicinājusi Firlingeru viesos). Būtu bijis ļoti interesanti redzēt Firlingera seju brīdī, kad viņš atvēra sūtījumu! . . .

Atceros citu gadījumu pirms dažiem gadiem. Visi čechi atzīmē kā savu nacionālo sēru dienu čechu ciema Līdicas nopostīšanu 1942. g. jūnijā sakarā ar Hitlera pavēli. Kad viens no komūnistiskās Čechijas pārstāvjiem bija ieradies šinī dienā brīvajā pasaulē un gatavojies uzstāties ar runu sarīkotajā piemiņas aktā, kāda čechu jaunava pasniedza viņam 3 rožu ziedus ar vārdiem „kuŗus dzirdēja visi sapulces dalībnieki: „Lūdzu nolikt tam tikai sveši ļaudis — kareivji.

Vēl pāris reižu pārlaižu skatu manai sentēvu sētai, pirms atkal šķiros no tās, varbūt, uz ilgu laiku.

(Turpinājums sekos).

Valdemārs Šķiliņš

BEZ TĒVZEMES UN MĀJĀM

II

Septembŗa sākumā izbraukāju no Suntāžu stacijas arī Rīgu. Satiksme grūta un sarežģīta problēma, jo pēc sarkano iebrukuma Ērgļos tā vairs regulāri nedarbojas, kaut iebrucēji atsisti.

Bet man laimējas: piebraucot stacijai ,tur patlaban kāds preču vagonu sastāvs, un kādās durvīs redzu ģenerāli Bangerskū ar dažiem virsniekiem. Laikam bijuši Ērgļu rajona inspekcijā. Arī es ar visu divriteni ievietojos preču vagonā un aizbraucu līdz Rīgas Jāņu vārtiem.

Rīgā latvieši drūmā un nospiestā gara stāvoklī.

Braucot no Rīgas atpakaļ, man līdzi dodas arī Ilena kundze no Elizabetes ielas. Viņa vēlās apmeklēt vīru, kuŗu darba vieta norīkojusi apcietinājumu darbos pie Kastrānes. Vilcienu gaidām veltīgi, un ceļā dodamies ar riteņiem. Līst lietus, ir nejauks vējš un grūta braukšana.

Veicam kādus 30 kilometrus, līdzbraucēja jau nogurusi un vēlamies nokļūt kādā tuvākā stacijā, lai gaidītu vilcienu.

Mežmalā ir ceļš, pa kuŗu var nokļūt uz Ķīvuļu vai Šauriešu staciju. Ceļa iesākumā ir kāds vācu kareivis sargpostenī. Nesaprotam, ko tas nozīmē, bet paskaidroju, kur vēlamies dotīes, uzrādu amata dokumentus un sargs atļauj ceļu lietot. Braucot mežā, redzam daudzas munīcijas krātuves, šaujamlaukumus un beidzot arī kādas nometnes barakas. Redzot tās iemītniekus, noteikti var minēt par koncentrācijas nometni.

Meža ceļa beidzamā daļā redzama jau stacija, bet pie izejas atkal pārbauda dokumentus.

Īsi pirms pusdienas no Rīgas puses tuvojās kāda lokomotīve bez vagoniem, kareivji to aptur, un tieku uzņemts ar visu riteni valējā ogļu krātuvē. Ir bez manis vēl arī citi bēdu brāļi, un līdz Suntāžu stacijai esam melni kā moŗi.

Kādā Lauberes pagasta lielā mājā ar vairākām istabām ir tikai 3 cilvēki, vecie saimnieki un viņu meita, bet mūs negrib uzņemt.

Sausnējā man stāsta, ka no Iršu puses vēl iespējams apmeklēt mājas un frontes līnija vēl nemainīta. Sadomāju aizbraukt uz mājām.

Ja vien būs iespējams, tad vēlos iesēt rudzus. Kaut nedaudz, tomēr tur iesēt. Līdzi man dodas arī kaimiņš ar svainieni. Iejūdzu ratos veco baltiņu.

Meņģelē tomēr kaimiņš no tālākās braukšanas atsakās, jo dzird trakas lietas par Liepkalni un tur esošo fronti. Esot labas izredzes pazaudēt dzīvību.

Iršu Viķēnos atrodas frontes komandants, tas pārbauda dokumentus, izdod caurlaidi un neliedz braukt uz pirmo līniju joslu. Tālākā ceļā kareivji strādā pie nocietinājumiem un mūsos norausās ar savādu izbrīnu. Neviena civīlista šinī rajonā vairs nav.

Visur izraktas bumbu un ložu aizsegu bedres un ierakumu līnijas, tā ka grūti iebraukt pat mājas sētā. Lauki, kviešī, auzas u. c. ir kareivju novākti un aizvesti.

Virsnieku un kareivju tagad ir aptuveni trīskārt vairāk nekā iepriekšējā reizē. Manās istabās ierīkojušies virsnieki, bet visur citur pilns ar kareivjiem; pagrabā, abās klētīs, lievenī. Daudzās vietās redzamas bumbu sprādzienu bedres.

Jau agrāk sagatavotā zemē nedaudz rudzus arī iesēju, gan nocēju tikai vienu kārtu. Vienā brīdī pie manis piešķrej arī kaimiņu pamestais mājas sunītis. Tas, bailēs drebēdams, piespiežas pie manis, jo visur citur

(Nobeigums 8. lpp.)

ARĪ ATVAĻINĀJUMA LAIKĀ
IR PATĪKAMI PAKLAUSITIES

LATVIAN MUSIC
EP 45 SKAŅU PLATES

Maksā $1.60 gabalā.
IZLASIET ŠO PIEDĀVĀJUMU:

EP
SONATA IN E MINOR
Part I Largo Allegro
SONATA IN E MINOR
Part II Largo Allegro
Atis Teichmanis, vioioncello
Fritz Neumeyer, harpsichord

EP 02
JAUTRAIS PĀRIS
ALSUNGAS POLKA
Kokļu ansamblis

EP 03
CĪRULĪTI, MAZPUTNIŅI
BITĪT' SĒRSTI AICINĀJA
RIKSIEM BĒRIŠI ES PALAIDU
SESI MAZI BUNDZINIEKI
ar orķestri
KUR TU AUGI, DAIĻA MEITA
ar A. Ludiņu, soprāns,
Arturs Vanags, tenors

EP 04
ZELTĪTĀS LAPAS
Melngailis
SPĀNIEŠU ROMANCE
E. Dārziņš
A. Viļumanis, baritons
MĒNESS STARUS STIGO
Jāzeps Vītols
2 tautas dziesmas:
LAIVĀ GĀJU ŠŪPOTIES
ES IZGĀJU OŠU BIRZI
E. Volšteine, soprāns

EP 05
PLĀVĒJA DIENDUSA
A. Kalniņš
3 tautas dziesmas:
ĀVU, ĀVU BALTAS KĀJAS
SIDRABIŅA UPI BRIDU
TAUTIEŠAM ROKU DEVU
E. Pakule, soprāns
PUIŠI JĀJA PIEGUĻĀ
RINDĀM AUGA OZOLIŅI
CAUR SIDRABA BIRZI GĀJU
A. Ludiņa, soprāns

EP 06
ŠŪPUĻDZIEMAS P. Jurjāns
BĀRENĪTES SLAVINĀŠANA
E. Melngailis
LOKAITIESI, MEŽU GALI
E. Melngailis
LIGO DZIESMA A. Jurjāns
Jaukts koris
Teodors Kalniņš, dir

EP 07
VISI CIEMA SUŅI RĒJA
Dir. J. Dūmiņš
CEKULAINA ZĪLE DZIED
TUMŠA NAKTE, ZAĻA ZĀLE
Dir. H. Mednis
MEITENĪTE, MELNACĪTE
RĪGA DIMD
KALNI UN LEJAS
Dir. T. Kalniņš

EP 08
KUMELIŅI, KUMELIŅI
MUGURDANCIS
MAĢAIS DANCIS
Viru kvartets
SUDMALIŅAS V. Stūrestepa
I. Dālmanis, vijole,
V. Cīrule, klaviers
LAUKU POLKA Jāzeps Mediņš
Orķestris

EP 09
SLIŅĶIS GĀJA LŪKOTIES
SEV SIEVAS
JAUTRĀ LIGAVIŅA
JŪRIŅ' PRASA SMALKU
TĪKLU
Tiroliešu — KAS TO LAI ZIN
Vācu — HEINRICHS UN LĪZE
Meksikāņu — SOLIŅŠ
Viru kvartets

EP 010
SĪKIE PIRKSTIŅI
Melngailis
A. Vanags, tenors
ES UZKĀPU KALNIŅĀ
A. VANAGS un V. Davidone
Orķestris
ROZĒM KAISU ISTABIŅU
V. Davidone un O. Blümberga
Orķestris
MEITIŅA MĪĻĀ
V. Davidone un A. Vanaga
Orķestris

EP 011
TŪDALIŅ — TAGADIŅ
A. Jurjāns
Simfoniskais orķestris
Dir. A. Jansons
KAMOLIŅDEJA
GAISMIŅA AUSA
Kokļu ansamblis

EP 012
DĀRGAKMEŅI —
GEMS SUITE
J. Vītols
1. Ametists
2. Smaragds
3. Pērle
4. Rubins
5. Briljants
Simfoniskais orķestris
Dir L. Vīgners

JAUNĀKĀS PLATES

EP 013
KARAĻMEITA J. Vītols
Reitera koŗa izpildījumā
Dir. T. Reiters
TEODORA REITERA RUNA
viņa 70 gadu jubilejas laikā
1954. gadā.
2 latviešu tautas dziesmas
JŪRIŅ PRASA SMALKU
TIKLU
DZIEDOT DZIMU, DZIEDOT
AUGU
Dir. T. Reiters

EP 015
E. Dārziņš
SAPŅU TĀLUMĀ
MĒNESS STARUS STIGO
Jaukta latviešu koŗa izpildījumā
Dir. J. Dūmiņš
GAISMAS PILS J. Vītols
Jauktā koŗa izpildījumā
Dir. L. Vīgners
Latviešu tautas dziesma
KUR TU SKRIESI,
VANADZIŅI
Dir. H. Mednis

EP 017
LATVIJAS LAUKU SERENĀDE
J. Vītols
1. Marša
2. Dziesma
3. Deja
4. Rotaļa
simfoniskā orķestŗa izpildījumā
Dir. L. Vīgners

EP 014
E. Dārziņš
CIĀNAS BĒRNI
MŪŽAM ZIĻI
Reitera koŗa izpildījumā
Dir. T. Reiters
CEĻŠ UZ DZIMTENI J. Zālītis
Tautas dziesma
SVEŠĀI ZEMĒ
Reitera koŗa izpildījumā
Dir. T. Reiters

EP 016
3 latviešu tautas dziesmas
NEBRAUC TIK DIKTI
VISU DIENU BITES DZINU
CIEMĀ DAIĻA SĒRDIENĪTE
Jauktā koŗa izpildījumā
Dir. T. Kalniņš
2 latviešu tautas dziesmas
TREJAS TAUTAS SAJĀJUSAS
KALNĀ KĀPU ES DZIEDĀTI
Sieviešu seksteta izpildījumā
SASISTĀ KRŪZE
Jāzeps Mediņš
Latviešu sieviešu koŗa izpild.
Dir. Jēkabs Mediņš

EP 018
3 latviešu tautas dziesmas
AĶKUPS
simfoniskā orķestŗa izpildījumā
Dir. A. Jansons
KRUSTA KAZAKS
MUGURDANCIS
Kokļu ansambļa izpildījumā
Tautas dejas
DIŽDANCIS
DEVIŅI BĀLENIŅI, polka
Pūšamo instr. orķestŗa izpild.

DV GRĀMATNĪCA,
123 HURON ST., TORONTO 2-B, Ont., Canada.

VASARĀ — CEPUMI BEZ CEPŠANAS

Vasaras dienās, kad gaidāmi ciemiņi, vai kad gribat palutināt savu saimi un ir par karstu, lai kurinātu krāsni un kaut ko cept, izmēģiniet sekojošās receptes:

ŠOKOLĀDES KŪKAS

Nelielā traukā izkausē 6 unces pusrūgtās šokolādes. Ar karoti lej mazos, apaļos papīra kūku trauciņos (baking cups) tā, lai no šokolādes veidotos malas un pamats, t. i. šokolādes bļodiņas. No minētā šokolādes daudzuma iznāks 6—8 gab. Apmēram ½ stundu dzesē ledusskapī, tad nolupina papīra trauciņus nost un pilda ar pildījumu, ko gatavo sekojoši:

1 paciņa vaniļas šokolādes vai cita puddiņa pulvera, 1 tase kondensētā piena, 1 tase ūdens.

Visu sajauc un uz vidēja siltuma, pastāvīgi maisot, karsē, kamēr sāk vārīties. Atdzesē. Pilda sagatavotos šokolādes „trauciņos", liekot ar kaudzi. Ja vēlas, pārkaisa ar sasmalcinātiem riekstiem vai mandelēm.

CITRONU KŪKA (rausis)

1½ tase kukuruzas pārslu (corn flakes), ⅓ tase brūnā cukura, (nesaspiests), ⅛ tase sāls, 5 ēd. kar. ļoti miksta sviesta.

Kukuruzas pārslas sīki sasmalcina, pievieno brūno cukuru, sāli un sviestu. Ar rokām sastrādā, kamēr viss labi sajaukts. Atliek atsevišķi apm. 3 ēd. kar. miklas — virsas pārkaisīšanai.

Ar sviestu izsmērētā rausīs pannā liek sagatavoto mīklu, stingri piespiežot malām un pamatam. Labi atdzesē ledus skapī (vēlams atstāt pa nakti). Pilda ar kādu pudiņu (citronu, vaniļas vai c.) un pārkaisa ar atlicinātām pārslām. Garšīgs pildījums iznāk, gatavojot sekojoši:

1½ tase saldā kondensētā piena, 2 ēd. kar. citrona mizas, rīvētas, ½ tase citrona sulas, 2 olu baltumi, ⅛ tējk. sāls, ¼ tase medus.

Pie saldā kondensētā piena pievieno citrona sulu un sarīvēto mizīņu un maisa, kamēr sāk biezēt. Tad lej sagatavotā rausī. Olu baltumus saputo, pusputotam pievieno sāli un, turpinot putot, — pa daļām medu. Puto, kamēr putas stingras. Liek pāri pildītam rausim un pārkaisa ar atlicinātām pārslām. Labi atdzesē.

Šai pašai kūkai var lietot arī sekojošu pildījumu:

Vāra 2 paciņas vaniļas pudiņa pēc norādījumiem uz paciņām. Atdzisušam pievieno 2 tējkarotes ruma ekstrakta. Liek sagatavotā rausī un labi atdzesē. Pasniedzot galdā, grezno ar putu krējumu un sasmalcinātiem riekstiem.

FIRZIŅU KŪKA (rausis)

1 tase auzu pārslu, ½ tase sagrieztu mandeļu, ½ tase brūnā cukura, ⅓ tase sviesta.

Auzu pārslas uz vidēja siltuma, pastāvīgi maisot, apbrūnina. Tad pievieno sagrieztās mandeles un vēl apm. 5 minūtes karsē, arvienu maisot. Brūno cukuru un izkausēto sviestu pamatīgi iejauc sabrūninātās pārslās un mandelēs un liek rauša pannā gar malām un pamatā, labi piespiežot. Atdzesē.

Pildījumam:

1 paciņa apelsīnu vai ābolu želatīna (Jello), 1 tase vārīta ūdens, 1 pints (paciņa) vaniļas saldējuma, 2 tases svaigu, sagrieztu firziķu.

Želatīnu izkausē vārošā ūdenī, pievieno sagrieztu saldējumu un maisa, kamēr tas izkusis. Tad iemaisa notīrītus, sagrieztus firziķus un pilda rausī. Dzesē vairākas stundas, kamēr pildījums sarecējis. Ja firziķi ir ļoti skābi, tos mazliet pārkaisa ar cukuru.

IEVĀRĪJUMS BEZ VĀRĪŠANAS

Ļoti garšīgi un aromātiski ir ievārījumi ,ko pagatavo bez karsēšanas.

ĀVEŅU, ZEMEŅU VAI VĪNOGU IEVĀRĪJUMS

3 tases ogu sulas, 6 tases cukura, ¾ tases ūdens, 1 kastīte augļu pektīna pulvera (Fruit pectin).

Vispirms sagatavo ogu sulu: ogas nomazgā, saspiež un caur tīru marli izspiež. Lai iegūtu 3 tases sulas, vajadzēs apm. 2 kvartus zemeņu, 2¼ kvarta āveņu vai 2½ kvarta vīnogu. Ieņūtai sulai pievieno cukuru un lēni maisa, kamēr tas gandrīz izkusis. Mazā kastrolītī samaisa ūdeni ar pektīna pulveri, uzvāra un, pastāvīgi maisot, vāra vienu minūti. Tad pievieno ogu sulai un maisa apm. 3 minūtes. Pilda tīrās burkās un tūliņ aizvāko. Atstāj istabas temperatūrā 24 stundas. Tad uzglabā ledus skapī (apm. 3—5 nedēļas) vai, ja grib uzglabāt ilgāk, liek saldētavā. No minētiem samēriem iznāk apmēram astoņas 8 uncu burciņas.

APRIKOZU IEVĀRĪJUMS

3 tases aprikožu biezeņa (apm. 1½ kvarti nogatavojušos aprikožu),5 tases cukura, ¾ tase ūdens, 1 kastīte augļu pektīna pulvera.

Aprikozēm izņem kauliņus tad samaļ vai sakapā. Pievieno cukuru, labi izmaisa. Ūdeni ar pektīnu uzvāra pastāvīgi maisot uz straujas uguns, vāra 1 minūti. Tad pievieno aprikožu biezenim un maisa apm. 3 minūtes, kamēr cukurs gandrīz izkusis. Tūliņ pilda tīrās burciņās un noslēdz. Tura 24 stundas istabas temperatūrā, tad liek saldētabā. Ja ievārījumu domā patērēt 2—3 nedēļu laikā, to var uzglabāt arī ledus skapī.

BRADFORDA UN LĪDSA POŠAS PLAŠAI EIROPAS JAUNATNES SANĀKSMEI

VĒSTULE NO BRADFORDAS, ANGLIJĀ, PAR JAUNĀKIEM NOTIKUMIEM ZIEMEĻANGLIJAS DZĪVĒ.

(A. P.) Laikā no 22.—28. augustam Anglijā, Bradfordas un Līdsas pilsētās pulcēsies jaunieši no visām Eiropas valstīm, lai piedalītos savā devītajā kongresā. Kaut gan Anglija nav sevišķi piemērota vieta lielākiem sarīkojumiem Eiropas mērogā, EL JA's valde tomēr bija izšķirusies par šo zemi, lai dotu iespēju pulcēties arī tai jaunatnes daļai, kas nav varējusi piedalīties jaunatnes apvienības sarīkojumos ārpus Anglijas.

Kongresa atklāšana paredzēta 22. augusta pievakarē Bradfordā, Šiplejas Viktorijas hallē. Paredzams, ka atklāšanas runu teiks mūsu sūtnis K. Zariņš. Atklāšanas dienā paredzēts arī čellista Ata Teichmaņa koncerts, kas ieradīsies no Freiburgas, Vācijā, pianista doc. Ramona Valtera pavadībā. Šajā pat hallē 25. aug. vakarā paredzēta arī plašā kongresa balle. No gaŗās darba programmas minēsim daudzos referātus, rakstnieku pēcpusdienu, tautisko deju priekšnesumus, sporta nodarbības un sacensības un filmu izrādes. Apmešanās telpas kongresa dalībniekiem sarunātas Līdsas universitātes modernajā studentu mītnes jauncelmē. Angļu studentu vasaras brīvdienu dēļ mūsu jaunatnei būs pieejamas arī dažas lekciju un sporta zāles un citas telpas.

☆

Pie DVF Bradfordas nod. pastāvošā latviešu tautskola pēc divu gadu pārtraukuma atkal izlaida „tautā" trīs jauniešus — Valdi Ekstu, Maiju Rigolonu un Gundegu Landmani. Visi skolas beidzēji saņēma Latv. nacionālās padomes, DVF vietējās nodaļas un „Kursas" veikala dāvātās grāmatas.

☆

Gadskārtējos Bradfordas bērnu svētkus, pēc skaita jau desmitos, šogad rīkoja DVF Ziemeļanglijas novads kopā ar Bradfordas un kaimiņu pilsētas Līdsas latviešu skolām. Ja pirmajos gados bērnu skaits sniedzās tikai padsmitos vai dažos desmitos, tad šogad jautrajā čaloņā un bezpārtraukuma nodarbībās piedalījās turpat pie 100 mazo censoņu. Pēc īsa garīga akta, kuŗu vadīja māc. E. Sarkanbārdis svētku dalībniekus uzrunāja DVF novada pārstāvis Freimanis ,izsakot sirsnīgu pateicību visiem, kas piedalījušies šo svētku sarīkošanā, dodot iespēju kuplajam bērnu pulkam dažas stundas pavadīt latviskā vidē.

Un tādu, kam šī pateicība piemācās, bija kupls skaits: abu skolu audzinātāji, bērnu vecāki, deju kopu vadītāji, vanagi un vanadzes un daži desmiti citu darbinieku. Viņu kopējo pūļu rezultātā kā lielie, tā mazie svinētāji bija paēdināti, visi bija izmēģinājuši savu laimi loterijā un laimes akā. 10 g „jubilejai" par godu plašāka šogad bija arī priekšnesumu daļa, ko ievadīja tradicionālais karodziņu gājiens. Tālāk sekoja 12 dažāda veida sacensības visām bērnu vecuma pakāpēm. Kas bija veiklāks, atjautīgāks un ziņāja vairāk par citiem, saņēma uzvaras balvas, bet arī zaudētāji nevarēja skumt, jo nav vēl gadījies redzēt bērnu, kas nepriecātos kaut par saldumu sauju. Pēdējā izpriecas daļā bija izdevība piedalīties 14 dažādās dejās un rotaļās. Ja kāds ko neprata vai bija piemirsis soļus, tad talkā nāca skolotāji un „Tūdaliņu" atkal saveda kārtībā. Ādamam atkal bija septiņi dēli un visiem bija skaidrs, ko īsti „māte teica Jancītim".

Uz redzēšanos atkal nākamgad!

☆

Pēdējos mēnešos DVF Bradfordas nodaļas nama pārbūves darbos nedēļu nogalēs strādājuši daudzi uzcītīgi talcinieki. Darbi jau pavirzījušies tik tālu, ka nojaukta līdzšinējā sporta telpa un jau iebetonēti jaunceļamās piebūves resp. zāles paplašinājuma daļas pamati. Daudz no darāmā tomēr nevarēs veikt pašu spēkiem, tāpēc nama būvkomisija salīgusi dažas britu firmas veikt tos darbus, kas nav pa spēkam pašiem.

☆

Anglijas latviešu sākautu šāgada pēdējā nometne notika Ročdāles apkārtnē. Viens no tās dalībniekiem — mazskauts Pēteris Kokle, pirms aizbraukšanas kopā ar vecākiem uz Kanadu ,nodeva svinīgo skautu solījumu. Nodarbību programmā starp citu ietilpa ēdienu gatavošana, sekošana ceļa zīmēm, svilpju signāliem ,šķēršļu gājiens un uguns kuršanas sacensība. Dalībnieku kopskaits gan nebija nekāds lielais — 9 skauti (6 lielie un 3 mazie), bet tas jau sastāda turpat piektdaļu no Anglijā vēl atlikušiem latviešu skautiem.

☆

DVF Donkasteras nodaļas biedru vakarā omulību veicināja skaņu plašu mūzika. Sarīkojumā pasniedza balvas uzvarētājiem galda tenisā, šautriņu mešanā un šacha spēlē. Nodaļas biedrs Gunārs Vainovskis arī šogad veseŗa mešanā palicis nepārspēts Jorkšīras meistars. — E. Koškins, piedaloties Roterhamas makšķernieku b-bas rīkotās sacensībās no 300 dalībnieku kopskaita ierindojās 2. vietā. — Šautriņu mešanas sacensībās „Trimdas" vairoga izcīņā donkasterieši pieveica hudersfildiešus ar 10:4 rezultātu.

☆

Anglijā jūlija beigās viesojās psīchologs Dr. N. Picka no Vācijas un Bradfordā bija paredzēts viņa referāts par tematu „Kā izprast bērna dvēseli". Kāda pārpratuma dēļ viesa referāts vienā laikā bija izsludināts divās pilsētās un Bradfordai nācās piekāpties Notinghamai. Kādu citu terminu, atvaļinājumu sezonai sākoties, vairs neizdevās nolikt, un tā šoreiz bradfordiešiem vērtīgs priekšlasījums pagāja secen.

DRUMSTALAS SMAIDAM

Kātiņa kundze: „Manai meitai tagad ir ļoti plāši sakari ar mūsu pilsētas labāko sabiedrību ..."

„Ko tad viņa dara?"

„Viņa ir telefoniste!"

☆

Drebelīgs medicīnas profesors, eksāmenējot kādu spēcīgu studentu: „Pieņemsim, ka es ar jums sāktu boksēties. Kādi jūsu muskuļi sāktu darboties?"

„Smiešanās muskuļi, profesora kungs . . ."

☆

Kādas labdarības biedrības dāmu komitejas priekšniece apmeklē cietumu un mēģina aprunāties ar ieslodzītajiem par viņu ģimeņu vajadzībām. Lai ievadītu sarunas ar kādu glītu cietumnieku, viņa saka: „Man tiešām žēl jūsu laulātās draudzenes . . ."

Cietumnieks: „Par kuŗu jūs runājiet? Es, redziet, izciešu sodu par divsievību . . ."

PĒRCIET
GRĀ
D

DAŽĀDAS
ATTĪSTĪŠA
ĀTRA UN PIRMKL
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNĪC
Darba laiks no pl. 9—5, se

TRANSPORTA FIR
KAKTI
Velcam visādus transportus ar mod
(mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam
LE 5-6619. 941 Dovercou

WEST TORONTO T. V.
Izīrē televizijas aparātus kopš
LIELĀ IZVĒLE LIETOTI T. V
T. V. un RADIO labo
924 College St., Toronto.
LE 5-9646. E.

NOTIS —
V. Dārziņa — 200 latviešu tautas dziesm
" — 200 latviešu tautas dziesm
" — Sonata No 2 Klavi
" — Treludes "
" — Sonatina G "
" — Sonatina F "
" — Mazās svitas "
" — Divas Prelūdes G "
" — Tiade de Preludes "
" — Trittico Barbaro "
" — Suite A "
" — Spēlējiet pirkstiņi I-II k
" — 25 latviešu tautas dz. viegl
V. Dārziņa Sonāta I .....
E. Dārziņa — Melancholiskais valsis —
Jēkabs Poruks — Es dziesmu meklēju
Valdemārs Ozoliņš — Sarmotai dvēselei
A. Jurjāna — Kantāte —
" — Lūgšana un E. Dārziņa
" — Jel nevalcā .....
E. Melngailis — Latviešu tautas dziesm
ar klavieru pavadījumu .....
Dabūjama
DAUGAVAS VANAGU G
123 HURON STREET, TORONT
Lūdzam nošu pasūtinājumiem pa pas
izdevumiem.

DĀMU FRIZIERSALO
3 Westmoreland Ave. (Bloo
Tel. LE 6-9544, To

Dr. ROMAN PNEV
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā
Speciālists iekšķigās, sieviešu un v
3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., t
Runā vāciski un krieviski. Pie

LATVIJAS
AMERIKĀ
M
S
T
PIEŅEM VISADA VEI
IESPIEDUMDARBU P
LAULĪBU un IESVĒTĪBU IEL
VIZĪTKARTES,
DOKUMENTUS BIEDRIBU
KONCERTU PROGRAMM
SARIKOJUMU BIĻETE
PLAKĀTUS, DZIESMU
GRĀMATAS un 2U
VESTULU VEIDL
u. c
PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELA
ONT., CANADA.
Pasūtinājumus lūdzam noc

ĀJĀM

tam tikai sveši laudis — kareiv-
ji.

Vēl pāris reižu pārlaižu skatu manai sentēvu sētai, pirms atkal šķiros no tās, varbūt, uz ilgu laiku.

(Turpinājums sekos).

ĀJUMA LAIKĀ
PAKLAUSĪTIES
N MUSIC
ŅU PLATES
$1.60 gabalā.
PIEDĀVĀJUMU:

EP 07
VISI CIEMA SUŅI RĒJA
Dir. J. Dūmiņš
CEKULAINA ZĪLE DZIED
TUMŠA NAKTE, ZAĻA ZĀLE
Dir. H. Mednis
MEITENĪTE, MELNACĪTE
RĪGA DIMD
KALNI UN LEJAS
Dir. T. Kalniņš
EP 08
KUMELIŅI, KUMELIŅI
MUGURDANCIS
MAĢAIS DANCIS
Viru kvartets
SUDMALIŅAS V. Stūresteps
I. Dālmanis, vijole,
V. Cīrule, klaviers
LAUKU POLKA Jāzeps Mediņš
Orķestris
EP 09
SLIŅĶIS GĀJA LŪKOTIES
SEV SIEVAS
JAUTRĀ LIGAVIŅA
JŪRIŅ PRASA SMALKU TĪKLU
Tiroliešu — KAS TO LAI ZIN
Vācu — HEINRICHS UN LĪZE
Meksikāņu — SOLIŅŠ
Viru kvartets
EP 010
SĪKIE PIRKSTIŅI
E. Melngailis
A. Vanags, tenors
ES UZKĀPU KALNIŅĀ
A. VANAGS un V. Davidone
Orķestris
ROZĒM KAISU ISTABIŅU
V. Davidone un O. Blūmberga
Orķestris
MEITIŅA MĪĻĀ
V. Davidone un A. Vanags
Orķestris
EP 011
TŪDALIŅ — TAGADIŅ
A. Jurjāns
Simfoniskais orķestris
Dir. A. Jansons
KAMOLINDEJA
GAISMIŅA AUSA
Kokļu ansamblis
EP 012
DĀRGAKMENI — GEMS SUITE
J. Vītols
1. Ametists
2. Smaragds
3. Pērle
4. Rubins
5. Briljants
Simfoniskais orķestris
Dir. L. Vīgners

S PLATES

EP 014
E. Dārziņš
CIĀNAS BĒRNI
MŪŽAM ZĪLI
Reitera koŗa izpildījumā
Dir. T. Reiters
CEĻŠ UZ DZIMTEŅI J. Zālītis
Tautas dziesma
SVEŠĀI ZEMĒ
Reitera koŗa izpildījumā
Dir. T. Reiters
EP 016
3 latviešu tautas dziesmas
NEBRAUC TIK DIKTI
VISU DIENU BITES DZINU
CIEMĀ DAIĻA SĒRDIENĪTE
Jauktā koŗa izpildījumā
Dir. T. Kalniņš
2 latviešu tautas dziesmas
TREJAS TAUTAS SAJĀJUSAS
KALNĀ KĀPU ES DZIEDĀTI
Sieviešu seksteta izpildījumā
SASISTĀ KRŪZE
Jāzeps Mediņš
Latviešu sieviešu koŗa izpild.
Dir. Jēkabs Mediņš
EP 018
3 latviešu tautas dziesmas
AĶUPS
simfoniskā orķestra izpildījumā
Dir. A. Jansons
KRUSTA KAZAKS
MUGURDANCIS
Kokļu ansambļa izpildījumā
Tautas dejas
DIZDANCIS
DEVINI BĀLENIŅI, polka
Pūšamo. instr. orķestra izpild.

ATNĪCA,
ONTO 2-B, Ont., Canada.

PĒRCIET

GRĀMATAS — ŽURNĀLUS — KERAMIKU — SKAŅU PLATES — KOKA UN ĀDAS IZSTRĀDĀJUMUS — AUDUMUS.

DV GRĀMATNĪCĀ

123 HURON IELĀ, TORONTO.

SŪTIET

SAINĪŠUS SAVIEM PIEDERĪGIEM UN DRAUGIEM UZ LATVIJU caur

DV GRĀMATNĪCAS Sainīšu nodaļu.

INFORMĀCIJAI ZVANIET EM 8-0792.

DAŽĀDAS KRĀSU FILMAS

ATTĪSTĪŠANAI UN [illegible]OPĒŠANAI.

ĀTRA UN PIRMKLASĪGA AP[illegible] DAŽĀDOS LIELUMOS

PIEŅEM:

DV. GRĀMATNICA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B.

Darba laiks no pl. 9—6, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

TRANSPORTA FIRMA

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

KUNGU,

kurš mētājas vējos un vasaras saulē viens,

lūdz rakstīt 49 g. v. latvietei.

Of. 294.

WEST TORONTO T. V. RENTALS

Izīrē televizijas aparātus kopš 1954. gada.

LIELĀ IZVELE LIETOTI T. V. APARĀTI.

T. V. un RADIO labošana.

924 College St., Toronto.
LE 5-9646. E. BĒRZPUMPURS

ALFRED STIKUTS
REALTOR
481-0431

NOTIS —

V. Dārziņa — 200 latviešu tautas dziesmas I-IV a		$ 3.50
" — 200 latviešu tautas dziesmas II d		$ 6.00
" — Sonata No 2	Klavierēm	$ 2.50
" — Treludes	"	$ 2.00
" — Sonatina G	"	$ 2.50
" — Sonatina F	"	$ 2.50
" — Mazās svītas	"	$ 2.50
" — Divas Prelūdes G	"	$ 1.50
" — Tiade de Preludes	"	$ 3.50
" — Trittico Barbaro	"	$ 2.50
" — Suite A	"	$ 2.50
" — Spēlējiet pirkstiņi I-II klavierēm		$ 2.50
" — 25 latviešu tautas dz. vieglā apstrādājumā		$ 1.20
V. Dārziņa Sonāta I		$ 2.50
E. Dārziņa — Melancholiskais valsis — klavierēm		$ 0.70
Jēkabs Poruks — Es dziesmu meklēju I		$ 2.50
Valdemārs Ozoliņš — Sarmotai dvēselei — solo dz.		$ 5.00
A. Jurjāna — Kantāte		$ 2.00
" — Lūgšana un E. Dārziņa Rezignācija		$ 1.20
" — Jel nevaicā		$ 1.20
E. Melngailis — Latviešu tautas dziesmas — solo balsij ar klavieru pavadījumu		$ 2.00

Dabūjamas

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ,

123 HURON STREET, TORONTO, 2 - B, Ontario.

Lūdzam nošu pasūtinājumiem pa pastu pielikt 10 ¢ pasta izdevumiem.

KRĀSOTĀJS

Zema cena — augsta kvalitāte.

CL 5 - 6451

OPTIĶIS LUNSKY

470 COLLEGE St., Toronto

WA 1-3924.

Latvietis izdara

KRĀSOŠANAS DARBUS, ARĪ TAPSĒŠANU.

Tel. 924-0363 (pieteikt angliski), vai HU 8-8640 (latviski, vakaros).

Vass & Rendek

ADVOKĀTS — NOTĀRS

455 Spadina Ave., Apt. 403, College un Spadina ielas stūrī).

Tel. birojā — WA 2-6111, WA 2-6112, TORONTO.

DĀMU FRIZIERSALONS VENTA'

3 Westmoreland Ave. (Bloor - Dovercourt),

Tel. LE 6-9544, Toronto.

Dr. ROMAN PNEWSKY

Iggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Svelce.

Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.

3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel. VI 5-7623, Montreal.

Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā.

ZIEDIŅA

kungu ar kundzi

(bij. Laimas konfekšu veikala vadītāju Smiltenē)

lūdz atsaukties

krustmeita

Erika Briedis.

Ja kāds par viņiem ko zinātu, lūdz rakstīt: Miss E. Briedis, 93 Humber Rd., Blackheath, London, S. E. 3. England.

LATVIJAS AMERIKĀ

MODERNĀ

SPIESTUVE TORONTO

PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTĒS,
- VIZĪTKARTES,
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
- KONCERTU PROGRAMMAS,
- SARĪKOJUMU BIĻETES,
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
- GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
- VESTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:

LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, 2-B, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792.

Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

Danforth - Logan rajonā

IZĪRĒJAMS

nemēbelēts dzīvoklis

— 2 istabas un virtuve I stāvā.

Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā.

463-3222, Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.

Tel. LE 4-1403.

IZMANTOJIET IZDEVĪBU IEPRIECINĀT TUVINIEKUS UN DRAUGUS NOSŪTOT SAINĪSUS CAUR

IMANTA PARCEL SERVICE A/S

PĀRTIKAS PREČU JAUNAIS SARAKSTS

Sūtot pārtikas saiņus saviem piederīgajiem un draugiem uz okupēto Latviju vai arī Krieviju, varat paši kombinēt šo sūtījumu saturu no zemāk minētajām precēm pēc savas patikas. Mēs nosūtām kvalitātīvi labākās preces par zemākajām cenām. Pārliecinieties un salīdziniet.

Sastādot šādu individuālu saini, iesaiņojumam jārezervē: sainim līdz 5 kg — 1 kg; sainim līdz 10 kg — 1,5 kg; sainim līdz 15 kg — 1,5 kg; sainim līdz 20 kg (maksimālais atļautais bruto svars) — 2 kg. Lūdzam to respektēt, jo pretējā gadījumā mums jātaupa iesaiņojums vai preces svars.

Tālāk — individuālo saiņu priekšmetu vai produktu cenām jāpieskaita šādi izdevumi licencei, apdrošināšanai un pārsūtīšanai (iesāktus 5 kg, rēķinot par pilniem 5 kg): par saini līdz 5 kg — $6.95 (uz Āzijas Krieviju $7.95); 5—10 kg — $8.95 ($9.95); 10—15 kg — $10.75 ($11.95); 15—20 kg — $11.95 ($14.75).

Pārtikas saiņiem atļauts pievienot cigaretes un ziepes, kā arī atsevišķus darba rīkus (piem. stikla griežamo u. c.), bet ne citas t. s. rūpniecības preces (drānas, apavus u.t.t.).

PĀRTIKAS PRODUKTI UN KOLONIĀLPRECES (krievu muitu ieskaitot).

Āboli, žāv., 1 kg	$1.65	Marmelāde, dažāda, 450/800	0.95
Aprikozes, žāv. 1 kg	1.10	Medus, bišu, 454/850	1.25
Augļi, žāv., 1 kg	1.25	Milti kviešu, baltie, 1 kg	0.50
Auzu pārslas, 1 kg	0.50	Olu dzelt. pulv. 500	3.50
Augu tauki(Palmin),1 kg	0.90	Olīvella, 385/500	1.05
Bēkons, 1 kg	2.40	Ovomaltīns, 227/350	1.20
Biskvīti, 200 g n/250 g b	0.50	Paprika, 100 g	0.35
Biskvīti, pildīti 370/420	0.85	Piena pulv. bundžā, 500/600	1.15
Buljona kubi, 50 g	0.25	Pipari, melnie vai baltie, 100 g	0.45
Cepamais pulveris, 30 g	0.10	Piparkūkas, 500 g	1.15
Citronella, pud. 10/75	0.20	Plūmes, žāv. pac. 250/300	0.40
Cukurs, smalkais / graudu, 1 kg	0.50	Plūmes, žāv., valējas, 1 kg	1.15
Cūku tauki, pac., 1 kg	1.65	Raugs, sausais, 250/330	1.15
Dateles, žāv. 170/200	0.35	Raugs ,parastais, 100 g	0.25
Dūmdesa istā, Salami, 1 kg	2.95	Rīsi, 1 kg	0.60
Kafija, malta vai pupiņās, 1 kg	3.95	Rieksti, daž. (lazdu u.c.) 1 kg	1.25
Kafija bundžā (Maxwell) 454/620	2.15	Rozīnes, Kalif., pac., 340/390	0.40
Kafijas konc. Neskafé, 50/125	0.75	Rozīnes, Kalif. val. 1 kg	0.95
Kakao pac., 1 kg	3.95	Safrāns, pul. 5 g /100	1.65
Kakao bundžā, 454/630	1.95	Siers, kausēts, 6 daž., 170/270	0.65
Kakao bundžā, 225/300	1.20	Siers ,Mariņo" u.c.,500 g	1.15
Kanēlis, standz. vai pulv., 100 g	0.25	Sinepju pulv., 112/160	0.55
Karameles (irisi) bundžā, 225/350	0.75	Speķis, žāv., 1 kg	2.20
Karameles (irisi),454/650	1.45	Stērķele, 1 kg	0.55
Karameles (luksa, pild. šok.) 454/750	1.95	Sviests, pac., 500 g	1.25
Karbonāde, žāv. 1 kg	3.30	Šķiņķis, spec. sāl., žāv., 3 kg	8.70
Kardemons, graudos / malts, 100 g	0.85	Šokolāde, daž., 100 g	0.50
Konfektes bundžā, 240/350	0.55	Šokolāde, Sveices vai Holandes (krēj., rūgtā, riekstu) 100 g	0.55
Krējuma pulv., 40%, 112/190	0.45	Tēja, pac. (Ridgway), 100 g	0.70
Krustnagliņas, 100 g	0.35	Tēja bundžā, 454/650	3.25
Košļ. gumija, 250 gab. 400 g	1.45	Vaniļas standz., 100 g	2.95
Lauru lapas, 100 g	0.15	Viģes, žāv., 1 kg	1.15
Makaroni, 1 kg	0.45	Vīnogu cukurs, pac., 400 g	0.75
Mandeles, 1 kg	2.25	Virces, 100 g	0.35
Mannā, 1 kg	0.45	Zupas konc. pac., 50 g daž.	0.30
Margarīns, vitamīnizēts, 500 g	0.80	Zivju ella, 150/200 u.t.t., u.t.t.	1.70

Pieprasiet mūsu katalogu!

Šeit minēsim tikai dažu saiņu piemērus (visas nodevas ir ieskaitītas):

C—9 — 9 kg smalkā vai graudu cukura, mannas vai miltu (svars pēc pasūtinātāja vēlēšanās) un 40 cigaretes. Svars 10 kg $13.90

C—18 — 19 kg smalkā vai graudu cukura, mannas vai miltu (svars pēc pasūtinātāja vēlēšanās). 20 kg br. $22.40

Mēs sūtām arī drānu komplektus uzvalkiem, kostīmiem, mēteļiem, kleitām u.t.t. Mūsu ricībā ir simtiem dažādu audumu, krāsu un kvalitāšu drānu. Pieprasiet paraugus! Nosūtām veļu, lakatus, gatavus apģērbus, segas, ādas, apavus, tualetes piederumus, kažokus, medicīniskus piederumus, darba rīkus, pulksteņus, mūzikas instrumentus, mājturības piederumus, medību bises, velosipedu / motociklu / mazauto riepas un „šļaukas", rokas un kājminamās šujammašīnas u. t. t., u. t. t. Tuvākas ziņas par visu mūsu katalogā, kas sastādīts latviešu un angļu valodā.

Atsevišķo preču svaros, ja nav īpašu atzīmju,neto svars ir arī bruto svars. Tālāk tekstā pirmais skaitlis nozīmē neto, otrs — bruto, g = grami.

Nosūtām iepriekš minēto arī uz Poliju, Vāciju, Ungāriju u.c.

IMANTAS PĀRSTĀVIS

Daugavas Vanagu sainīšu nodaļa,

123 Huron St., TORONTO 2-B, Ont., Canada.

TĀLUMNIEKU TAUTAS

„THE UNDERPRIVILEGED NATIONS" by Pierre Moussa, Sidgwick & Jackson (Kanadā — Ambassador Books Ltd.) izdevums, 198 lpp., cena $ 7.50.

Savā laikā Latvijā par „tālumniekiem" sauca tos lauksaimniekus, kuŗu saimniecības bija kaut kā savā attīstībā atpalikušas. Tāpat kā lauku saimniecības var būt atpalikušas, arī veselas tautas dažādās pasaules malās var būt vairāk vai mazāk atpalikušas, kaut gan, lai neaizvainotu atpalikušo tautu jūtas, tās nemēdz saukt par tādām, bet apzīmē par „underprivileged" jeb nepietiekami privilēģētām tautām", lai nebūtu jālieto vārds „neattīstītas tautas".

Viens no draudošā pasaules kaŗa cēloņiem var būt šo atpalikušo tautu jautājums, jo, augot iedzīvotāju skaitam visā pasaulē, vēl straujāk aug taisni šo atpalikušo iedzīvotāju skaits, pie kam arvienu arī palielinās starpība starp atpalikušo un augsti civilizēto tautu dzīves līmeņiem. Atpalikušo tautu miljoni, kas ar skaudību raugās uz tautām, kas sasniegušas augstāku civilizāciju un dzīves līmeni, ir milzīgs eksplozīvs politisks spēks, ko cenšas izmantot austrumi, lai sakautu rietumus. Autors visai kritiski vērtē rietumu spertos palīdzības soļus, kas viņa uztverē var dot tikai nevēlamus iznākumus, un ieteic neitralizēt šo palīdzības darbu, nododot to Apvienotām Nācijām, un iesaistot tanī kā rietumus, tā arī austrumus. Ievērojot līdzšinējo Apvienoto Nāciju darbību un tās sekmes, liekas, ka autora izvirzītajam plānam nav visai spožas izredzes īstenoties . . . Kl.

SVĒTDIEN, 29. JŪLIJĀ, bērnu svētku laikā no Sidrabenes bērnu nometnes zēnu telts

PAZUDIS SELFIX FIRMAS 8 transistoru radio.

Lūdzu atradēju nodot to Sidrabenes kafejnīcā vai zvanīt HO 1-2097, Toronto.

BRĪVDIENĀM piedāvājam

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

E. Dunsdorfs — LATVIJAS VĒSTURE — 1600 - 1710	$ 12.50
A. Voitkus — SPOGULIS — humoreska	$ 5.60
A. Johansons — VĒJU MEZGLI — esejas	$ 2.80
A. Daugule — SADEDZINĀTIE TILTI — romāns	$ 3.00
A. Čika un A. Šmits — — SPORTA SMAIDS — atmiņas	$ 3.00
T. Zeltiņa redakcijā — DZEJAS UN SEJAS — antoloģ.	$ 7.50
J. S. Turģenevs — DŪMI — romāns	$ 3.85
Guntis Zariņš — VARONĪBAS AUGSTĀ DZIESMA — stāsti	$ 3.80
Ilze Šķipsna — VĒJA STABULES — stāsti	$ 3.80
Dr. D. Biskaps — DZĪVES VĒJOS — ārsta dzīves un darba atmiņas	$ 5.50
TILTS Nr. 42./43 — žurnāls	$ 2.00
TILTS Nr. 44./45. — žurnāls	$ 2.00
LATVJU ZELTENE — rokdarbu žurnāls Nr. 41	$ 1.00
LATVJU ZELTENE — rokdarbu žurnāls Nr. 42	$ 1.00
J. Klidzējs — JAUNIEŠI — romāns	$ 3.80
Irma Grebzde — KALNI KĀPJ DEBESIS — noveles	$ 3.60
Marg. Kovaļevska — POSTA PUĶE — romāns	$ 4.00
F. E. Tamsāre — VELNS AR VILTOTU PASI — romāns	$ 3.40
V. Kārkliņš — VAKARA ZVAIGZNES — romāns	$ 4.00
Francis Molnāre — PĀVILIELAS ZĒNI — jaunatnes romāns	$ 3.00
V. Krāslavietis — AR LAIKA DEGLI — dzejoļi	$ 3.00
A. Eglītis — DIVI KĀPIENI — ar autora zīmējumiem	$ 2.80
S. Lazdiņa — SADEGUŠIE SPĀRNI, II daļa — romāns	$ 3.90
E. Dārziņš — PAVASARA STRAUMES — dienas grām.	$ 3.50
Andr. Eglītis — LĀSTS — dzejoļi	$ 4.25
LATVIJAS ATBRIVOSANAS KAŖA VĒSTURE, II d.	$ 8.00
K. Kurbads — SILU ŠALKAS — dzejoļi	$ 2.80
A. Irbe — MŪMS NAV SVĒTVAKARA — noveles	$ 3.20

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ,

123 Huron Street, Toronto 2-B, Ont., Canada.

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn. $ 8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci,

SAV. VALSTĪS:
A. Lāci, 101 Brigthtwater Court, Brooklyn 35, N.Y.
J. Lāci, 611 Argyle Rd., Brooklyn 30, N. Y.
V. Zuti, 32 Dayton St., Newark 14, N. J.
A. Lībieti, 2528 W Becher St., Milwaukee 15, Wisc.
J. Ezergaili, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio.
V. Hermani - Daly, 368 Heine St., Elgin, Ill.
A. Ozoliņu, 1643 N. Orchard St., Chicago 14, Ill.
V. Miķelsonu, 426 N. Prairie Ave., Kalamazoo, Mich.
V. Zirniti, 138 Barklay N. E., Grand Rapids, Mich.
V. Irbi, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y.

KANADĀ:
J. Gailiti, 12 Green Meadow Rd., Hamilton, Ont.
H. Grēbli, 85 Maple St., St. Catharines, Ont.
J. Ligeri, 2325 Dunn St., Niagara Falls, Ont.
A. Cauku, 350 Maitland St., London, Ont.
J. Roni, 57 David St., Brampton, Ont.,
M. Kivīti, 236 First Ave., Ottawa, Ont

ANGLIJĀ:
DVF Grmatnīcu, 72 Queensborough Terrace, London.
J. Turciņu, 64 Sholebroke Ave., Leeds.

ZVIEDRIJĀ:
DV Stokholmas nodaļu, P O. 220, Stockholm.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:

Adrese: .....

Mr., Mrs., Miss .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....

..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai

(Nevajadzīgo svītrot).

Paraksts .....

STAĻINS IR VAINĪGS...

Kā UP ziņu aģentūra ziņo, Chruščevs atkal, izmantojot Kremenčugas spēkstacijas atklāšanas gadījumu, savā runā visās Pad. Savienības lauksaimniecības neveiksmēs atkal vainojis „Staļina mantojumu". Jāatzīst, ka vienā ziņā Ch. ir oriģināls. Viņš visās padomju neveiksmēs nevaino vairs tikai sabotierus un ārzemju aģentus, bet arī savu priekšteci. Staļins neesot izpratis lētas elektriskas strāvas svarīgo nozīmi un aizliedzis vilkt elektrības vadus pa visu valsti uz kolektīvām saimniecībām. Paceļot savu balsi, viņš teicis:

„Viņš (t. i. Staļins, ref.) sakropļoja šīs lauksaimniecības produktu sociālistiskās ražošanas sistēmas jēdzienu . . . viņa mantojumu tagad ir jāizravē ar visām saknēm, jūs saprotiet tā, lai atraisītu rokas lauksaimnieciskai ražošanai."

Tā kā UP Pad. Savienības korespondenta ziņojumu ir izlaidusi cauri krievu cenzūra, kurai arī tagad vēl ir galvenā teikšana, ko šādi korespondenti drīkst ziņot uz ārzemēm, tad nav ne mazāko šaubu, ka Nikita tiešām tā arī ir runājis. Ar to tas atklāti atzinis, ka visvarenais padomju diktātors, kas 30 gadus bija vienīgais visas Pad. Savienības likteņu noteicējs, ir bijis visai nožēlojams nepraša lauksaimniecības lietās, lai gan ar lauksaimniecību pat vēl tagad nodarbojās vairāk nekā puse no visiem Pad. Savienības iedzīvotājiem. Tā kā arī rūpniecība pastāvīgi ir cīnījusies un turpina vēl tagad cīnīties ar brāka ražojumiem un plānu nepiepildīšanos, tad rodās jautājums, vai mirušais visvarenais padomju diktātors viens ir vainojams visās šinīs neveiksmēs, par kurām tik daudzi nevainīgi „grēka āzīt" ir samaksājuši ar savām dzīvībām, neskaitot nemaz tos miljonus zemnieku, kas, pateicoties kolektivizācijas akcijai, kuras izvešanā piedalījās, kā zināms, arī pats Chruščevs, nomira badā vai spaidu darbu nometnēs . . .

Vai tāpēc Ch. nerīkotos pareizāki, ja Staļina un savu tagadējo saimniecisko neveiksmju dēļ nevainotu ne mirušo varmāku, nedz pats sevi, bet gan aplamo padomju saimniecības sistēmu? Vismaz patiesībai ar to būtu pakalpots. Zināms, nav jāaizmirst arī tas, ka visā komūnistu režīma pastāvēšanas laikā Pad. Savienībā nav varējis izvirzīties neviens patiesi apdāvināts saimnieciskās dzīves organizātors . . . Tas, protams, ir nācis par labu brīvajai pasaulei, jo, ja komūnisti nebūtu tik neapdāvināti organizātori, lai neteiktu pilnīgi nejēgas, brīvās pasaules liktenis būtu daudz vairāk apdraudēts.

A. Kalns.

Zivju Ontario ūdeņos pietiekami daudz, tikai jāzina, kur un kad makšķerēt.

KURZEMES HERCOGA . . .

(Pārnesums no 8. lpp.)

kabs sāk atjaunot izpostīto valsti. 1682. gadā no šīs dzimtes gaitām aiziet Kurzemes slavenākais valdnieks, kas jo lielu lomu spēlēja visā Eiropā.

Kurzemes pārvaldīšanas darbā viņa sieva, princese Luize, aktīvi balstīja hercogu, jo Jēkabs pats allaž uz vietām kārtoja darbus gan valsts, gan savos uzņēmumos Hercoga Jēkaba un princeses Luizes - Šarlotes laiks ir visgaišākais un slavenākais Kurzemes vēsturē.

Princese Luize - Šarlote bijusi skaista sieviete, slaika auguma un „gudru pieri", kā tas lasāms vecās chronikās. Viņa bijusi lielā kurfirsta galmā viena no izglītotākām sievietēm. Tā liktenis bija vēlējis šiem abiem cilvēkiem, Jēkabam un Luizei, saiet kopā un saprasties vienam uzdevumam: celt savu valsti un rūpēties par saviem valsts pilsoņiem. Abu slava nekad nezudis latviešu tautā, bet īpaši kurzemniekos. Pēc viņu nāves pēcnācēji nebija tik enerģiski, lai turpinātu Jēkaba un Luizes darbu, tā Kurzeme pakāpeniski zaudēja vai visu uzcelto.

O. K.

INDONĒZIJA IEGŪST . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

ņēmušies amerikāņi. Holande noteikti palika zaudētājos. Pēdējās valdība tika pārliecināta, ka labāk zaudēt Jaungvineju, nekā riskēt ar karu, kuŗa laikā Sukarno prasītu palīdzību no komūnistiem un līdz ar to dotu pēdējiem iespēju nostiprināties Indonēzijā.

KOMŪNISTU PARTIZĀNI IEŅEM PILSĒTU DIENVIDVIETNAMĀ

Sav. Valstu militārie lietpratēji ziņo par jauna veida komūnistu partizānu aktivitāti Dienvidvietnamā. Līdzšinējos gadījumos, kaut arī uzbrucēji skaitliski bijuši bataljona stiprumā, tie karu veduši džungļos, iefiltrējoties vienīgi ciemos — no kuŗiem gan drīzi vien atkal pazuduši, jo, normāli, šādam partizānu uzbrukumam sekojis Dienvidvietnamas valdības karaspēka pretuzbrukums. Pēc Sav. Valstu helikopteru iesaistīšanas ātrai Dienvidvietnamas karaviru pārvadāšanai, komūnisti no iefiltrētiem apgabaliem bijuši spiesti pazust pat daudz ātrāk nekā līdz šim.

Tagad, turpretim, nākas iepazīties ar jaunu taktiku. Vai tā varētu būt priekšspēle vispārējam karam? Ļoti iespējams. Laosas pamiera rezultātā Sav. Valstis samazinājušas savus spēkus Taizemē. Tā pašā Laosas pamiera rezultātā atbrīvojušies tur agrāk iecīnītie komūnistu spēki. Vispārējs Ziemeļvietnamas komūnistu uzbrukums Dienvidvietnamai ir varbūtība, ar ko jārēķinās ļoti nopietni.

Ziemeļvietnamas partizānu jaunā taktika izpaudusies apstākļi, ka, līdz šim pirmo reizi visā partizānu kara laikā, pēdējie uzbrukuši kādai pilsētai, to ieņēmuši un, labi paredzot pretuzbrukumu, to nav atstājuši.

Šis Dienvidvietnamas kara pagrieziens tika novērots pagājušās nedēļas nogalē, kad komūnisti ieņēma piekrastes pilsētu Ham Tanu, tikai 75 jūdzes austrumos no Saigonas.

LATVIJAS NĀKOTNE...

(Pārnesums no 1. lpp.)

Programmas turpinājumā dziedāja Boriss Piekalnītis. Patika arī Hamburgas latviešu biedrības tautisko deju kopas priekšnesumi.

Ministrs Šellhaus ir ievadījis jaunu politisku virzienu Vācijā, un proti: ar savu tuvo darbinieku kopu piesaistīt apspiesto tautu darbiniekus kopīgās cīņas frontes stiprināšanai visā pasaulē pret komūnismu, lai atgūtu visām tautām Eiropā nolaupīto brīvību.

Vakarā sekoja salidojuma noslēgums ar saviesīgu vakaru.

A. M.

NEPATIKAMI JAUTĀJUMI . . .

(Pārnesums no 6. lpp.)

pirmo ziedu tanī vietā, kur atradās Lidices ciems, otru uz čechu valsts dibinātāja Toma Masarika kapa, trešo uz — brīvās Čechijas kapa! . . . "

Pārtikas trūkums komūnistu bloka valstīs sāk izvērsties par „atklātu skandālu", jo pierāda visai pasaulei komūnistu ražošanas sistēmas bankrotu. Britu avīzes pasvītro, ka austrumu bloka valstīm nāksies ievest pārtiku no nicinātajiem rietumiem. Tās arī uzsver, ka komūnistu bloka saimnieciskā apvienība neesot spējīga sacensties ar rietumu apvienībām. Gadiem ilgi komūnisti esot lepojušies ar Padomju Krievijas sasniegumiem zinātnē, bet tagad esot redzams, ka ar kosma iekarošanu vien vēl nepietiek. Viena no angļu avīzēm ir ievietojusi asprātīgu karikatūru (laikam ņemtu no zviedru preses): krievu zemniece ar primitīvu izkapti rokā stāv blakus izdēdējušam zirgam plika labības lauka malā. Pretī viņai nostājies krievu kolchoznieks kailām kājām, salāpītā krievu kreklā, garu pinkainu bārdu un, izstiepis roku, saka: „Kaķenka, mēs esam iekaroju̧ši kosmu!..."

-gs.

BALTIJAS VALSTU ĀRPOLITISKAIS STĀVOKLIS II PASAULES KARA PRIEKŠVAKARĀ

PROF. GEORGS FON RAUCHS ATKLĀJ DAŽAS AIZKULISES

„Mitteilungen aus Baltischem Leben" Baltiešu biedrības biļetens savā pēdējā numurā atreferē prof. fon Raucha referātu, kas nolasīts Baltiešu kultūras dienās Lībekā š. g. maijā. Rauchs kā galveno elementu kas palīdzējis trijām Baltijas valstīm 1. pasaules kara beigās iegūt neatkarību, min „labvēlīgo" ārpolitisko konstelāciju. Baltijas tautu neatkarības tieksmes atradušas atbalsi Rietumu sabiedroto starpā, kas jaunās republikas atbalstījuši ar līdzekļiem, ieročiem un pārtiku. Baltijas valstis varējušas, laika posmā starp 1919. un 1939. gadu savu brīvību paturēt, pastāvot spēkā tikai sekojošiem noteikumiem: Pad. Savienība, pēc neveiksmīgā puča 1924. gadā Tallinā, atteikusies no iejaukšanās Baltijas valstu iekšējās lietās; sakarā ar kultūras autonomijas pieškiršanu Baltijas vāciešiem, Vācija bijusi ieinteresēta Baltijas valstīs tikai saimnieciski; Rietumu valstu morāliskā aizsega labad, jo pēdējās bijušas ieinteresētas, lai pastāvētu „cordon sanitaire" starp Pad. Savienību un Rietumiem.

Šāds stāvoklis turpinājies līdz pat 1934. gadam. Šajā gadā Pad. Savienība, sajuzdamās pietiekami atspirgusi no pilsoņu kara, sākusi jaunas ārpolitiskas rosmes Baltijas jūras telpā. Internacionālisma vietā padomju ārpolitikā stājies krievu patriotisms. No Vācijas puses, pēc Hitlera nākšanas pie varas un pēc Pilsudska - Hitlera pakta 1934. g., kas it kā nokārtojis strīdus par Vācu - poļu robežām, ievadīta jauna ārpolitika, zīmējoties uz Baltijas valstīm. Sevišķi nepatīkams Kremlim bijis Hitlera izlīgums ar Pilsudski 1934. gada martā, un ārlietu komisārs Ļitvinovs nekavējoties griezies pie Polijas un Vācijas ar ierosinājumu garantēt Baltijas valstu neatkarību. Sākumā šo priekšlikumu noraidījusi Vācija un Polija, bet 1935 gadā arī visas trīs Baltijas valstis.

Tūlīņ pēc tam Pad. Savienība sākusi iebaidīšanas un pielabināšanās kampaņu iepretim Baltijas valstīm. Sekojuši Igaunijas un Latvijas armijas ģenerālštāba priekšnieku apciemojumi Maskavā, 1936. gadā un 1937. gadā sarkanās armijas ģenerālštāba priekšnieka maršala Jegorova viesošanās Kauņā, Rīgā un Tallinā, padomju kreiseŗa Marat apmeklējums Tallinā un Latvijas ārlietu ministra Muntera brauciens uz Maskavu 1937 .gada jūnijā, kur Munteru pieņēmis pats Staļins.

No otras puses tai pašā laikā Ždanovs 1936. gada 28. novembrī 8. kompartijas kongresā draudējis: „Lai Baltijas valstis ievēro, ka sarkanā armijā rūpīgi klausās, kas notiek aiz robežas." 1937. gada janvārī uz Peipusa ezera noticis robežincidents, kas abām pusēm prasījis upuŗus. Kopš 1936. gada padomju kara lidmašīnas nepārtraukti ielidojušas Baltijas valstu gaisa telpā.

Tais pašos gados kļuvusi redzama Hitlera jaunā Austrumu politika, kuŗas mērķis bijis „paplašināt" vācu tautas dzīves telpu galvenokārt uz Pad. Savienības rēķina. Hitlera - Pilsudska pakts bijis domāts Polijas un Vācijas kopīgiem soļiem pret Pad. Savienību. Baltijas valstīm Hitlera plānos bijusi tikai perifērijas nozīme. Neesot nekas zināms, vai arī šo valstu teritorija ieskaitīta toreizējā „dzīves telpā". Dzīvāka interese Berlīnē par Baltijas valstīm radusies tikai pēc tam, kad pēdējās, uzlūkodamas Hitleru kā galveno Pad. Savienības pretinieku, griezušās pie Vācijas, lai nodrošinātu savu neatkarību.

Tādā kārtā sākušies dažādi kontakti Vācijas un Baltijas valstu pārstāvju starpā. Piemēram, Igaunijas ārlietu ministrs Selters atzinies Vācijas vēstniekam Froveinam, ka Baltijas valstis neļaus caur savu teritoriju soļot citu valstu karaspēkam. 1938. gada jūnijā Igaunijas ģenerālštāba pr-ks Reeks, Tallinā viesojoties Vācijas karaflotes aviācijas vienībai, apliecinājis, ka Igaunija ir gatava cīnīties pret Pad. Savienību pēdējās uzbrukuma gadījumā un pat varētu zināmu laiku viena izturēt spiedienu, kamēr sagaida vācu palīdzību. Igauņiem rūpes darot vienīgi latviešu nostāja, jo pēdējie vairāk baidoties no Vācijas kā no Pad. Savienības.

1938. gada augustā Gēringa svainis redaktors Megerle apmeklējis Tallinu un viņam bijusi garāka saruna ar ārlietu ministru Selteru. Selters tajā laikā atzinies, ka Igaunija visvairāk bīstās no padomju flotes uzbrukuma, lai Igauniju atšķirtu no Somijas. Arī toreiz Selters apstiprinājis igauņu armijas gatavību cīnīties par savu zemi. Megerle ieteicis Igaunijai stingru neitrālitāti. Selters tomēr raudzījies ļoti skeptiski uz neitrālitāti un lūdzis no Vācijas nekavējoties preventīvu palīdzību. Par sarunām Tallinā Megerle nekavējoties informējis Rībentropu un ieteicis pēdējam aicināt Selteru uz Berlīni.

1938. gada septembrī Latvijas ārlietu ministrs Munters apmeklējis Berlīni, kur deklarējis, ka Latvija nepieļaus padomju karaspēkam soļot caur Latvijas teritoriju. Munters ieteicis Vācijai uzskatīt Baltijas valstis par neitrālām, bet Hitlers šo domu noraidījis.

Savukārt 1938. gada vasarā, acīmredzot, Kremlis bijis labi informēts par Seltera un Muntera sarunām ar Vācijas valdību.

Pravda publicējusi rakstu, kuŗā brīdinājusi Baltijas valstis: „Bēgšana neitrālitātē nevar Baltijas valstis pasargāt no briesmām, kādas var rasties, sākoties karam vienīgi valstu starpā." Citiem vārdiem, Pad. Savienība vairs nebija ieinteresēta Baltijas valstu neitrālā nostājā un sagaidīja, ka tās prasīs Maskavas aizgādību.

„Sākot ar 1939. gadu, Baltijas valstu politiskais stāvoklis kļūst vēl grūtāks," raksta „Mitteilungen aus Baltischem Leben". Vispirms Hitlers atņem Lietuvai Klaipēdas apgabalu, otrkārt Maskava 1939. gada 15. aprīlī piedāvā garantijas visām valstīm, kas atrodas starp Baltijas un Melno jūru, un piedāvā arī militāru palīdzību, lai šīs valstis spētu savu neitrālitāti nosargāt. Somija, Igaunija un Latvija tādas vienpusīgas padomju garantijas nekavējoties noraida, kā nesavienojamas ar neitrālitāti.

Drīzi pēc tam Hitlers piedāvā Igaunijai un Latvijai neuzbrukšanas līgumus, kuŗus arī 1939. gada 7. jūnijā paraksta." Rauchs šo soli izskaidro tā, ka Hitlers gribējis pacelt Baltijas valstu vērtību sarunās ar Maskavu, kas Vācijas valdībai jau bija padomā. Par Vācijas „interesēm" Igaunijā liecinājusi arī pieaugušā preču apmaiņa ar Angliju. Šī interese kļuvusi redzama arī dažos apmeklējumos. Piemēram, ģenerālis Blombers 1935. gadā „privāti" apmeklējis Igauniju, ģenerālis Reeks aicināts 1937. gadā uz Hitlera dzimšanas dienas svinībām Berlīnē, ģenerālis Halders 1939. gada jūnija beigās apmeklējis Helsinkus un Tallinu. Ģenerāli Halderu cita starpā pieņēmis Igaunijas prezidents Petss savā vasaras mītnē Oru pilī un ģenerālis Laidoners savā muižā.

Rauchs jautā, kāda nozīme visiem šiem apmeklējumiem? Acīmredzot, tie bijuši domāti kā brīdinājums Staļinam, lai pēdējais būtu piekāpīgāks pret Hitleru. Vācija tajā laikā jau izlēmusi Baltijas valstis nodot Staļinam. Visas zīmes liecinot, ka Vācijai nav bijušas tiešas intereses Baltijas valstīs, kaut arī tā noslēgusi ar Igauniju un Latviju neuzbrukšanas līgumus. Ļoti iespējams ka savās sarunās Kremlī arī Anglija un Francija vēlējušās atstāt Baltijas valstis Maskavas ziņā ,kaut arī ne tādā tiešā veidā kā to darījis Hitlers. Taču garantijas, par kādām runājuši briti, franči un krievi, būtībā nozīmētu Baltijas valstīm to pašu, ko Rībentropa - Molotova pakts.

1939. gadā Baltijas valstu ārpolitiskais stāvoklis jau bijis bezcerīgs, neviens tām nav vēlējies palīdzēt, tamdēļ Molotovs izšķīries 1939. gada 24. septembrī aicināt Igaunijas ārlietu ministru uz Maskavu un pateikt, ka Igaunijai nav vairs citu izredžu, kā piekrist bāžu līgumam un savstarpējās palīdzības paktam, jo ne Vācija, ne Lielbritānija Baltijas valstu neatkarību vairs nevēlas aizstāvēt. Rībentropa un Molotova pakts turēts tik lielā slepenībā, ka pat Vācijas vēstnieki Rīgā un Tallinā tikai 1939. gada 7. oktobrī dabūjuši zināt tā saturu. Kad Igaunijas valdībai kļuvušas zināmas Pad. Savienības prasības pēc atbalsta punktiem uz Igaunijas territorijas, pēdējā griezusies pie Vācijas vēstnieka Tallinā Froveina un informējusi to nepārtraukti par sarunu gaitu Kremlī. 1939.g. 26. septembrī Igaunijas ģenerālštāba priekšnieks ģenerālis Reeks informējis Vācijas vēstnieku un uzsvēris, ka Igaunijai nav citas izejas, kā pieņemt Pad. Savienības bāzes, jo Vācija atsakoties sniegt palīdzību. Kad Vācijas vēstnieks Tallinā Froveins un Rīgā Kotce griezušies pie savas valdības Berlīnē pēc padoma, saņemta telegrafiska atbilde, kuŗā paskaidrots, ka Baltijas jūras telpa sadalīta interešu sfairā, kuŗas robežas sakrīt ar Lietuvas - Vācijas robežu. Citiem vārdiem — Somija, Igaunija, Latvija un Lietuva pamesta Maskavas „žēlastībai". Šī informācija bijusi ārkārtīgi slepena. Paskaidrojumu par šo jautājumu sūtņiem aizliegts sniegt.

Tālākā notikumu norise mums visiem zināma.Tikai divaini ir tas, ka Rauchs savā referātā cenšas Vācijas nostāju attiecībā uz Baltijas valstīm salīdzināt ar Francijas un Anglijas nostāju. Rietumu lielvalstis toreiz bija ierautas karā, kuŗa iznākums nevienam nebija zināms. Otrkārt, ne Lielbritanijai, ne Francijai nebija tiešu iespēju palīdzēt Baltijas valstīm, kurpretim Hitleram (Vācijai), ja viņš būtu gribējis glābt Baltijas valstu neatkarību, šādas iespējas tiešai palīdzībai arvien bija. Aplams liekas arī konstatējums, ka Rietumu lielvalstis būtu tāpat kā Vācija Baltijas valstis un Somiju norakstījušas 1939. g. To liecināja fakti Ziemas kaŗa laikā, kad Lielbritanija bija gatava sūtīt uz Somiju pēdējās neatkarības glābšanai ekspedīcijas karaspēku. 1940. gada 7. martā ģenerālis Aironsaids, britu galvenā štāba priekšnieks, informēja Somijas maršalu Mannerheimu, ka 57.000 vīru stiprs ekspedīcijas korpuss ir sagatavots palīdzībai Somijai, un pirmā divīzija ar 15.000 vīriem ieradīsies Somijā marta beigās, ja Norvēģijas un Zviedrijas valdības laidīs britu ekspedīcijas korpusu cauri. Mannerheims tajā laikā jau zināja, ka Skandinavijas valstis nelaidīs cauri britu ekspedīcijas karaspēku. Vācija turpretim darīja visu, lai britu vienības Somijā neparādītos. Vai nu Raucham šie fakti nav zināmi, vai viņš tos noklusējis. Muntera „filozofijai" rada liekas arī Raucha konstatējums referāta beigās:

„Spekulācijas par izredzēm tagadnē, par iespējām, ka spēku līdzsvars varētu mainīties tāpat kā 1918. vai 1939. gadā, ir tukšas (mūssig) un tās izdebatējamas tikai mūsu fantazijā.

Profesors Rauchs laikam aizmirsis, ka tautu eksistenci nenosaka vienīgi ārpolitiskā konstelācija, bet arī tautas griba un spēks cīnīties par savu neatkarību. Latvijas un visu Baltijas valstu neatkarība nebija vienīgi labvēlīgas ārpolitikas konstelācijas dāvana. Piemēram, kas būtu noticis ar Baltijas valstīm, ja Igaunija un Latvija nebūtu cīnījušies pret Bermonta - Golca karaspēkiem? Vai tad „konstelācija" būtu palīdzējusi Latvijas pagaidu valdībai? Protams, mēs no profesora Raucha negaidām pilnīgu mūsu nacionālo pienākumu izpratni ,vienīgi zināmu. pietāti pret mūsu centieniem, bet liekas arī tādas viņam trūkst.

„Londonas Avize"

Cilvēkam mūžā izaug 2 metri garu nagi

Visjūtīgākais ir cilvēka rādītāja pirksts. Pārējie pirksti jūtīguma ziņā ir šādi: vidējais, īkšķis, mazais un zeltnesis. Zeltnesis ir krietni nejūtīgāks par pārējiem. Pirkstu nagi ir nomirušas šūnas. Nomirstot tās pārvēršas keratinā, kas ir svarīgākā dzīvnieku nagu, matu un ragu sastāvdaļa. Ja kādas nagu šūnas mirstot nepārvēršas keratinā, rodas balti plankumi — nagi zied. Cilvēkam līdz 50 gadu vecumam uz katra pirksta izaug ap 2 metri naga, ap 30 mm mēnesī; vasarā nagi aug ātrāk nekā ziemā. Nav tiesa, ka nagi un mati augtu arī pēc nāves. Vīrieši biežāk kodī nagus nekā sievietes.

Jau senie ēģiptieši pazinuši manikīru. Faraonu kapenēs atrasti rīki nagu kopšanai. Eiropas vēsturē manikīrs pirmo reizi pieminēts pēc lielās franču revolūcijas, kad trimdā aizbēgušas franču dižciltīgās Londonā sludinājušas, ka ir ar mieru apkopt dižciltīgu ļaužu nagus. Ļoti izplatīta nagu kopšana bija un arvien vēl ir Vācijā. Berlīnē, pirms Hitlera nākšanas pie varas, darbojās 3000 manikīres. Tagadējā Rietumvācijā nagu kopšanai veltī it lielu ievērību.

Nagu apgriešana daudzām tautām saistījusies ar tīcējumiem. Senie romieši apvīlēja nagus ik devītā dienā. Anglijā agrāk nagus grieza tikai piektdienās un svētdienās. Ķīnā un Siāmā vēl nesen varēja sastapt cilvēkus ar pusmetru gariem pirkstu nagiem. Bagāti ļaudis audzēja nagus, lai parādītu, ka viņiem nav jāstrādā. Lai garos nagus pasargātu, tos iemauca īpašās makstīs. Iedomīgi ļaudis dažkārt valkāja tikai makstis vien. Kad austrumnieku dižvīri apmeklēja Eiropu, viņi mēdza nagus nogriezt, atstājot garu tikai mazā pirkstiņa nagu. Šo paražu vēl šodien var novērot pie daudziem eiropiešiem.

Vēl tagad īpašas manikīres apkopj strādnieču nagus Japānas zīda vērptuvēs, jo nekopti nagi var sabojāt smalkos zīda pavedienus. Daži zīda vērpēji izvīlē savos nagos īpašas dobītes, lai varētu vērpt vairākus zīda pavedienus reizē.

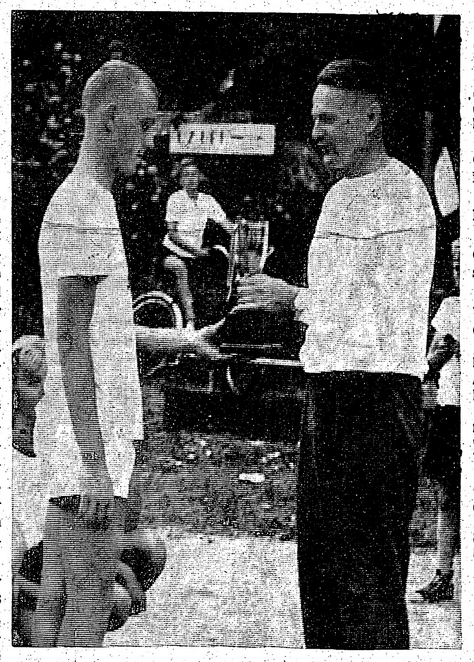

Sidrabenes bērnu svētkos volejbolā uzvarēja ciemiņi — Saulaines vienība. Svētku vadītājs J. Pālens pasniedz uzvarētāju vienības kapteinim ceļojošo balvu. Foto JAK

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331. Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

12. augustā, plkst. 10 rītā dievkalpojums Sidrabenē.

19. augustā, plkst. 10 rītā dievkalpojums Sidrabenē.

Sestdien, 25. augusta vakarā bērnu nometnes noslēgumia dievkalpojums Sidrabenē.

26. augustā, plkst. 11 dievkalpojums Sv. Andreja baznīcā.

Māc.A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE. 6-2510. Sv. Jāņa draudze Toronto.

12. augustā, plkst. 2 p. p. dievkalpojums Jāņa baznīcā.

19. augustā, p.kst. 11 no rīta svētbrīdis Saulainē.

26. augustā, plkst. 2 p. p. dievkalpojums Jāņa baznīcā.

Iespējams, ka remontu dēļ dievkalpojumu kārtība Jāņa baznīcā augusta mēnesī būs jāgroza. Draudzes locekļi lūgti sekot dievkalpojumu ziņām laikrakstos.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

12. augustā, plkst. 12 dievkalpojums draudzes lauku īpašumā.

19. augustā, plkst. 2,30 p. p. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

26. augustā, plkst. 12 dievkalpojums draudzes lauku īpašumā.

LONDONA, ONT.

Māc. J. Praulms, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

26. augustā, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

19. augustā, plkst. 3.30 p. p. dievkalpojums.

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria

12. augustā, plkst. 11 pr. p. dievkalpojums.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1425 W 13-th Ave., Vancouver 9, B. C. tel. RE 8-8797, Vankuveras ev. - lut. latviešu draudze.

12. augustā, plkst. 3 p. p., Kitsilano baznīcā dievkalpojums.

MONTREĀLĀ

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel HU 9-3224.

Montreālas Latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

12. augustā plkst. 7.00 vakarā dievkalpojums .

19 augustā, plkst. 7.00 vakarā dievkalpojums .

26. augustā plkst. 7.00 vakarā dievkalpojums .

Spredikos viesis — prāv. Dr. V. Sanders.

Māc Viesturs Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

12. augustā, plkst. 11 no rīta dievkalpojums draudzes lauku īpašumā Tērvetē.

18. / 19. augustā rudens svētki Tērvetē.

26. augustā, plkst. 11 no rīta draudzes lauku īpašumā Tērvetē sezonas slēgšanas dievkalpojums.

No š. g. 27. augusta līdz 13. septembrim draudzes mācītājs atradīsies atvaļinājumā.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1649 So. 11th Ave., Melvudā. Mācītājs Pāvils Kirsons, tel. FI 3-2420.

Dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11-os. Svētdienas skola un kora mēģinājums plkst. 9.30. Visi laipni aicināti.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 p. p. un trešdienās pl. 8 Bibeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos plkst. 10.45 — 11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs.